

ЗАКОН О УНУТРАШЊИМ ПОСЛОВИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се унутрашњи послови, организација и надлежност Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство), организација и надлежност Полиције и друга питања од значаја за унутрашње послове.

2. Дефиниције

Члан 2.

Појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) **лице из криминогене средине** – лице за које постоје индиције или сумња или је доказано да самостално или организовано припрема или учествује у извршењу кривичних дела;

2) **полицијско образовање** – стицање знања и вештина неопходних за обављање полицијских и других унутрашњих послова, у складу са посебним студијским програмима;

3) **делатности Полиције** – облици ангажовања Полиције којима се обављају сродни и повезани полицијски послови;

4) **полицијски задатак** – део полицијског посла који чини заокружену целину више сродних и повезаних радних активности;

5) **одговарајуће радно место** – радно место чији се послови обављају у истом степену образовања и за које полицијски службеник испуњава све прописане услове;

6) **напад** – свака радња предузета да се нападнути повреди или лиши живота, да се насилно уђе у објект или простор око објекта у који је улаз забрањен или да се овлашћено службено лице омете или спречи у извршењу полицијског задатка;

7) **отпор** – свако супротстављање законитој примени полицијских овлашћења, мера и радњи које се може вршити оглушивањем или заузимањем клечећег, седећег, лежећег или сличног положаја (у даљем тексту: пасивни отпор), или заклањањем или држањем за лице или предмет, отимањем, стављањем у изглед да ће се лице напасти, или предузимањем сличне радње (у даљем тексту: активни отпор);

8) **надлежна здравствена установа** – здравствена установа која обавља делатност здравствене заштите запослених или организациона јединица Министарства за коју је решењем утврђено да испуњава услове за одређену врсту здравствене установе или приватне праксе или друга здравствена установа са којом Министарство има закључен уговор;

9) **запослени са здравственим сметњама** – запослени код кога није утврђено привремено или трајно ограничење радне способности, али према налазу надлежне здравствене установе не може да обавља неке од послова свог радног места;

10) **радно ангажовани** – лице које за потребе Министарства обавља послове по основу уговора ван радног односа и то по основу уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима и уговора о допунском раду;

11) **орган јавне власти** – државни орган, орган покрајинске аутономије, орган јединице локалне самоуправе, јавна служба и други ималац јавног овлашћења.

Појмови употребљени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски пол лица на која се односе.

3. Начела

3.1. Начело законитости

Члан 3.

Унутрашњи послови се обављају у складу са Уставом, потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права и законом.

3.2. Начело професионализма и неутралности

Члан 4.

Унутрашњи послови се обављају према правилима струке и професионалне етике, политички неутрално, уз поштовање људских и мањинских права и слобода.

3.3. Начело приоритета

Члан 5.

Приликом обављања унутрашњих послова, заштита и спасавање људских живота има приоритет у односу на друге вредности.

3.4. Начело спречавања сукоба интереса

Члан 6.

Унутрашњи послови се не смеју обављати на начин да се јавни интерес подреди личном интересу, нити ради стицања противправне материјалне или нематеријалне користи.

3.5. Начело забране дискриминације

Члан 7.

У обављању унутрашњих послова забрањена је дискриминација, у складу са законом.

3.6. Начело економичности и ефикасности

Члан 8.

Унутрашњи послови се обављају на начин да се правовремено и са минималним ангажовањем људских ресурса и материјално-техничких средстава постигне законити циљ и оствари њихова сврха.

3.7. Начело превентивног поступања

Члан 9.

Приликом обављања унутрашњих послова предност се даје превентивном поступању, а репресивна средства се примењују тек ако на други начин није могуће отклонити безбедносну претњу.

II. УНУТРАШЊИ ПОСЛОВИ

1. Појам унутрашњих послова

Члан 10.

Унутрашњи послови су послови државне управе чијим обављањем Министарство штити живот и личну и имовинску безбедност људи и пружа подршку владавини права.

Унутрашњи послови су:

- 1) полицијски послови;
- 2) послови заштите и спасавања и
- 3) други унутрашњи послови утврђени законом.

2. Министарство

2.1. Надлежност

Члан 11.

Министарство у обављању унутрашњих послова:

1) обезбеђује развојне, организационе, кадровске и друге услове за рад Министарства и за оперативну независност Полиције, као и за несметано функционисање информационих и телекомуникационих система и телекомуникационе мреже Министарства;

2) врши обраду и заштиту података о личности и других података;

3) израђује план рада Министарства;

4) израђује предлоге, спроводи и прати спровођење осталих планских докумената;

5) припрема и доноси прописе и даје мишљења о примени прописа;

6) обавља послове међународне сарадње;

7) обезбеђује сарадњу са органима и телима овлашћеним за спољашњу контролу Министарства;

8) обезбеђује услуге исхране и смештаја запосленима и другим корисницима;

9) обавља научно-истраживачки рад и издавачку делатност;

10) обавља друге послове, у складу са законом.

Обрада и заштита података

Члан 12.

Министарство у циљу обављања унутрашњих послова обрађује податке о личности и друге податке и обезбеђује њихову заштиту, у складу са законом.

Подаци из става 1. овог члана прикупљају се непосредно од лица на која се подаци односе, од других физичких лица, државних органа и организација, органа и организација аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, посебних органа преко којих се остварује регулаторна функција, правних и физичких лица којима су поверена јавна овлашћења и других правних лица и организација, других држава и међународних организација и путем посебних система за обраду података.

Подаци из става 1. овог члана, могу се прикупљати и из јавно доступних извора.

Субјекти из става 2. овог члана дужни су да Министарству омогуће увид или уступе податке о личности и друге податке које обрађују у складу са законом.

Врсте и садржина евиденција, подаци о личности и други подаци које Министарство обрађује, рокови чувања, мере заштите, као и друга питања од значаја за обраду података прописују се посебним законом.

Посебно овлашћење министра

Члан 13.

Поред права и дужности утврђених законом којим се уређује рад државне управе министар надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: министар), у складу са одредбама овог закона, може да захтева посебне извештаје у вези са радом Полиције и организационих јединица Министарства.

Извештаји из става 1. овог члана достављају се у циљу праћења стања, извршавања закона, других прописа и општих аката и обликовања политике Владе.

Министар даје упутства и обавезне инструкције у вези са радом Полиције и организационих јединица Министарства.

Захтевање и достављање извештаја из става 1. овог члана, као и давање обавезних инструкција и упутстава из става 3. овог члана не сматра се утицајем на оперативну независност Полиције.

Надлежност у случају ванредног или ратног стања

Члан 14.

Министарство, у складу са својим делокругом утврђеним законом, као и у складу са прописима из области одбране:

1) организује, припрема и планира употребу јединица Полиције и специјализованих јединица цивилне заштите у ванредном и ратном стању;

2) припрема мере безбедности и заштите и обезбеђује објекте од посебног значаја за одбрану у ванредном и ратном стању, осим војних објеката.

За време ванредног или ратног стања Министарство задатке из свог делокруга извршава тако што насталим променама прилагођава своју организацију, облике и методе рада, ради обављања послова из става 1. овог члана, у складу са законом.

2.2. Сарадња Министарства

Сарадња са службама безбедности

Члан 15.

Министарство непосредно сарађује са службама безбедности у Републици Србији кроз размену информација и техничку сарадњу, у складу са законом.

Сарадња из става 1. овог члана заснива се на правима и дужностима утврђеним Уставом, законом, другим прописима и општим актима и на посебним облицима организовања и узајамног обавештавања у извршавању заједничких задатака.

Сарадња са другим органима, организацијама, установама и правним лицима

Члан 16.

Министарство непосредно сарађује са органима државне управе, другим државним органима, органима покрајинске аутономије, јединицама локалне самоуправе, имаоцима јавних овлашћења, високошколском установом основаном за потребе полицијског образовања и другим научним и образовним институцијама, у складу са законом.

Министарство остварује сарадњу и са различитим организацијама, установама и правним и физичким лицима, у циљу стварања услова за ефикасније обављање унутрашњих послова, унапређење положаја запослених и развијање јавно-приватног партнерства.

Сарадња са грађанима који пружају помоћ Министарству

Члан 17.

Министарство непосредно сарађује са грађанима који на захтев полицијског службеника пруже помоћ у обављању унутрашњих послова.

Грађанин који пружи помоћ из става 1. овог члана и тим поводом буде повређен или оболи, има права из обавезног здравственог осигурања под условима утврђеним за полицијског службеника.

Уколико код грађанина који пружи помоћ из става 1. овог члана тим поводом настане телесно оштећење или инвалидитет, грађанин има права из пензијског и инвалидског осигурања под условима утврђеним за полицијског службеника.

Ако у пружању помоћи из става 1. овог члана грађанин изгуби живот, породица коју је грађанин издржавао има права из чл. 319. и 320. овог закона.

Грађанин који приликом пружања помоћи из става 1. овог члана претрпи штету, има право на накнаду штете у складу са законом.

Ако се против грађанина који је пружио помоћ из става 1. овог члана води кривични или прекршајни поступак у вези са пружањем помоћи, Министарство може да му обезбеди правну и другу неопходну помоћ у вези са вођењем поступка.

Министарство одговара за штету коју грађанин нанесе трећим лицима приликом пружања помоћи из става 1. овог члана.

Начин остваривања права из ст. 2. и 3. овог члана прописују министар, министар надлежан за здравствено осигурање и министар надлежан за пензијско и инвалидско осигурање.

Међународна сарадња и ангажовање

Члан 18.

Министарство остварује међународну сарадњу са органима других држава и међународним организацијама, другим организацијама, иницијативама и полицијским службама на основу међународних уговора и закључених посебних међународних уговора о сарадњи уз поштовање принципа узајамности и на основу чланства у међународним организацијама, другим организацијама и иницијативама.

У оквиру сарадње из става 1. овог члана Министарство може да, у складу са прописима и потврђеним међународним уговорима и посебним међународним уговорима о полицијској сарадњи, размењује податке и обавештења, предузима мере против тероризма, организованог криминала, илегалних миграција и других облика међународног криминала и нарушавања безбедности границе, да успоставља заједничка радна тела, упућује запослене на обуку и образовање у иностранство, спроводи обуку за потребе полиције друге државе или међународне организације, у сарадњи са полицијама других држава, односно међународним организацијама и обавља друге послове међународне сарадње.

У оквиру сарадње из става 1. овог члана Министарство може да, у складу са прописима и потврђеним међународним уговорима у области заштите и спасавања, размењује информације о ризицима и опасностима са прекограничним ефектом, координира пружање и примање међународне помоћи и реализује обуке са међународним партнерима.

Члан 19.

Министарство може упутити запосленог као свог представника изван територије Републике Србије ради ангажовања у дипломатско-конзуларном представништву Републике Србије или међународној организацији, полицији друге државе, другој организацији и иницијативи у циљу остваривања сарадње у области унутрашњих послова.

За време ангажовања из става 1. овог члана представник Министарства има право на плату и право на посебне накнаде, у складу са законом.

Услове и начин одабира представника из става 1. овог члана, врсте накнада и критеријуме за утврђивање висине накнада, као и друга питања од значаја за обављање унутрашњих послова ван територије Републике Србије прописује Влада.

Учешће у мултинационалним операцијама

Члан 20.

Запослени у Министарству могу да учествују у мултинационалним операцијама ван граница Републике Србије, у складу са законом.

2.3. Јавност рада

Члан 21.

Рад Министарства је јаван.

Министарство редовно благовремено и потпуно обавештава јавност о свом раду, осим у случајевима:

- 1) предузимања мера и радњи у складу са законом којим се уређује кривични поступак;
- 2) када би то ометало оперативни рад Полиције;
- 3) ако би се тиме:
 - (1) повредио пропис о тајности података;
 - (2) повредило достојанство грађана;
 - (3) угрозило право на личну слободу и безбедност.

Министарство једном годишње, а најкасније у року од три месеца од завршетка календарске године, објављује извештај о стању јавне безбедности и резултатима рада Министарства који садржи процену безбедности, трендове кретања криминала и других безбедносних појава и статистичке податке о спроведеним активностима и постигнутим резултатима.

2.4. Унутрашња организација

Члан 22.

За обављање послова из надлежности Министарства, образују се унутрашње организационе јединице.

Влада прописује начела за унутрашње уређење Министарства, као и врсте организационих јединица, седишта и подручја за која се образују те јединице.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, министар уз сагласност Владе, утврђује делокруг и категорије организационих јединица Министарства, радна места, број запослених на сваком радном месту, опис послова радних места, услове за рад, својство, односно статус запосленог.

Категоризација организационих јединица се врши на основу значаја организационе јединице, односно показатеља о броју становника, броју извршених кривичних дела и прекршаја, дужини и категоризацији путева, близини државне границе, стратешком и географском положају и другим безбедносним показатељима.

Ближе показатеље из става 4. овог члана и начин спровођења категоризације прописује министар.

Знак и обележја

Члан 23.

Министарство има свој знак и друга обележја.

Изглед и начин коришћења знака и других обележја, означавање и друге елементе визуелног идентитета Министарства уређује Влада.

Организационе јединице Министарства имају свој знак и друга обележја.

Изглед и начин коришћења знака и других обележја, означавање и друге елементе визуелног идентитета организационих јединица Министарства прописује министар.

Забрањено је истицање и ношење знака и других обележја из ст. 1. и 3. овог члана на начин којим се нарушава углед Министарства.

Празници

Члан 24.

Министарство има свој празник који се обележава као Дан Министарства.

Полиција има свој празник који се обележава као Дан Полиције.

Министарство и Полиција могу обележавати и друге празнике.

Дан Министарства, Дан Полиције и друге празнике Министарства и Полиције, као и начин њиховог обележавања утврђује Влада.

Организационе јединице Министарства имају своје празнике.

Празнике организационих јединица Министарства и начин њиховог обележавања утврђује министар.

3. Полицијски послови

3.1. Појам Полиције

Члан 25.

Полиција је организована снага принуде која на територији Републике Србије обављањем полицијских и других послова штити живот и личну и имовинску безбедност људи и пружа подршку владавини права.

Полиција употребљава средства принуде у складу са законом и дужна је да поштује људска и мањинска права и слободе, Устав и закон.

Право на употребу појма „Полиција” има Министарство, орган државне управе надлежан за послове одбране и синдикати који делују у Министарству у складу са законом, а остали субјекти само уз одобрење министра.

Однос између Полиције, јавног тужиоца и суда

Члан 26.

Полиција у предистражном, кривичном и прекршајном поступку примењује полицијска овлашћења, мере и радње и поступа по налогу и захтевима јавног тужиоца и суда, у складу са законом.

Полиција у заједници

Члан 27.

Полиција развија сарадњу и партнерство са грађанима и другим субјектима заједнице у циљу решавања локалних безбедносних приоритета.

Полиција пружа подршку и учествује у раду саветодавних и радних тела за безбедност у оквиру јединица локалне самоуправе.

Поступање Полиције у случају насиља у породици

Члан 28.

Овлашћено службено лице у случају насиља у породици поступа у складу са овим и посебним законом.

Овлашћено службено лице на начин и по поступку за изрицање хитних мера у складу са законом којим је уређено спречавање насиља у породици обавезно изриче и меру привременог одузимања оружја од учиниоца, жртве и чланова њиховог породичног домаћинства.

Члановима породичног домаћинства, у смислу овог члана, сматрају се крвни, адоптивни и тазбински сродници и друга лица, са којим учинилац односно жртва живи.

Поступање Полиције у стању повећаног ризика

Члан 29.

Ако индиције или догађаји указују да би могло да дође до повећања ризика по стање јавне безбедности или по безбедност људи или имовине у већем обиму, који захтевају делимичну или пуну приправност овлашћених службених лица и ангажовање техничких средстава и опреме на делу територије Републике Србије, министар, на предлог директора полиције, проглашава стање повећаног ризика и налаже извршавање задатака.

На захтев Владе или одбора Народне скупштине надлежног за унутрашње послове, министар подноси извештај о стању јавне безбедности и извршавању задатака Полиције у насталим околностима.

3.2. Организација Полиције

Дирекција полиције

Члан 30.

Дирекција полиције је организациона јединица Министарства која руководи Полицијом и обавља полицијске и друге послове утврђене законом.

Дирекција Полиције у свом саставу има:

- 1) централне организационе јединице;
- 2) подручне организационе јединице: полицијска управа за град Београд и подручне полицијске управе (у даљем тексту: полицијске управе) и полицијске станице;
- 3) јединице Полиције посебне намене.

Унутрашње уређење Дирекције полиције утврђује се актом из члана 22. став 3. овог закона.

Јединице Полиције посебне намене

Члан 31.

Јединице Полиције посебне намене су јединице које обављају најсложеније полицијске послове и задатке високог ризика, односно полицијске послове и задатке који су по својој природи или околностима под којима се обављају специфични, сложени или изразито опасни.

Врсте јединица Полиције посебне намене, њихов делокруг и организацију, систематизацију, врсте и опис послова радних места, услове за рад, начин попуње радних места, посебну опрему, средства и наоружање који се користе у обављању послова из делокруга тих јединица и начин њиховог ангажовања прописује Влада.

Интервентне јединице Полиције

Члан 32.

За повремено обављање конкретних полицијских задатака директор полиције може уз сагласност министра, из редова овлашћених службених лица и других запослених у Министарству, формирати интервентне јединице Полиције.

Организацију, начин попуње и ангажовања интервентних јединица Полиције и њихову опрему, средства и наоружање прописује министар.

Организационе јединице за координацију рада

Члан 33.

Ради обављања полицијских и других послова у складу са карактеристичним својствима одређених подручја, актом из члана 22. став 3. овог закона могу се утврдити и организационе јединице за координацију рада полицијских управа и полицијских станица на подручјима за које су образоване.

Руковођење и одговорност у Дирекцији полиције

Члан 34.

Руковођење и одговорност у Дирекцији полиције заснива се на утврђеној хијерархији и начелу једностарешинства и субординације.

Начело једностарешинства и субординације у руковођењу и одговорности остварује се на начин да једном организационом јединицом руководи један руководилац који је за свој рад и рад организационе јединице којом руководи одговоран непосредно вишем руководиоцу.

Дирекцијом полиције, односно Полицијом, руководи директор полиције који је за свој рад и рад Дирекције полиције, односно Полиције одговоран министру.

Руководиоци централних организационих јединица Дирекције полиције за свој рад и за рад организационих јединица којима руководе одговорни су директору полиције.

Полицијским управама руководи начелник полицијске управе који је за свој рад и за рад полицијске управе одговоран директору полиције.

Полицијском станицом руководи начелник полицијске станице који је за свој рад и за рад полицијске станице одговоран начелнику полицијске управе.

Директор полиције

Члан 35.

Директор полиције може бити лице које:

- 1) испуњава услове за заснивање радног односа прописане овим законом;
- 2) има стечено високо образовање са најмање 240 ЕСПБ;

3) има најмање 15 година ефективног рада на полицијским пословима, на руководећим радним местима.

Директора полиције поставља Влада на пет година, на предлог министра, по спроведеном јавном конкурсy, на начин предвиђен за постављење државних службеника на положају.

Директор полиције може бити постављен у највише два узастопна мандата.

Влада може, на предлог министра, поставити директора полиције на други узастопни мандат без јавног конкурса.

Мандат директора полиције престаје протеком времена на које је постављен, престанком испуњавања услова за директора полиције, престанком радног односа, оставком или разрешењем.

Директора полиције разрешава Влада, на образложени предлог министра.

Директор полиције има заменика.

Заменик директора полиције може бити лице које испуњава услове из става 1. овог члана.

3.3. Надлежност Полиције

Послови Дирекције полиције

Члан 36.

Поред послова из члана 30. овог закона, Дирекција полиције:

- 1) прати и анализира стање јавне безбедности;
- 2) израђује стратешку процену јавне безбедности;
- 3) доноси стратешки план Полиције;
- 4) непосредно учествује у обављању одређених сложенијих полицијских послова из надлежности организационих јединица;
- 5) планира, усмерава и координира рад организационих јединица;
- 6) врши контролно инструктивну делатност рада организационих јединица;
- 7) обавља послове међународне оперативне полицијске сарадње;
- 8) ствара потребне услове за одржавање и подизање оспособљености и спремности полиције, а нарочито за деловање у стању повећаног ризика, ванредним ситуацијама, ванредном и ратном стању;
- 9) ради на решавању статусних питања грађана и издавању јавних исправа из своје надлежности;
- 10) обавља друге послове у складу са законом.

Поједине послове из става 1. овог члана обављају и централне организационе јединице Дирекције полиције.

Послови полицијске управе

Члан 37.

Полицијска управа се образује за подручје једне или више јединица локалне самоуправе и месно је надлежна за обављање полицијских и других послова за подручје за које је образована.

Поред послова из става 1. овог члана, послови полицијске управе јесу да:

НАЦРТ
-радна верзија-

- 1) остварује сарадњу са јединицама локалне самоуправе и другим субјектима на подручју за које је образована;
- 2) прати и анализира стање јавне безбедности;
- 2) израђује оперативну процену јавне безбедности у складу са актом из члана 36. став 1. тачка 2) овог закона;
- 3) доноси оперативни план полицијске управе у складу са актом из члана 36. став 1. тачка 3) овог закона;
- 4) усклађује, координира и усмерава рад полицијских станица/испостава и обезбеђује остваривање локалне сарадње;
- 5) врши контролно инструктивну делатност рада својих организационих јединица;
- 6) по потреби учествује у обављању одређених послова из делокруга полицијских станица;
- 7) ради на решавању статусних питања грађана и издавању јавних исправа;
- 8) предузима мере обезбеђења одређених лица и објеката;
- 9) врши делатност сталног дежурства и обезбеђује редовно и хитно информисање и извештавање Дирекције полиције о појавама и догађајима на свом подручју;
- 10) доставља информацију о раду и стању јавне безбедности скупштини јединице локалне самоуправе за чије подручје је образована, једном у годину дана;
- 11) обавља друге послове, у складу са законом.

Полицијска станица

Члан 38.

Полицијска станица је организациона јединица полицијске управе, која се образује за подручје јединице локалне самоуправе, односно градске општине и месно је надлежна за обављање полицијских и других послова на подручју за које је образована.

Полицијска станица подноси информацију о раду и стању јавне безбедности једном у годину дана скупштини јединице локалне самоуправе или градске општине на подручју за које је образована.

Полицијска испостава

Члан 39.

Ради планирања и усмеравања односно непосредног обављања полицијских послова у оквиру полицијске управе односно полицијске станице може се образовати једна или више полицијских испостава.

3.4. Полицијски послови

Појам и врсте полицијских послова

Члан 40.

Полицијски послови су унутрашњи послови које обавља Полиција кроз делатности полиције, уз примену полицијских овлашћења, мера и радњи и могућност употребе средстава принуде.

Полицијски послови су:

- 1) заштита живота, личне и имовинске безбедности људи;
- 2) превенција криминала и унапређење безбедности у заједници;
- 3) спречавање, откривање и расветљавање кривичних дела, прекршаја и привредних преступа,
- 4) откривање и хапшење учинилаца кривичних дела, прекршаја и привредних преступа;
- 5) одржавање јавног реда и мира и обезбеђење одређених јавних окупљања и простора и спречавање насиља на спортским приредбама;
- 6) безбедност, регулисање, контрола и надзор у саобраћају на путевима и други послови из прописа о безбедности саобраћаја на путевима;
- 7) гранична контрола, реадмисија и послови у вези са кретањем и боравком странаца, послови азила, послови спречавања и сузбијања прекограничног криминала и ирегуларних миграција;
- 8) безбедносна заштита и обезбеђење одређених личности, објеката и простора;
- 9) заштита учесника у кривичном поступку и њима блиских лица;
- 10) пружање помоћи у случају опасности;
- 11) послови утврђени прописима о приватном обезбеђењу, детективској делатности и прописима о оружју;
- 12) послови сталног дежурства којима се обезбеђује континуирано праћење безбедносних појава и догађаја и координација рада овлашћених службених лица;
- 13) други законом утврђени послови из надлежности Полиције.

Министар ближе уређује начин обављања полицијских послова као и врсте делатности полиције.

Под полицијским пословима, изузетно, у смислу овог закона, подразумевају се и послови руковођења организационим јединицама у Министарству.

Стандарди полицијског поступања

Члан 41.

При обављању полицијских послова, Полиција се придржава утврђених и достигнутих стандарда полицијског поступања, који се односе на:

- 1) дужност служења грађанима и заједници;
- 2) одговарање на потребе и очекивања грађана;
- 3) поштовање законитости и сузбијање незаконитости;
- 4) остваривање људских и мањинских права и слобода;
- 5) забрану дискриминације;
- 6) суздржаност, поступност и сразмерност у употреби средстава принуде;
- 7) забрану мучења и примене нечовечних и понижавајућих поступака;
- 8) пружање помоћи угроженим лицима;
- 9) придржавање професионалног понашања и интегритета;
- 10) обавезу заштите тајних података и података о личности;
- 11) обавезу одбијања наређења којима се наређује извршење радње која представља кривично дело;
- 12) обавезу пријављивања корупције.

Полицијско-обавештајни модел

Члан 42.

Полиција у обављању полицијских послова примењује полицијско-обавештајни модел.

Полицијско-обавештајни модел, у смислу овог закона, представља начин руковођења, односно управљања појединим полицијским пословима на основу криминалистичко обавештајних информација.

Криминалистичко обавештајна информација јесте скуп прикупљених, процењених, обрађених и анализираних података ради дефинисања приоритета и решавања актуелних безбедносних проблема у области спречавања и сузбијања криминала и других безбедносних појава, као и доношења одговарајућих одлука у вези са тим.

Начин примене полицијско-обавештајног модела прописује министар.

Платформа за безбедну електронску комуникацију, размену података и информација

Члан 43.

Платформа за безбедну електронску комуникацију, размену података и информација између државних органа, посебних организационих јединица државних органа и институција у циљу спречавања организованог криминала, тероризма, корупције и других облика криминала, успоставља се у оквиру посебног информационо-комуникационог система Министарства у складу са прописима који уређују евиденције и обраду података у области унутрашњих послова, као и техничким могућностима.

Платформа из става 1. овог члана представља основ за успостављање националног криминалистичко обавештајног система.

У оквиру платформе из става 1. овог члана врши се евидентирање приступа, као и размена података о кривичним делима у складу са законом којим се уређује сузбијање организованог криминала, тероризма, корупције и других посебно тешких кривичних дела, уз примену мера информационе безбедности.

Системи за обраду података

Члан 44.

Приликом обављања полицијских послова Полиција користи системе за обраду податка, као што су: систем аудио и видео-надзора, систем контроле приступа, систем мобилних и радио комуникација, регистрофонски систем и географско-информациони систем.

Систем аудио и видео-надзора чини скуп фиксних и покретних камера, софтверско-хардверских решења са аналитичким алатима, као и других уређаја и опреме који су намењени за снимање на јавном месту, бележење и обраду аудио и видео записа и фотографија лица, возила и догађаја, уз информацију о локацији и времену забележеног аудио или видео записа и фотографија.

Делови система аудио и видео-надзора из става 2. овог члана користе се и за аутоматску детекцију лика што укључује обраду биометријских података детектованог лика и телесних карактеристика, време и локацију и учешће лица у догађају, аутоматску

детекцију возила, препознавање регистарских таблица или других ознака на возилу и детекцију прекршаја.

Систем контроле приступа чини скуп повезаних уређаја и опреме који се користе ради контроле приступа лица и возила објектима и лицима која се безбедносно штите и обезбеђују, контроле приступа информационо-комуникационим системима и системима мобилних комуникација.

Систем мобилних и радио комуникација чини национални систем ТЕТРА и системи мобилних еЛТЕ, радио-комуникација и електронских комуникација (емаил, видео конференције, е-платформе, е-учионице и сл.)

Регистрофонски систем је систем за бележење аудио записа разговора у циљу документовања пријава грађана, спречавања лажног пријављивања и неоправданог ангажовања ресурса Министарства и обезбеђења хитног реаговања по пријављеним догађајима.

Географско-информациони систем је систем који обрађује податке о локацији, векторске геопросторне податке, растерске и алфанумеричке геопросторне податке у циљу визуелизације објеката и догађаја, просторне и временске анализе догађаја и ванредне ситуације, подршке и помоћи у одлучивању, дистрибуцији сервиса за унос и ажурирање геопросторних података, сервиса за лоцирање уређаја ТЕТРА и других уређаја мобилних и радио-комуникација.

Системи из става 1. овог члана могу се повезати и са одговарајућим системима других државних органа, органа аутономних покрајина, јединица локалне самоуправе и правних лица.

Заштита права и пружање правне помоћи грађанима и другим лицима

Члан 45.

У обављању полицијских послова Полиција је дужна да грађанима и другим лицима пружи информације и савете од значаја за њихову личну и имовинску безбедност, ако то није у супротности са законом и ако се тиме не угрожава обављање полицијских послова.

Свако коме је угрожено неко од личних или имовинских права може да се обрати Полицији ради заштите тог права.

Полиција је надлежна за поступање у циљу заштите права из става 2. овог члана ако у конкретном случају није обезбеђена друга правна заштита и ако је угрожавање тог права у вези са личном и имовинском безбедношћу.

Ако је поступање у циљу заштите права из става 2. овог члана у надлежности другог органа, Полиција је дужна да без одлагања захтев проследи надлежном органу и о томе обавести подносиоца захтева.

3.5. Дужности

Дужност обављања полицијских послова и у случају угрожености живота

Члан 46.

Овлашћено службено лице је дужно да обавља полицијске послове и примењује полицијска овлашћења, мере и радње ради заштите живота људи и кад му је у обављању тих послова угрожен живот.

Дужност обављања полицијских послова ван радног времена

Члан 47.

Овлашћено службено лице, у случајевима кад је то неопходно и могуће, дужно је да обавља полицијске послове и ван радног времена, пружа помоћ сваком лицу које се налази у опасности, спречава извршење кривичног дела или радњи које могу да наруше јавни ред и мир или угрозе безбедност лица и имовине.

У случају из става 1. овог члана, овлашћено службено лице поступа у зависности од процене и степена угрожености безбедности лица и имовине.

Овлашћено службено лице за време обављања послова из става 1. овог члана, остварује сва права из радног односа.

У случају из става 1. овог члана, овлашћено службено лице без одлагања обавештава месно надлежну организациону јединицу Дирекције полиције, остаје на месту догађаја и обезбеђује место догађаја до доласка овлашћених службених лица која ће поступити по његовом обавештењу и применити полицијска овлашћења, мере и радње у складу са законом.

Дужност из става 1. овог члана, не односи се на овлашћено службено лице:

- 1) које је привремено спречено за рад;
- 2) које је привремено удаљено са рада;
- 3) коме мирују права и обавезе из радног односа и по основу рада.

Овлашћено службено лице које је привремено спречено за рад због болести из групе душевних болести и поремећаја, не сме да обавља полицијске послове.

Дужност достављања сазнања

Члан 48.

Полицијски службеник и други запослени у Министарству дужан је да непосредном руководиоцу, у писаном облику доставља сазнања до којих је дошло обављањем полицијских послова, односно унутрашњих послова или на други начин.

Дужност извршења наређења

Члан 49.

Полицијски службеник и други запослени у Министарству дужан је да изврши сва наређења надређеног полицијског службеника издата ради обављања полицијских, односно унутрашњих послова, осим оних којима се наређује извршење радње која представља кривично дело.

Ако наређење сматра незаконитим из других разлога, полицијски службеник и други запослени у Министарству има право да о томе извести непосредно вишег руководиоца.

Дужност чувања података

Члан 50.

Полицијски службеник и други запослени у Министарству дужан је да чува и штити податке о личности и друге податке до којих је дошао у току или поводом обављања полицијских, односно унутрашњих послова, у складу са законом.

Обавеза чувања и заштите података из става 1. овог члана, траје и након престанка обављања полицијских, односно унутрашњих послова, односно престанка радног односа у Министарству.

Министар или лице које он овласти може полицијског службеника и другог запосленог у Министарству, односно лице након престанка радног односа ослободити обавезе чувања података у циљу вођења судског или управног поступка.

Дужност предаје средстава принуде и службене легитимације

Члан 51.

Овлашћено службено лице дужно је да, без одлагања, непосредном руководиоцу преда службено оружје, муницију и друга средства принуде у случају да је:

- 1) привремено спречено за рад због болести из групе душевних болести и поремећаја;
- 2) пријављено за кривично дело насиље у породици или друго кривично дело са елементима насиља;
- 3) пријављено за прекршај са елементима насиља;
- 4) привремено удаљено са рада.

Овлашћено службено лице у случају из става 1. тачка 1) и 4) овог члана дужно је да, без одлагања, непосредном руководиоцу преда и службену легитимацију.

Овлашћено службено лице у случају из става 1. тачка 4) овог члана дужно је да, без одлагања, непосредном руководиоцу преда и друга средства која су му поверена за обављање послова.

Ако овлашћено службено лице не поступи у складу са ст. 1 – 3. овог члана непосредни руководиоца дужан је да опрему из става 1 – 3. овог члана привремено одузме - даном сазнања за привремену спреченост за рад, односно пријаву, односно удаљење.

У случају из става 1. тачка 1) овог члана овлашћеном службеном лицу враћа се службено оружје, муниција, друга средства принуде и службена легитимација - на дан почетка рада, под условом да му због болести из групе душевних болести и поремећаја није умањена способност за обављање послова његовог радног места.

У случају из става 1. тач. 2) и 3) овог члана овлашћеном службеном лицу враћају се службено оружје, муниција и друга средства принуде ако не буде поднета кривична пријава, односно ако кривична пријава буде одбачена, односно по окончању кривичног, односно прекршајног поступка.

У случају из става 1. тачка 4) овог члана овлашћеном службеном лицу враћају се службено оружје, муниција, друга средства принуде, службена легитимација и друга

средства која су му поверена за обављање послова по престанку удаљења, односно даном враћања на рад, осим уколико постоји други основ за одузимање у складу са овим законом.

Начин одузимања и враћања оружја, муниције, других средстава принуде и службене легитимације прописује министар.

Дужност одазивања на лекарске прегледе

Члан 52.

Полицијски службеник и други запослени у Министарству дужан је да се одазове на лекарске прегледе у оквиру специфичне здравствене заштите коју обезбеђује Министарство.

Дужности приликом остваривања међународне полицијске сарадње

Члан 53.

Уколико међународним уговором није другачије одређено, овлашћено службено лице за време извршавања задатака у иностранству може примењивати полицијска овлашћења, мере и радње и средства предвиђена међународним уговором на основу којег се сарадња одвија.

Полицијски службеници иностраних и међународних полицијских служби у вршењу активности на територији Републике Србије могу примењивати само она овлашћења предвиђена међународним уговором на основу којег се сарадња одвија.

Дужност пријављивања контаката са лицем из криминогене средине

Члан 54.

Полицијски службеник не сме да одржава контакт који није у вези са обављањем полицијских, односно унутрашњих послова, са лицем из криминогене средине, за које је знало или могло знати да се ради о таквом лицу.

Полицијски службеник дужан је да сваки остварени контакт из става 1. овог члана без одлагања пријави непосредном руководиоцу.

Понашање и међуљудски односи

Члан 55.

Полицијски службеник и други запослени у Министарству дужан је да се на раду и ван рада понаша тако да не штети угледу Министарства и да одржава уредан лични изглед, у складу са овим законом и Кодексом полицијске етике.

Ближи начин понашања, као и лични изглед полицијских службеника и других запослених у Министарству прописује министар.

Кодекс полицијске етике

Члан 56.

Кодекс полицијске етике представља скуп правила о етичком поступању полицијских службеника који се заснива на међународним стандардима и има за циљ очување, афирмацију и унапређење достојанства и угледа полицијских службеника и јачање поверења грађана у рад Полиције и Министарства.

Полицијски службеник дужан је да обавља полицијске и друге послове у складу са законом, другим прописима и правилима струке и уз поштовање одредби Кодекса полицијске етике.

Кодекс полицијске етике прописује Влада.

3.6. Полицијска овлашћења

3.6.1. Врсте полицијских овлашћења

Члан 57.

У обављању полицијских и других послова овлашћена службена лица примењују полицијска овлашћења.

Полицијска овлашћења су:

- 1) издавање упозорења;
- 2) издавање наређења;
- 3) провера и утврђивање идентитета лица и идентификација предмета;
- 4) препознавање на основу биометријских карактеристика лика;
- 5) обрада података,
- 6) пријем пријава о учињеном кривичном делу или прекршају;
- 7) позивање лица;
- 8) привођење, довођење и спровођење лица;
- 9) задржавање лица и привремено ограничење слободе кретања;
- 10) прикупљање обавештења;
- 11) полицијско опажање и опсервирање
- 12) привремено одузимање предмета;
- 13) улазак у стан и друге просторије;
- 14) улазак и преглед објеката, простора, документације и контрадиверзиони преглед;
- 15) заустављање и прегледање лица, предмета и саобраћајних средстава;
- 16) обезбеђење и преглед места догађаја;
- 17) вршење увиђаја;
- 18) употреба туђег саобраћајног средства и/или средства везе;
- 19) утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци;
- 20) вршење безбедносних провера;
- 21) пријем нађених ствари;
- 22) одређивање боравка у Прихватилишту за странце;
- 23) принудно заустављање, односно уклањање беспилотних летелица;
- 24) употреба средстава принуде;
- 25) друга овлашћења утврђена законом.

Начин примене полицијских овлашћења утврђених овим законом прописује министар.

3.6.2. Општи услови за примену полицијских овлашћења

Процена испуњености услова за примену

Члан 58.

Пре примене полицијског овлашћења овлашћено службено лице дужно је да процени да ли су испуњени законом прописани услови за примену овлашћења и одговорно је за ту процену.

Овлашћено службено лице примењује полицијска овлашћења по сопственој иницијативи, по наређењу надређеног овлашћеног службеног лица, по налогу јавног тужиоца, суда или другог надлежног органа издатим у складу са посебним законом.

Кад је надређено овлашћено службено лице присутно полицијска овлашћења примењују се по његовом наређењу, изузев ако нема времена да се чека на то наређење и мора се без одлагања поступити по сопственој иницијативи.

Лице према коме се примењује полицијско овлашћење има право да буде упознато са разлозима примене полицијског овлашћења и идентитетом овлашћеног службеног лица које то овлашћење примењује, ако је то у датој ситуацији могуће и не угрожава извршење полицијског задатка.

Представљање пре примене полицијских овлашћења

Члан 59.

Овлашћено службено лице се, пре почетка примене полицијског овлашћења, представља показивањем службене легитимације, а овлашћено службено лице које полицијске послове обавља у униформи само на захтев лица према коме примењује овлашћење.

Изузетно, овлашћено службено лице неће се представити на начин из става 1. овог члана, ако околности примене полицијског овлашћења у конкретном случају указују да би то могло угрозити извршење полицијског задатка.

У случају из става 2. овог члана, ако је то у конкретном случају могуће, овлашћено службено лице ће упозорити на своје својство речју: „Полиција”.

По престанку околности из става 2. овог члана овлашћено службено лице ће се представити на начин из става 1. овог члана.

На униформи односно деловима посебне опреме налази се видљива ознака која се састоји од комбинације слова и/или бројева ради идентификације овлашћеног службеног лица.

О задужењу овлашћених службених лица са ознакама из става 5. овог члана, води се посебна евиденција.

Забрањено је објављивање података о идентитету овлашћеног службеног лица које примењује полицијска овлашћења.

Ближе карактеристике ознака из става 5. овог члана, прописује Влада.

Посебна правила поступања у примени полицијских овлашћења

Члан 60.

Овлашћено службено лице у примени полицијских овлашћења поступа непристрасно и без дискриминације по било којем основу.

У примени полицијских овлашћења, у мери у којој је то могуће, овлашћено службено лице поступа хумано, водећи рачуна о достојанству, угледу и части сваког лица, као и о људским и мањинским правима и слободама.

Овлашћена службена лица, приликом примене полицијских овлашћења не смеју да изазивају, подстичу или дозвољавају мучење или друге сурове, нечовечне или понижавајуће поступке или казне.

Овлашћено службено лице ће на захтев лица према коме је полицијско овлашћење примењено, том лицу омогућити пружање медицинске помоћи од стране здравствене установе.

Медицинска помоћ из става 4. овог члана омогућиће се и ако лице према коме је полицијско овлашћење примењено има видљиве телесне повреде или његово здравствено стање захтева пружање медицинске помоћи.

Трошкове пружања медицинске помоћи из става 4. овог закона сноси Министарство, уколико пружање медицинске помоћи није обухваћено обавезним, односно добровољним здравственим осигурањем.

Принцип сразмерности и ефикасности

Члан 61.

Када је ради остварења законитог циља неопходно ограничити људска и мањинска права и слободе, примена полицијских овлашћења мора бити сразмерна циљу.

Примена полицијских овлашћења не сме изазвати веће штетне последице од оних које би наступиле да полицијска овлашћења нису примењена.

Између више полицијских овлашћења примениће се оно којим се полицијски посао може обавити са најмање штетних последица и за најкраће време.

Примена полицијских овлашћења према посебним категоријама лица

Члан 62.

Овлашћено службено лице примењује полицијска овлашћења и према војним лицима и другим запосленима у органу државне управе надлежном за послове одбране и припадницима Безбедносно-информативне агенције, ако посебним прописом није другачије одређено.

О поступању из става 1. овог члана обавештава се одмах Војна полиција, односно Безбедносно-информативна агенција.

Члан 63.

Полицијска овлашћења према малолетном лицу примењују сва овлашћена службена лица, осим прикупљања обавештења у својству грађанина и саслушања малолетника у својству осумњиченог, која примењује полицајац за малолетнике.

Полицајац за малолетнике је овлашћено службено лице криминалистичке полиције које обавља послове превенције и сузбијања малолетничког криминала које је завршило обуку у области права детета и малолетничког кривичног права.

Овлашћења из става 1. овог члана, примениће и друго овлашћено службено лице које је завршило обуку у области права детета и малолетничког кривичног права, ако због околности случаја не може да поступа полицајац за малолетнике.

Према малолетним учиниоцима прекршаја поступају овлашћена службена лица која су завршила обуку у области права детета и малолетничког кривичног права.

Приликом примене полицијских овлашћења овлашћена службена лица дужна су да воде рачуна о достојанству личности малолетног лица, психичким, емоционалним и другим личним својствима и заштити његове приватности.

Начин примене полицијских овлашћења према малолетним лицима прописује министар, уз сагласност министра надлежног за послове правосуђа.

Члан 64.

Овлашћено службено лице према лицу које ужива дипломатско-конзуларни имунитет или лицу које ужива имунитет народног посланика, може применити само полицијска овлашћења која су непоходна за проверу или утврђивање тог статуса, уколико се лице позове на имунитет.

Овлашћено службено лице дужно је да према лицу које ужива дипломатско конзуларни имунитет поступа у складу са међународним уговорима.

Овлашћено службено лице може применити и друга полицијска овлашћења према лицу које ужива имунитет народног посланика, ако је то лице затечно у извршењу кривичног дела за које је прописана казна затвора у трајању дужем од пет година.

Овлашћено службено лице дужно је да без одлагања обавести непосредног руководиоца о поступању према лицу из става 1. овог члана.

О примени овлашћења према лицу из става 1. овог члана, обавештава се Народна скупштина, Влада односно надлежни орган државне управе.

3.6.3. Посебни услови и начин примене појединих полицијских овлашћења

Упозорење

Члан 65.

Овлашћено службено лице упозориће лице које својим понашањем, чињењем или пропуштањем одређене радње може да доведе у опасност своју безбедност или безбедност другог лица или безбедност имовине, да наруши јавни ред и мир или да угрози безбедност саобраћаја на путевима или кад се основано очекује да би то лице могло да учини или да изазове друго лице да учини кривично дело или прекршај.

Овлашћено службено лице упозориће лице и на околности које угрожавају његову безбедност, живот или имовину, као и на постојање опште опасности.

Наређење

Члан 66.

Наређење се може применити само у односу на понашања, односно делатности од којих непосредно зависи успешно извршавање полицијских задатака.

Овлашћено службено лице издаје наређење лицу или групи лица ради:

- 1) отклањања опасности по живот и личну безбедност људи;
- 2) отклањања опасности по имовину;
- 3) спречавања вршења кривичних дела и прекршаја, хапшења њихових учинилаца и проналажења и обезбеђења трагова тих дела који могу послужити као доказ;
- 4) одржавања јавног реда и мира или успостављања нарушеног јавног реда и мира;
- 5) безбедности саобраћаја на путевима;
- 6) запречавања приступа или задржавања на простору или објекту где то није дозвољено;
- 7) спречавања и отклањања последица у случају опште опасности проузроковане елементарним непогодама, епидемијама или другим облицима угрожавања опште безбедности;
- 8) спречавања угрожавања безбедности људи и имовине у другим случајевима утврђеним законом.

Провера и утврђивање идентитета лица и идентификација предмета

Члан 67.

Провера идентитета лица примениће се према лицу:

- 1) које треба ухапсити, довести, спровести, привести, задржати или упутити надлежном државном органу;
- 2) од којег прети опасност која захтева полицијско поступање;
- 3) над којим се обавља преглед или претресање или се предузимају друге законом прописане мере и радње;
- 4) које се затекне у туђем стану, објекту и другим просторијама или у превозном средству које се прегледа и претреса, ако је провера идентитета потребна;
- 5) које неовлашћено прикупља податке о лицу, објекту или простору које се безбедносно штити;
- 6) које се затекне на простору или у објекту у којем је привремено ограничена слобода кретања, ако је провера идентитета потребна;
- 7) које пријављује извршење кривичног дела или прекршаја или учиниоце тих дела, односно пружа обавештења од интереса за рад полиције;
- 8) које својим понашањем изазива сумњу да је учинилац кривичног дела или прекршаја или да га намерава учинити или по свом физичком изгледу личи на лице за којим се трага;
- 9) које се затекне на месту извршења кривичног дела или прекршаја;
- 10) које се налази на месту, објекту, простору на којем је из безбедносних разлога неопходно проверити идентитет свих лица или претежног броја лица;
- 11) којем треба уручити позив или друго писмено надлежног органа;
- 12) за које постоји захтев службених лица органа државне управе или правних лица;

НАЦРТ
-радна верзија-

13) за које постоји оправдан захтев другог физичког лица.

Оправданим захтевом из става 1. тачка 13) овог члана сматра се захтев у коме је физичко лице учинило вероватним да му је повређено неко право.

Овлашћено службено лице дужно је да упозна лице са разлозима провере његовог идентитета.

Изузетно од става 3. овог члана, овлашћено службено лице неће упознати лице са разлозима провере његовог идентитета ако прикупља обавештења о кривичном делу или прекршају и ако би то могло угрозити постизање циља провере.

Члан 68.

Провера идентитета лица врши се увидом у личну карту или другу јавну исправу са фотографијом или употребом система за аутоматску обраду биометријских и других података.

Изузетно од става 1. овог члана, провера идентитета може бити извршена на основу изјаве лица чији је идентитет проверен.

Провера идентитета може се извршити и без знања лица чији се идентитет проверава, ако постоје основи сумње да је то лице учинилац кривичног дела или прекршаја или уколико је то неопходно ради извршења полицијског задатка.

Члан 69.

Овлашћено службено лице утврдиће идентитет лица које код себе нема прописану исправу или се сумња у веродостојност такве исправе, ако се на други начин не може проверити његов идентитет или на основу посебног захтева надлежног органа.

Утврђивање идентитета врши се и у случају проналаска непознатог леша.

Идентитет из става 1. и 2. овог члана, утврђује се обрадом биометријских и других података из евиденција Министарства, употребом система за аутоматску обраду података, применом метода и средстава криминалистичке тактике и форензике, медицинским или другим одговарајућим вештачењима.

У циљу утврђивања идентитета лица може се објавити фотографија, фоторобот, цртеж, снимак, опис тог лица, као и фотографија непознатог леша.

Након утврђивања идентитета лица, полицијским органима других држава могу се достављати подаци о лицу, на њихов захтев, у складу са законом.

Члан 70.

Овлашћено службено лице извршиће идентификацију предмета кад постоје основи сумње да је тај предмет прибављен или настао извршењем кривичног дела или прекршаја или је њиме извршено кривично дело или прекршај или је предмет у вези са извршењем кривичног дела или прекршаја.

Ради идентификације предмета, може се објавити фотографија, цртеж, снимак или опис тог предмета.

Препознавање на основу биометријских карактеристика лица

Члан 71.

Овлашћено службено лице може извршити препознавање на основу биометријских карактеристика лица ради:

- 1) проналажења извршиоца кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;
 - 2) проналажење лица за које се основано сумња да припрема извршење кривичног дела;
 - 3) проналажења лица за којим се трага.
- Препознавање из става 1. овог члана врши се употребом система за обраду података.

Обрада података

Члан 72.

Овлашћено службено лице податке о личности и друге податке обрађује у циљу обављања полицијских и других послова.

Податке из става 1. овог члана овлашћено службено лице прикупља непосредно од лица на које се подаци односе и од других субјеката из члана 12. став 2. овог закона, опажањем и опсервирањем и употребом система за обраду података.

Прикупљање података употребом система за обраду података, врши се само према одређеној категорији лица у ограниченом трајању и на начин који је неопходан за остваривање сврхе обраде.

Лица из става 3. овог члана су: лица за која постоје основи сумње да су извршила или намеравају да изврше кривична дела или прекршај, лица за којима се трага и друга лица која су у вези са извршеним кривичним делом или прекршајем које је забележио систем видео-надзора, као и лица према којима је потребно хитно предузети одређене радње у циљу заштите живота и здравља тог лица или других лица.

Овлашћено службено лице податке из става 1. овог члана чува, користи их и њима рукује у складу са законом.

Обрада података о личности у обављању полицијских послова сматра се обрадом података у посебне сврхе.

Посебна сврха обраде података о личности је спречавање, откривање и расветљавање кривичних дела, прекршаја и привредних преступа, откривање и хапшење учинилаца кривичних дела, прекршаја и привредних преступа, укључујући спречавање и заштиту од претњи јавној безбедности и заштита учесника у кривичном поступку и њима блиских лица.

Пријем пријава о учињеном кривичном делу и прекршају

Члан 73.

Овлашћено службено лице дужно је да прими пријаву о учињеном кривичном делу и прекршају.

Примљену кривичну пријаву овлашћено службено лице одмах доставља надлежном јавном тужиоцу у складу са законом којим се уређује кривични поступак, а пријаву која садржи елементе прекршаја организационој јединици Министарства надлежној за послове прекршаја.

Ако се при подношењу кривичне пријаве или вршењем увиђаја утврди да се ради о кривичном делу за које се гони по приватној тужби или се утврди да догађај нема

НАЦРТ
-радна верзија-

обележја кривичног дела или прекршаја, овлашћено службено лице о томе обавештава подносиоца пријаве, уз одговарајућу правну поуку.

Ако се приликом радњи из става 3. овог члана утврди да се ради о прекршају из закона за чије спровођење није надлежно Министарство овлашћено службено лице о томе обавештава подносиоца пријаве и сачињава службену белешку коју доставља надлежном органу.

Ако овлашћено службено лице прими писану или усмену пријаву о кривичном делу за које се гони приватном тужбом, са познатим учиниоцем, о томе обавештава подносиоца пријаве.

Ради утврђивања учиниоца кривичног дела или прекршаја из ст. 3 – 5. овог члана, овлашћено службено лице на писани захтев оштећеног или другог лица овлашћеног за подношење приватне тужбе или захтева за покретање прекршајног поступка предузима неопходне радње које ова лица не могу самостално предузети, а односе се на проверу или утврђивање идентитета учиниоца.

Ако током примене овлашћења из ст. 3 – 5. овог члана овлашћено службено лице утврди да је учинилац кривичног дела или прекршаја малолетно лице, податке о утврђеном идентитету доставиће надлежном јавном тужиоцу за малолетнике, а подносиоца пријаве обавестити о томе.

Позивање лица

Члан 74.

Позивање лица примењује се када је то неопходно за обављање полицијских и других послова.

Лица се позивају писаним позивом који садржи назив, место и адресу организационе јединице Министарства, разлог позивања, место и време разговора, као и упозорење да лице може бити приведено уколико се не одазове позиву, у складу са законом.

Када се лице позива у својству осумњиченог, позив из става 2. овог члана садржи и поуку о праву на браниоца.

Када је овлашћеном службеном лицу пре упућивања позива познато да се лице које се позива не служи српским језиком, позив се, осим на српском језику, сачињава и на језику и писму којим се то лице служи.

О извршеном достављању позива саставља се потврда - доставница.

Лице које је позвано у складу са ставом 2. и 3. овог члана, може бити приведено ако се не одазове позиву само ако је на то било упозорено у позиву.

Члан 75.

Лице се писано позива у времену од 6 до 22 часа.

Изузетно, лице се може позвати и ван времена предвиђеном у ставу 1. овог члана, по налогу надлежног органа, ако је то у интересу поступка или ако постоји опасност од одлагања.

Члан 76.

Овлашћено службено лице може позвати лице и усмено или одговарајућим телекомуникационим средством, при чему је дужно да саопшти све податке из члана 74.

ст. 2. и 3. овог закона, а на захтев или уз сагласност лица може и да превезе лице до службених просторија.

Лица се изузетно могу позивати и путем средстава јавног обавештавања када је то неопходно због опасности од одлагања, безбедности поступања или када се позив упућује већем или неодређеном броју лица.

Позивање малолетног лица обавља се преко родитеља или другог законског заступника детета.

Привођење, довођење и спровођење лица

Члан 77.

Под привођењем лица, сматра се свако довођење лица без налога из члана 78. овог закона, до просторија Министарства.

Привођења се примењује према лицу:

- 1) чији идентитет треба утврдити;
 - 2) за којим се трага;
 - 3) које треба задржати у складу са законом;
 - 4) које се није одазвало позиву у складу са законом;
 - 5) које је затечено у извршењу кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;
 - 6) које је затечено у вршењу прекршаја у случајевима прописаним законом.
- Привођење се примењује и у другим случајевима прописаним законом.

Члан 78.

Под довођењем лица, сматра се свако довођење лица на основу писане наредбе или налога надлежног органа (у даљем тексту: налог), до просторија организационе јединице Министарства или надлежног органа или до места одређеног налогом, на подручју полицијске управе где се довођење предузима.

По правилу, овлашћено службено лице лицу које треба довести уручује налог из става 1. овог члана пре довођења.

Изузетно од става 2. овог члана, лицу за које се основано сумња да ће пружити отпор или пружи отпор, овлашћено службено лице ће уручити налог из става 1. овог члана после довођења.

Пре довођења овлашћено службено лице провериће идентитет и извршиће преглед лица које доводи.

Лице може бити доведено у времену од 6 до 22 часа.

Изузетно, кад је довођење неопходно ради предузимања полицијских послова који не трпе одлагање, ако је то у интересу поступка или по налогу надлежног органа, лице се може довести и ван времена утврђеног у ставу 5. овог члана.

Довођење може трајати најдуже осам часова.

Члан 79.

Под спровођењем лица, сматра се довођење лица до просторија организационе јединице Министарства или другог надлежног органа или до места одређеног налогом, ван подручја полицијске управе одакле спровођење почиње.

Спровођење може трајати најдуже 24 часа.

Члан 80.

Довођење и спровођење не примењује се према:

- 1) лицу чије је кретање знатно отежано због болести или изнемоглости;
- 2) жени чија је трудноћа видљива;
- 3) породиљи, односно мајци детета старости до једне године живота;
- 4) лицу за које се оправдано претпоставља да би му се довођењем или спровођењем битно погоршало здравље;
- 5) лицу које обавља послове који се не смеју прекидати све док се посао не заврши или док му се не обезбеди одговарајућа замена.

О чињеницама из става 1. овог члана писаним путем обавештава се орган који је издао налог за довођење.

Члан 81.

Лице које се приводи, доводи или спроводи мора бити упознато на матерњем језику или језику који разуме о разлозима примене овлашћења, као и о својим правима у складу са законом.

Задржавање лица и привремено ограничење слободе кретања

Члан 82.

Овлашћено службено лице ће задржати лице на основу решења о задржавању, у случајевима, на начин и у поступку прописаним законом.

Лица се задржавају у службеним просторијама за задржавање Министарства или органа државне управе надлежног за послове правосуђа.

Ако се лице задржава у просторијама органа државне управе надлежног за послове правосуђа, оно мора бити физички одвојено од притворених лица и лица која су на издржавању казне затвора.

Службене просторије Министарства за задржавање морају да испуњавају међународне стандарде, нарочито у погледу хигијенско-техничких услова, ваздуха, адекватне температуре просторије, минималне површине, осветљења и проветравања.

Начин поступања овлашћених службених лица према задржаним лицима, као и друге услове које треба да испуњавају службене просторије Министарства за задржавање, прописује министар.

Члан 83.

Изузетно од члана 82. овог закона, овлашћено службено лице ће, без решења о задржавању, ван службених просторија Министарства, задржати лице:

- 1) ако је вероватно да лице код себе, у саобраћајном средству има предмете који могу послужити као доказ у кривичном или прекршајном поступку - до прибављања наредбе за претресање, а најдуже шест часова;
- 2) затечено на месту извршења кривичног дела ако би могло дати податке важне за поступак и ако је вероватно да се његово испитивање касније не би могло извршити или би било скопчано са знатним одуговлачењем или другим тешкоћама - до доласка јавног тужиоца, а најдуже шест часова;
- 3) затечено на простору или објекту на којем је привремено ограничено кретање ради спречавања извршења кривичног дела, проналажења и хапшења извршилаца

кривичних дела и проналажења и обезбеђења предмета и трагова кривичних дела – док се не изврше потребне провере, а најдуже шест часова;

4) затечено у стану, другим просторијама или просторима у којима се врши претресање или преглед - док се претресање или преглед не заврши;

5) ради пружања помоћи на месту догађаја.

О задржавању из става 1. овог члана, овлашћено службено лице сачињава извештај.

Члан 84.

Задржано лице има право на неповредивост личног достојанства, психичког и физичког интегритета и сва друга права предвиђена законом.

О задржавању, лице мора бити на свом матерњем језику или језику који разуме обавештено да је задржано и о разлозима за задржавање и поучено о својим правима у складу са законом.

Ако је лице из става 1. овог члана страни држављанин на његов захтев о задржавању се обавештава дипломатско-конзуларно представништво државе чији је држављанин или министарство надлежно за спољне послове.

Члан 85.

Овлашћено службено лице може привремено ограничити слободу кретања лицу на одређеном простору или у објекту ради:

1) спречавања извршења кривичних дела или прекршаја;

2) проналажења и хапшења учинилаца кривичних дела или прекршаја;

3) проналажења и хапшења лица за којима се трага;

4) проналажења трагова и предмета који могу послужити као доказ у кривичном или прекршајном поступку.

О привременом ограничењу слободе кретања на одређеном простору или објекту одлучује директор полиције или начелник полицијске управе, односно овлашћено службено лице које они за то овласте.

Привремено ограничење слободе кретања траје до остварења циља ради којег је овлашћење примењено, а најдуже осам часова.

За привремено ограничење слободе кретања дуже од осам часова потребно је одобрење надлежног суда.

Члан 86.

Овлашћено службено лице може привремено ограничити слободу кретања и одредити задржавање лица на одређеном простору или у објекту, или лица удаљити са простора или из објекта, у случајевима угрожавања безбедности изазваног елементарним непогодама и другим несрећама или епидемијама и у другим случајевима угрожавања безбедности лица и имовине, док такво угрожавање траје.

Прикупљање обавештења

Члан 87.

Овлашћено службено лице може прикупљати обавештења, податке и информације од лица, у циљу спречавања, откривања и расветљавања кривичних дела или прекршаја и њихових учинилаца или за обављање других полицијских послова, у складу са законом.

Лице није дужно да пружи тражено обавештење, осим ако би тиме учинило кривично дело, на шта је овлашћено службено лице дужно да га упозори.

О обавештењима прикупљеним од грађана овлашћено службено лице сачињава службену белешку или извештај, у складу са законом.

Полицијско опажање и опсервирање

Члан 88.

Овлашћена службена лица могу, пре постојања основа сумње да је извршено кривично дело или прекршај, путем полицијског непосредног опажања, опсервирања, или употребом система за обраду података да прикупљају обавештења и податке од користи за утврђивање постојања основа сумње да је извршено кривично дело или прекршај.

Овлашћена службена лица могу да, на начин из става 1. овог члана, прикупљају обавештења и податке и ради заштите учесника у кривичном поступку и њима блиских лица или ради безбедносне заштите одређених личности и објеката који се безбедносно штите и обезбеђују.

Опсервирање се врши на јавним и другим за приступ доступним местима, без задирања у право на приватност било ког лица.

Право на приватност, у смислу овог закона, обухвата право на поштовање приватног и породичног живота, стана и преписке.

Привремено одузимање предмета

Члан 89.

Овлашћено службено лице привремено ће одузети предмет:

- 1) којим је извршено кривично дело или прекршај;
- 2) ако околности случаја указују да је одређени предмет намењен за извршење кривичног дела или прекршаја, потиче или је настао као последица извршења кривичног дела или прекршаја;
- 3) ако је одузимање предмета неопходно за заштиту безбедности;
- 4) који лице коме је ограничена слобода кретања има код себе и може да га употреби за самоповређивање, напад или бекство;
- 5) у другим случајевима прописаним законом.

О привременом одузимању предмета овлашћено службено лице дужно је да изда потврду.

Потврда из става 2. овог члана мора да садржи податке о привремено одузетом предмету, податке на основу којих је привремено одузети предмет могуће разликовати од других предмета, податке о лицу од кога је предмет одузет, као и податке о овлашћеном службеном лицу (име и презиме, број службене легитимације) које је предмет привремено одузело.

Подаци о привремено одузетим предметима воде се у посебној евиденцији, у складу са законом.

Члан 90.

Кад због својства привремено одузетих предмета чување у објектима Министарства није могуће или је повезано са значајним тешкоћама, привремено одузети

НАЦРТ
-радна верзија-

предмети могу се сместити или обезбедити на одговарајући начин, до доношења одлуке надлежног органа.

Под условима из става 1. овог члана, ако су привремено одузети предмети поверени или се налазе на чувању у Министарству, трошкове чувања сноси лице од кога је предмет привремено одузет.

Привремено одузети предмет ће се вратити лицу од којег је одузет када престану разлози због којих је предмет привремено одузет, ако законом или одлуком надлежног органа није друкчије одређено.

Лице из става 3. овог члана позива се да предмет преузме у року који не може бити краћи од месец дана.

Привремено одузета неексплодирана убојна средства, минско експлозивна средства, импровизоване експлозивне направе, као и друге предмете опасне или штетне по живот и здравље људи и животну средину, након криминалистичко форензичке обраде и вештачења, уз помоћ надлежних органа уништавају се у складу са законом.

Пре уништавања предмета из става 5. овог члана, прибавља се сагласност надлежног јавног тужиоца или другог надлежног органа, а након уништавања сачињава се записник.

Члан 91.

Привремено одузети новац депонује се на рачун Народне банке Србије, у року од два радна дана од дана одузимања, осим ако законом или одлуком надлежног органа није друкчије одређено.

Враћање привремено одузетог новца врши се у складу са чланом 90. ст. 3. и 4. овог закона.

Члан 92.

Министарство може да прода привремено одузете предмете ако за даље поступање није надлежан суд или други надлежни орган кад:

- 1) предметима прети опасност од пропадања или значајан губитак вредности;
- 2) је чување и одржавање предмета повезано са несразмерно високим трошковима или тешкоћама.

Привремено одузети предмет може бити продат кад га позвано лице не преузме у одређеном року, а лицу је било саопштено да ће предмет бити продат уколико га не преузме.

Привремено одузети предмет продаје се на јавној лицитацији.

Уколико је привремено одузети предмет, предмет од значаја за културно наслеђе о томе се пре јавне лицитације, обавештава надлежна установа за заштиту културних добара.

Кад привремено одузети предмет није могао бити продат на одржаној јавној лицитацији или је очигледно да ће трошкови лицитације бити несразмерни са износом добијеним продајом или постоји опасност од пропадања предмета, привремено одузети предмет ће се продати непосредном погодбом.

Ако се предмет не прода у року од једне године, привремено одузети предмет може да се користи или уништи у складу са законом.

Средства остварена продајом привремено одузетог предмета приход су буџета Републике Србије.

Начин продаје, употребе или уништења привремено одузетих предмета прописује министар.

Улазак у стан и друге просторије

Члан 93.

Овлашћено службено лице може и без наредбе суда да уђе у стан и друге просторије:

- 1) уз сагласност држаоца стана и друге просторије;
- 2) ако неко зове у помоћ;
- 3) ради непосредног хапшења учиниоца кривичног дела;
- 4) ради извршења одлуке суда о притварању или довођењу окривљеног или осуђеног;
- 5) ако се у стану или другој просторији налази лице за којим се трага;
- 6) ако је то потребно ради отклањања опасности за људе или имовину;
- 7) ради обезбеђивања доказа за покретање и вођење кривичног поступка, у случајевима предвиђеним законом.

Отклањање опасности за људе или имовину из става 1. тачка 6) овог члана, укључује и постојање основа сумње да се припрема, врши или да је извршено кривично дело.

Члан 94.

Пре уласка у стан и друге просторије овлашћено службено лице саопштиће држаоцу стана и друге просторије разлоге због којег улази, осим у случајевима из члана 93. став 1. тач. 1) и 2) као и кад се то не може учинити због потребе хитног и изненадног поступања.

Приликом уласка у стан и друге просторије, овлашћено службено лице може, кад је то неопходно за успешно извршење полицијског задатка, извршити преглед стана и других просторија, у складу са законом.

Овлашћена службена лица могу извршити преглед лица која се затекну у стану, односно просторији, ако је то неопходно за успешно извршење полицијског задатка.

Овлашћено службено лице може се задржати у стану и другим просторијама само док трају разлози због којих је извршен улазак.

О улажењу у стан и друге просторије држаоцу стана или других просторија се издаје писана потврда.

Потврда из става 5. овог члана садржи:

- 1) правни основ примене полицијског овлашћења;
- 2) име и презиме овлашћеног службеног лица;
- 3) број службене легитимације;
- 4) разлог улажења;
- 5) име, име оца и презиме држаоца стана;
- 6) ЈМБГ држаоца стана;
- 7) адреса држаоца стана;
- 8) време почетка и завршетка примене полицијског овлашћења;
- 9) да ли је вршен преглед или претресање;
- 10) подаци о привремено одузетим предметима;
- 11) примедбе држаоца стана и других просторија;
- 12) потпис овлашћеног службеног лица;

13) потпис држаоца стана.

Члан 95.

Овлашћена службена лица могу, у случајевима из члана 93. став 1. тач. 2) до 7) овог закона, ући у стан и друге просторије употребом силе или других средстава, ако њихов држалац није присутан, не може или неће добровољно да дозволи улазак овлашћених службених лица.

Приликом уласка на начин из става 1. овог члана, избегаваће се непотребна оштећења.

Улазак и преглед објеката, простора, средстава и документације и контрадиверزيونи преглед

Члан 96.

Овлашћено службено лице овлашћено је да уђе и изврши преглед објекта, посебних делова објекта, простора, средстава и документације ради:

- 1) спречавања извршења кривичног дела;
- 2) откривања и расветљавања кривичних дела и обезбеђивања доказа;
- 3) хапшења учиниоца кривичног дела;
- 4) поступања у случају сумње о постојању експлозивне направе, средства или друге опасности за људе или имовину.

Члан 97.

Овлашћена службена лица могу вршити контрадиверزيونи преглед просторија, објеката, средстава, направа и других предмета ради заштите безбедности људи и имовине.

Контрадиверزيونи преглед обухвата преглед или откривање експлозивних средстава или направа, као и хемијско-биолошко-радиолошко-нуклеарни и други преглед.

Ако постоје индиције да би у просторијама, објектима или средствима, односно на другим местима, могло доћи до угрожавања безбедности људи и имовине сумњивим направама или предметима, као и кад до тог угрожавања дође, овлашћена службена лица могу простор, објекте, средство, односно место, да испразне, спрече приступ до њих и прегледају.

Овлашћена службена лица могу, у вези са контрадиверزيونим прегледом, да од надлежног органа захтевају да изврши надзор и предузме мере из своје надлежности.

Зауостављање и прегледање лица, предмета и саобраћајних средстава

Члан 98.

Овлашћено службено лице овлашћено је да заустави и изврши преглед лица, предмета и саобраћајног средства:

- 1) када предузима мере трагања за лицима и предметима;
- 2) када предузима друге мере и радње у складу са законом којим се уређује кривични или прекршајни поступак;

3) приликом превентивне контроле ради спречавања вршења кривичних дела или прекршаја или проналаска предмета или средстава намењених за извршење кривичних дела или прекршаја.

Приликом заустављања овлашћено службено лице, пре него што приступи прегледу из става 1. овог члана, саопштава лицу разлог вршења прегледа.

Прегледом лица у смислу става 1. овог члана, сматра се увид у садржај одеће и обуће.

Прегледом саобраћајног средства у смислу става 1. овог члана, сматра се преглед свих отворених и затворених простора саобраћајног средства и предмета који се превозе.

Преглед лица мора вршити овлашћено службено лице истог пола, изузев када је неопходан хитан преглед лица ради одузимања оружја или предмета подобних за напад или самоповређивање.

При предузимању мера из става 1. овог члана овлашћено службено лице овлашћено је да употребом силе или других средстава отвори саобраћајно средство или предмет.

Провера пловила

Члан 99.

У обављању полицијских послова на унутрашњим водама овлашћено службено лице може, у складу са законом, да:

- 1) провери заставу пловила;
- 2) прегледа исправе пловила и исправе лица на пловилу;
- 3) прегледа пловило;
- 4) гони, заустави, задржи и спроведе пловило надлежном органу.

Обезбеђење и преглед места догађаја

Члан 100.

Кад овлашћено службено лице сазна за извршење кривичног дела, прекршаја или другог догађаја поводом којег је потребно непосредним опажањем утврдити или разјаснити чињенице, овлашћено је да обезбеди место догађаја, изврши увиђај или реконструкцију догађаја, применом криминалистичко тактичких и форензичких метода и средстава.

По доласку на место извршења кривичног дела, прекршаја или другог догађаја овлашћено службено лице дужно је да предузме мере и радње ради отклањања опасности по живот и здравље људи или имовину и пружања помоћи повређеним лицима, као и да прегледа место догађаја ради предузимања свих потребних мера да се очува неизмењено место извршења кривичног дела или прекршаја, а нарочито трагови и предмети који могу послужити као докази.

Одредбе става 1. овог члана односе се и на овлашћено службено лице које се затекло на месту извршења кривичног дела, прекршаја или другог догађаја.

Овлашћено службено лице овлашћено је до окончања прегледа места догађаја да задржи лице у складу са чланом 83. став 1. тачка 4) овог закона.

Ради заштите жртава кривичног дела, оштећених због прекршаја или другог догађаја и у циљу заштите интереса поступка, овлашћено службено лице овлашћено је да забрани фотографисање или снимање места догађаја.

Вршење увиђаја

Члан 101.

Овлашћено службено лице врши увиђај у случајевима, на начин и у поступку прописаним законом.

Увиђај, у смислу овог закона, је процесна, криминалистичко-тактичка и форензичка доказна радња којом се на месту догађаја, лицу или ствари, непосредним опажањем утврђују или разјашњавају чињенице важне за кривични, прекршајни или други поступак, у циљу истраживања, откривања, прикупљања, фиксирања и испитивања:

1) доказа о постојању кривичног дела, прекршаја или другог догађаја;
2) околности важних за квалификацију догађаја, место, време, начин и средство извршења;

3) доказа потребних за откривање и проналажење извршиоца;

4) доказа о идентитету оштећеног, односно жртве;

5) података важних за утврђивање постојања и висине штете;

6) других питања од значаја за вођење поступка.

Увиђај се по правилу, врши дању, осим ако посебне околности указују на опасност од уништења предмета и трагова, када се може вршити и ноћу или у другим условима смањене видљивости.

О вршењу увиђаја саставља се записник, у складу са законом.

Употреба туђег саобраћајног средства и/или средства везе

Члан 102.

Овлашћено службено лице може и без пристанка лица, да се послужи саобраћајним средством тог лица, ради:

1) превоза до здравствене установе лица чији су живот и здравље угрожени, односно коме је неопходна хитна медицинска помоћ;

2) хапшења учиниоца кривичног дела који се непосредно гони.

Овлашћено службено лице може на начин и из разлога из става 1. овог члана да се послужи и средством везе тог лица.

Овлашћено службено лице може да се послужи средством везе другог лица, без његовог пристанка и ради обавештавања надлежних организационих јединица Министарства о извршењу кривичног дела или прекршаја или обавештавања надлежних органа о опасности по живот и здравље људи и имовину.

Власник саобраћајног средства или средства везе има право на накнаду трошкова и стварне штете проузроковане употребом тих средстава.

Утврђивање присуства алкохола и/или психоактивних супстанци

Члан 103.

Ради утврђивања присуства алкохола и/или психоактивних супстанци у организму, овлашћено службено лице може да подвргне лице испитивању, уз коришћење одговарајућих средстава, ако је то потребно ради вршења полицијских послова.

Ако се из очигледно оправданих разлога не може извршити испитивање из става 1. овог члана, овлашћено службено лице може да доведе лице у најближу здравствену

установу ради узимања узорка крви или узорака крви и урина, како би се њиховом анализом утврдило присуство алкохола и/или психоактивних супстанци у организму.

Лице из става 1. овог члана дужно је да, без одлагања, поступи по наређењу овлашћеног службеног лица и омогући вршење испитивања помоћу одговарајућих средстава, односно да да узорак крви или узорак крви и урина.

Подаци прикупљени у складу са ставом 1. и 2. овог члана представљају посебну врсту података о личности и могу се обрађивати само у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Лице из става 1. овог члана, које након извршеног испитивања оспорава добијене резултате, може захтевати да се изврши анализа крви, односно крви и урина или других телесних материја о сопственом трошку.

Захтев се подноси у писаној форми, на лицу места, у записник у коме су утврђени резултати испитивања.

Ако је утврђено да је лице под дејством алкохола и/или психоактивних супстанци, трошкове утврђивања сноси то лице.

Анализу крви, урина и/или других телесних материја у циљу утврђивања садржаја алкохола и/или психоактивних супстанци у организму може вршити надлежна здравствена установа.

Вршење безбедносних провера

Члан 104.

Безбедносном провером се утврђује постојање или непостојање безбедносне сметње.

Безбедносна сметња је законом прописана чињеница односно околност која онемогућава остваривање сврхе због које се врши безбедносна провера.

Члан 105.

Безбедносне провере се врше за:

- 1) кандидата за пријем у радни однос у Министарство или за ангажовање ван радног односа у Министарству;
- 2) кандидата за основну полицијску обуку и основну ватрогасно-спасилачку обуку;
- 3) кандидата за упис на високошколску установу за потребе полицијског образовања;
- 4) лица која у Министарству обављају практичну обуку или професионалну праксу;
- 5) лица којима се одобрава приступ одређеним објектима, односно местима која се безбедносно штите и обезбеђују;
- 6) лица која станују, раде или бораве по другом основу у непосредном окружењу лица и објеката који се безбедносно штите и обезбеђују;
- 7) запослене и радно ангажоване у Министарству.

Члан 106.

Поред безбедносних провера из члана 105. овог закона, безбедносне провере се по захтеву, у складу са посебним законом, врше за:

- 1) пријем у радни однос у другим органима јавне власти;
- 2) приступ и коришћење тајних података;

НАЦРТ
-радна верзија-

3) кандидате за обављање послова детективске делатности или службенике приватног обезбеђења;

4) кандидате за држање и ношење оружја;

5) издавање дозволе или привремене дозволе за кретање и задржавање на подручју граничног прелаза;

6) у другом законом прописаним случајевима.

За вршење безбедносних провера из става 1. овог члана Министарство наплаћује таксу, у складу са посебним законом.

Члан 107.

Безбедносну проверу из члана 105. тач. 1) – 4) овог закона, као и члана 106. став 1. тач. 1), 3), 4), 5) и 6) овог закона, врше овлашћена службена лица полицијске управе према месту пребивалишта лица за које се врши безбедносна провера.

Безбедносну проверу из члана 105. тач. 5) и 6) овог закона врше овлашћена службена лица организационе јединице Дирекције полиције надлежне за послове безбедносне заштите и обезбеђења одређених личности и објеката, односно организационе јединице Дирекције полиције надлежне за послове заштите учесника у кривичном поступку и њима блиских лица.

Безбедносну проверу из члана 105. тачка 7) овог закона врше овлашћена службена лица Сектора унутрашње контроле, на сопствену иницијативу у складу са годишњим планом или на образложени предлог руководиоца организационе јединице Министарства.

Изузетно, безбедносну проверу из члана 105. тачка 7) врше овлашћена службена лица организационе јединице надлежне за послове безбедносне заштите.

Безбедносну проверу из члана 106. став 1. тачка 2) овог закона врше овлашћена службена лица организационе јединице Министарства надлежне за послове заштите тајности података.

Члан 108.

Лице за које се врши безбедносна провера даје сагласност за вршење безбедносне провере попуњавањем и потписивањем Упитника о идентификационим подацима (у даљем тексту: Упитник).

Сагласност из става 1. овог члана односи се на проверу и обраду података који су у вези са питањима из Упитника.

Изузетно, сагласност из става 1. овог члана није потребна за вршење безбедносне провере из члана 105. тач. 5) – 7) овог закона и из члана 106. став 1. тачка 4) када се управни поступак води по службеној дужности.

Уколико лице из става 1. овог члана одбије да попуни и потпише Упитник, сматраће се да је одустало од поступка заснивања радног односа односно радног ангажовања, пријема на основну полицијску обуку, основну ватрогасно-спасилачку обуку односно обављања практичне обуке или професионалне праксе, уписа на високошколску установу за потребе полицијског образовања или остваривања права по другом пропису.

У упитник се уносе следећи подаци:

1) име и презиме, као и претходна имена и презимена;

2) јединствени матични број грађана;

3) датум и место рођења;

4) држављанство, претходна држављанства и двојна држављанства;

НАЦРТ
-радна верзија-

- 5) пребивалиште и боравиште, као и претходна пребивалишта;
- 6) брачни статус и породично стање лица;
- 7) стручна спрема и занимање;
- 8) подаци о радном месту и претходним запослењима (посебно о престанцима радног односа због повреде радне обавезе у правном лицу са јавним овлашћењима или непоштовања радне дисциплине);
- 9) подаци у вези са извршењем војне обавезе;
- 10) подаци о кривичном и прекршајном кажњавању и кривичним и прекршајним поступцима који су у току;
- 11) податак о решењу о одбацивању кривичне пријаве због опортунитета
- 12) подаци о дисциплинским поступцима и изреченим дисциплинским мерама;
- 13) контакти са страним полицијским организацијама, страним службама безбедности и обавештајним службама, као и подаци о чланству или учешћу у активностима организација чије су активности или циљеви забрањени;
- 14) подаци о претходним безбедносним проверама и подаци о безбедносним проверама којима располажу друге службе безбедности;
- 15) подаци о одговорности за повреду прописа који се односе на тајност података;
- 16) подаци о праву својине на стварима уписаним у јавни регистар;
- 17) медицински подаци у вези са болестима зависности, односно душевним болестима;
- 18) подаци за контакт (број телефона и електронска адреса);
- 19) подаци о лицима са којима лице живи у заједничком домаћинству.

Сагласност за проверу и обраду података о лицима из става 5. тачка 19) овог члана дају и та лица.

Уколико лице из става 5. тачка 19) овог члана одбије да да сагласност, примењује се став 4. овог члана.

Прикупљени подаци не могу се користити у друге сврхе.

Члан 109.

У вршењу безбедносне провере из члана 105. овог закона, безбедносна сметња постоји ако:

- 1) се против лица води кривични поступак за кривична дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;
- 2) је лице осуђивано на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 3) је лицу радни однос у органу јавне власти престао по основу правноснажне одлуке надлежног органа због тешке повреде службене дужности, односно теже повреде радне дужности;
- 4) је лице правноснажно кажњено за прекршаје са елементима насиља;
- 5) је лицу изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци без обзира на период проверавања за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова државног службеника.

У вршењу безбедносне провере из члана 105. овог закона, безбедносна сметња може постојати и ако:

- 1) је лице осуђивано због кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности;

2) је за лице донето решење о одбацивању кривичне пријаве у поступку одлагања кривичног гоњења;

3) је лице правноснажно кажњено за прекршаје у области прописа којима се уређује набављање, држање и ношење оружја и муниције;

4) лице својим навикама, понашањем или склоностима указује да није достојно, односно неће бити достојно за рад у Министарству;

5) лице које се проверава у поступку безбедносне провере даје неистините податке, ради прикривања чињеница које би представљале безбедносну сметњу.

Постојање безбедносне сметње из става 2. овог члана процењује руководилац организационе јединице која врши безбедносну проверу.

Члан 110.

Оцену о постојању или непостојању безбедносне сметње, уз образложење, даје руководилац организационе јединице која врши безбедносну проверу.

Оцена са образложењем доставља се подносиоцу захтева за вршење безбедносне провере, а лицу на које се односи, на лични захтев, даје се на увид.

Члан 111.

Начин вршења вршења безбедносне провере, као и изглед и садржину обрасца Упитника прописује министар.

Поступање са нађеним стварима

Члан 112.

Овлашћено службено лице дужно је да о нађеној ствари која може угрозити безбедност грађана, односно опасној ствари односно новцу и драгоценостима (у даљем тексту: ствар) сачини извештај, а уколико је примио ствар од налазача, налазачу изда потврду о пријему ствари.

Министарство предузима мере за чување нађених ствари и проналажење лица које је ствар изгубило.

Ако је лице које је ствар изгубило познато или се накнадно идентификује, ствар ће се вратити том лицу.

Кад због својства ствари чување у просторијама Министарства није могуће или је повезано са значајним тешкоћама ствар ће се предати на чување и даље поступање надлежном органу или уништити.

Начин поступања са нађеним стварима прописује министар.

Одређивање борака у Прихватилишту за странце

Члан 113.

Странцу који не испуњава услове за улазак или боравак у Републици Србији, а којег није могуће одмах удаљити, може се, одредити боравак под надзором Полиције, у објекту одређеном за те намене (Прихватилиште за странце), за време које је неопходно за његово удаљење, у складу са законом.

Принудно заустављање, односно уклањање беспилотних летелица

Члан 114.

Овлашћено службено лице приликом обављања полицијских послова може употребом одговарајућих средстава принудно зауставити, односно уклонити беспилотну летелицу која се појави у непосредној близини лица или објекта који се безбедносно штите и обезбеђују или ради спречавања извршења кривичних дела и прекршаја.

Одговарајућим средствима из става 1. овог члана сматрају се електронска средства, оружје и друга за то намењена средства.

Одлуку о употреби средстава из става 2. овог члана доноси руководилац организационе јединице Дирекције полиције или полицијски службеник кога он овласти.

Употреба средстава принуде

Члан 115.

Овлашћено службено лице има право и дужност да носи и употребљава службено оружје и муницију и друга средства принуде, под условима утврђеним овим законом.

Врсте службеног оружја и муниције и других средстава принуде прописује Влада.

Члан 116.

Средства принуде су:

- 1) физичка снага;
- 2) распршивач са надражујућим средством;
- 3) средства за везивање;
- 4) средства за тренутно везивање;
- 5) службена палица;
- 6) електромагнетна средства;
- 7) специјална возила;
- 8) службени пси;
- 9) службени коњи;
- 10) средства за запречавање;
- 11) средства за принудно заустављање возила;
- 12) уређаји за избацивање млазева воде;
- 13) уређаји за емитовање звучних таласа;
- 14) хемијска средства;
- 15) средства за привремено онеспособљавање лица;
- 16) средства за улазак у стан, друге просторије и превозна средства;
- 17) посебне врсте оружја и експлозивних средстава;
- 18) ватрено оружје.

Члан 117.

Овлашћено службено лице средства принуде употребиће само ако се на други начин не може извршити полицијски задатак и то суздржано, поступно и сразмерно.

Суздржаност, поступност и сразмерност у употреби средстава принуде подразумева обазриву употребу средстава принуде од најблажег ка најтежем, уз минимум

неопходне силе, сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија.

Овлашћено службено лице ће увек употребити најблаже средство принуде којим се може постићи законити циљ, сразмерно разлогу употребе и на начин којим се полицијски задатак извршава без непотребних штетних последица.

Овлашћено службено лице ће пре употребе средства принуде на то упозорити лице према коме средство намерава да употреби, ако је то у датој ситуацији могуће и не доводи у питање извршење полицијског задатка.

Овлашћено службено лице приликом употребе средстава принуде дужно је да чува људске животе, проузрокује што мање повреда и материјалне штете, као и да осигура да се помоћ повређеном или угроженом лицу што пре пружи и да о томе буде обавештено лице које он одреди.

Овлашћено службено лице похађа обуку о употреби средстава принуде коју организује Министарство.

Употреба средстава принуде према групи лица

Члан 118.

Овлашћено службено лице овлашћено је да изда наређење групи лица да се разиђе ако се група противправно окупила, или се противправно понаша или својим понашањем може да изазове насиље или нарушавање јавног реда и мира.

Ако се група не разиђе, могу да се употребе само следећа средства принуде:

- 1) физичка снага;
- 2) распршивач са надражујућим средством;
- 3) електромагнетна средства;
- 4) службена палица;
- 5) специјална возила;
- 6) службени пси;
- 7) службени коњи;
- 8) уређаји за избацивање млазева воде;
- 9) уређаји за емитовање звучних таласа;
- 10) хемијска средства;
- 11) средства за привремено онеспособљавање лица.

Средства из става 2. овог члана могу се употребити само по наређењу начелника полицијске управе или овлашћеног службеног лица које он овласти.

Овлашћење из става 3. овог члана, по правилу се даје писано, а изузетно у хитним случајевима овлашћење се може дати и усмено.

Ограничења употребе средстава принуде

Члан 119.

Према лицима млађим од 14 година, очигледно болесним и изнемоглим лицима, особама са инвалидитетом и женама чија је трудноћа видљива или које упозоре да су трудне средства принуде могу се употребити само ако неко од тих лица ватреним оружјем, оруђем или другим опасним предметом угрожава живот лица.

Извештавање, контрола и одговорност у вези са употребом средстава принуде

Члан 120.

О свакој употреби средстава принуде овлашћено службено лице у писаном облику подноси извештај непосредном руководиоцу што је пре могуће, а најкасније у року од 24 часа од употребе средстава принуде.

Извештај из става 1. овог члана садржи податке о средству принуде и према коме је употребљено, разлогима и основу употребе и о другим чињеницама и околностима од значаја за оцену оправданости и правилности употребе средства принуде.

Оправданост и правилност употребе средства принуде оцењује руководилац организационе јединице.

У случају када приликом или у вези са употребом средства принуде наступи смрт лица, непосредно виши руководилац руководиоца из става 3. овог члана образује комисију ради оцене оправданости и правилности њене употребе.

Ако је средство принуде употребљено по наређењу руководиоца организационе јединице, оправданост и правилност употребе средства принуде оцењује непосредно виши руководилац.

У случају неоправдане или неправилне употребе средстава принуде, руководиоци из става 3. овог члана предузимају законом утврђене мере.

Ако у току оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде дођу до сазнања и података да је овлашћено службено лице учинило кривично дело, руководиоци из става 3. овог члана дужни су да поступе у складу са чланом 192. став 4. овог закона.

Руководиоци организационих јединица Дирекције полиције организују контролу рада ради обезбеђења оправдане и правилне употребе средстава принуде и спречавања и сузбијања прекорачења или злоупотребе овлашћења или друге примене средстава принуде у сврхе за које нису намењене.

Подаци о броју случајева употребе средстава принуде, разврстани према појединим средствима принуде, као и подаци о броју случајева неоправдане или неправилне употребе средстава принуде и мерама предузетим поводом тога, чине саставни део извештаја из члана 21. овог закона и доступни су јавности.

Начин употребе средстава принуде, начин оцене оправданости и правилности употребе, контролу и вођење евиденција прописује министар.

Правна и друга помоћ у вези са употребом средстава принуде

Члан 121.

Кад су средства принуде употребљена у границама законом утврђених овлашћења, искључена је одговорност овлашћеног службеног лица које га је употребило.

Кад се против овлашћеног службеног лица води кривични поступак због употребе средстава принуде из става 1. овог члана или предузимања других мера и радњи у обављању полицијских послова, Министарство ће му обезбедити бесплатну правну и другу неопходну помоћ у току поступка.

Овлашћеном службеном лицу које је употребило средства принуде Министарство је дужно да обезбеди сву потребну медицинску, психосоцијалну и другу неопходну помоћ.

Одредбе о појединим средствима принуде

Физичка снага

Члан 122.

Овлашћено службено лице може да употреби физичку снагу ради:

- 1) одбијања напада од себе или другог лица или објекта или простора који се обезбеђује;
- 2) савладавања отпора лица које нарушава јавни ред и мир, или које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати у складу са законом;
- 3) спречавања самоповређивања лица;
- 4) спречавања бекства лица затеченог на месту извршења кривичног дела или прекршаја а које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати или коме треба ограничити слободу кретања, у складу са законом.

Употребом физичке снаге, у смислу овог закона, сматра се употреба захвата борилачких вештина или њима сличних поступака на телу другог лица када су за то испуњени законом прописани услови.

Физичка снага употребљава се у складу са правилима борилачких вештина, а са употребом се престаје чим се постигне циљ употребе.

Распршивач са надражујућим средством

Члан 123.

Овлашћено службено лице може да употреби распршивач са надражујућим средством ради:

- 1) одбијања напада од себе или другог лица или објекта или простора који се обезбеђује;
- 2) савладавања активног отпора лица које нарушава јавни ред и мир, или које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати у складу са законом.

Употребом распршивача са надражујућим средством, у смислу овог закона, сматра се употреба спреј доза пуњених сузавцем или хемијском материјом блажег дејства од сузавца са неподношљивим мирисом, који служи за привремено онеспособљавање лица и након употребе не оставља трајне последице по здравље људи.

Електромагнетна средства

Члан 124.

Овлашћено службено лице може употребити електромагнетна средства ради:

- 1) одбијања напада од себе или другог лица или објекта или простора који се обезбеђује;
- 2) савладавања активног отпора лица које нарушава јавни ред и мир, или које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати или коме треба привремено ограничити слободу кретања, у складу са законом.

Употребом електромагнетних средстава, у смислу овог закона, сматра се употреба електрошокера и електричне палице, који емитују електромагнетни импулс краткотрајног дејства.

Према лицима која су повређена, обилно крваре, трудницама, ментално оболелим особама и срчаним болесницима, електромагнетна средства могу се употребити изузетно са нарочитом пажњом и за најкраће могуће време.

Употреба електромагнетних средстава није дозвољена према лицима која обављају радњу чијим би наглим прекидањем била изазвана опасност по живот и тело тог или другог лица.

Службена палица

Члан 125.

Овлашћено службено лице може употребити службену палицу ради:

1) одбијања напада од себе или другог лица или објекта или простора који обезбеђује;

2) савладавања отпора лица које нарушава јавни ред и мир, или које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати или коме треба привремено ограничити слободу кретања, у складу са законом.

Употребом службене палице, у смислу овог закона, сматра се задавање удараца или примена захвата на телу лица.

Ударци службеном палицом не смеју се задати у пределу главе, врата, кичменог стуба, грудног коша, трбушног зида, гениталија и зглобова, осим ако су такви ударци неопходно потребни ради заштите живота и тела.

Средства за везивање

Члан 126.

Овлашћено службено лице може употребити средства за везивање ради:

1) одбијања напада од себе или другог лица или објекта или простора који се обезбеђује;

2) савладавања отпора лица које нарушава јавни ред и мир, или које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати у складу са законом;

3) спречавања самоповређивања лица;

4) спречавања бекства лица затеченог на месту извршења кривичног дела или прекршаја а које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати у складу са законом.

Употребом средстава за везивање, у смислу овог закона, сматра се везивање руку иза леђа или испред тела.

Када употребом средстава за везивање из става 2. овог члана није постигнута сврха везивања могу се везати и ноге.

Средствима за везивање сматрају се службене лисице, пластичне затеге и друга за то погодна средства.

Овлашћено службено лице употребиће средства за везивање на начин да средство за везивање не наноси непотребну физичку бол или повреде везаном лицу.

Средства за тренутно везивање

Члан 127.

НАЦРТ
-радна верзија-

Овлашћено службено лице може употребити средства за тренутно везивање ради:

- 1) одбијања напада од себе или другог лица или објекта или простора који се обезбеђује;
- 2) савладавања активног отпора лица које нарушава јавни ред и мир, или које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати у складу са законом;
- 3) спречавања самоповређивања лица;
- 4) спречавања бекства лица затеченог на месту извршења кривичног дела или прекршаја а које треба ухапсити, довести, спровести, привести или задржати у складу са законом.

Средствима за тренутно везивање сматрају се посебно конструисана средства која услед силе притиска избацују канап са металним крајевима за везивање лица и друга за то погодна средства.

Употребом средстава за тренутно везивање, у смислу овог закона, сматра се везивање руку уз тело, односно везивање ногу.

Средства за тренутно везивање не смеју бити употребљена у пределу главе и врата.

Овлашћено службено лице употребиће средства за тренутно везивање на начин да средство за тренутно везивање не наноси непотребну физичку бол или повреду везаном лицу.

Специјална возила

Члан 128.

Специјална возила могу се употребити ради успостављања нарушеног јавног реда и мира, ради запречавања проласка возила и лица или уклањања препрека.

Специјалним возилима сматрају се возила са уграђеним уређајима за избацивање воде под притиском, оклопна возила са или без уграђене запречне ограде, возила за уклањање препрека и друга специјална возила.

На специјална возила могу се уградити уређаји за употребу хемијских средстава и ватрено оружје када је то потребно за њихову употребу.

Службени пас

Члан 129.

Службени пас може да се употреби ако:

- 1) су испуњени услови за употребу физичке снаге или службене палице;
- 2) су испуњени услови за употребу ватреног оружја;
- 3) је неопходно за успостављање нарушененог јавног реда и мира.

Употребом службеног пса, у смислу овог закона, сматра се пуштање пса према лицу и запречавање проласка лица службеним псом.

Службени пас може бити употребљен са и без заштитне корпе или на и без повоца.

У случајевима из става 1. тачка 2) овог члана службени пас може да се употреби и без заштитне корпе, а у случајевима из тачке 1) и 3) само са заштитном корпом.

Службени коњ

Члан 130.

Службени коњ може да се употреби ради успостављања нарушеног јавног реда и мира, запречавања проласка, раздвајања или потискивања лица.

Употребом службеног коња, у смислу овог закона, сматра се кретање службеног коња, односно службеним коњима према лицима ради њиховог раздвајања или потискивања, односно запречавања проласка лица службеним коњима.

Средства за запречавање

Члан 131.

Средства за запречавање су средства која се употребљавају за спречавање проласка и усмеравања кретања возила и лица.

Средства за запречавање проласка возила и лица могу се употребити за пресецање и поделу простора приликом одржавања јавног реда и мира и обезбеђивања јавних окупљања, за блокаду одређеног простора или објекта, односно за ограничење, забрану или усмеравање кретања лица на јавним местима, одређеним подручјима или правцима.

Средствима за запречавање проласка возила и лица сматрају се запречне ограде и друга погодна средства којима се пролазак возила и лица може запречити.

Средства за принудно заустављање возила

Члан 132.

Средства за принудно заустављање возила могу се употребити ради:

- 1) спречавања бекства лица које је затечено у вршењу кривичног дела за које се гони по службеној дужности;
- 2) спречавања бекства лица које је ухапшено или за које постоји налог за његово хапшење;
- 3) спречавања незаконитог преласка државне границе возилом;
- 4) спречавања недозвољеног приступа возилу до возила, објекта или подручја у ком се налази лице које овлашћено службено лице безбедносно штити и обезбеђује;
- 5) спречавања бекства учесника у саобраћају који је учинио тежи прекршај из области безбедности саобраћаја, односно тежи прекршај са елементима насиља или изазвао саобраћајну незгоду, а није поступио по знаку овлашћеног службеног лица за заустављање возила.

Средствима за принудно заустављање возила сматрају се уређаји за те намене, као и бодљикаве траке и друга погодна средства којима се возило у покрету може принудно зауставити.

Испред постављених средстава за принудно заустављање возила на одговарајућој удаљености у складу са прописима о безбедности саобраћаја на путевима, поставља се прописана саобраћајна сигнализација, ако је то у датој ситуацији могуће.

Уређаји за избацивање млазева воде

Члан 133.

Уређаји за избацивање млазева воде могу се употребити само под условима утврђеним за употребу средстава принуде према групи лица из члана 118. овог закона.

Уређај за избацивање воде може се користити тако да избацује концентрисани или распршен млаз воде.

Концентрисани млаз воде се према лицима може употребити на удаљености која неће угрозити њихов живот.

Вода коју избацују уређаји из става 1. овог члана, мора бити еколошки чиста, а изузетно може садржати дозвољене концентрације нешкодљивих хемијских средстава или раствора боје ради обележавања лица која нарушавају јавни ред и мир.

Уређаји за емитовање звучних таласа

Члан 134.

Уређаји за емитовање звучних таласа јаког интензитета могу се употребити на отвореном простору само под условима утврђеним за употребу средстава принуде према групи лица из члана 118. овог закона.

Уређаји из става 1. овог члана употребљавају се тако да емитују усмерене таласе према лицима са удаљености која неће угрозити њихов живот и здравље.

Хемијска средства

Члан 135.

Хемијска средства могу се употребити ради одбијања напада и савладавања отпора који се не могу обезбедити употребом физичке снаге и службене палице, ради успостављања нарушеног јавног реда и мира, ради приморавања лица да напусти затворени простор, за решавање талачких ситуација и у случајевима кад су испуњени услови за употребу ватреног оружја или употребу посебних врста оружја и експлозивних средстава утврђених овим законом.

Хемијска средства, у смислу овог закона, су средства за распршивање хемијских материја, и то: пушке и пиштољи за испаливање хемијских материја, хемијске ручне бомбе, хемијска тромблонска мина, хемијски распршивачи и сл.

Употребом хемијских средстава, у смислу овог закона, сматра се коришћење сузаваца за краткотрајну употребу и хемијских материја блажег дејства односно посебно намењене материје са неподношљивим мирисом, који по престанку дејства не остављају последице за психофизичко и опште здравствено стање.

При употреби хемијских средстава у близини образовних установа, установа социјалне и здравствене заштите, прометних саобраћајница и експлозивно-запаљивих материја предузимају се посебне мере заштите.

Хемијска средства се не употребљавају према лицима која се налазе у близини експлозивно-запаљивих материја, на великој висини и на сличним местима где би могао бити угрожен живот људи.

Одлуку о употреби хемијских средстава доноси руководилац који непосредно, у складу са планом, руководи ангажованим снагама, а у случају да не постоји план, неопходна је сагласност директора полиције.

Средства за привремено онеспособљавање лица

Члан 136.

Овлашћено службено лице употребиће средства за привремено онеспособљавање лица у случајевима и на начин прописан чланом 135. овог закона.

Под средством из ства 1. овог члана сматрају се направе које испаљују различите врсте метака израђених од смеше природног и вештачког каучука, гуме, кинетичке непробојне пројектиле или пројектиле пуњене бојом, а чија употреба не оставља трајне штетне последице.

Средства за привремено онеспособљавање лица не смеју се употребити у пределу главе и врата.

Одлуку о употреби средства за привремено онеспособљавање лица доноси руководиоца који непосредно, у складу са планом, руководи ангажованим снагама, а у случају да не постоји план неопходна је сагласност директора полиције.

Средства за улазак у стан, друге просторије и превозна средства

Члан 137.

Овлашћено службено лице може, у случајевима када је то неопходно, употребити средства за улазак у стан, друге просторије и превозна средства у циљу хапшења лица за које постоји основи сумње да је учинило кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности, у случајевима када се основано очекује отпор употребом ватреног оружја или када је то неопходно за отклањање непосредне или озбиљне опасности за људе или имовину.

Средствима за улазак у стан, друге просторије и превозна средства сматрају се механичка, хидраулична и експлозивна средства.

Одлуку о употреби средстава из става 2. овог члана доноси руководиоца организационе јединице Дирекције полиције или полицијски службеник кога он овласти.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава

Члан 138.

Посебне врсте оружја и експлозивних средстава могу се употребити само ако су испуњени услови за употребу ватреног оружја утврђени овим законом, уколико је употреба ватреног оружја неуспешна или се не може постићи циљ употребе.

Експлозивна средства није дозвољено употребити према малолетним лицима и лицима у маси.

Одлуку о употреби посебних врста оружја и експлозивних средстава доноси директор полиције, на основу претходне сагласности министра.

Ватрено оружје

Члан 139.

У обављању полицијских послова овлашћено службено лице може употребити ватрено оружје само ако употребом других средстава принуде не може да од себе или

другог одбије истовремени противправни напад или напад који непосредно предстоји а којим се угрожава његов или живот другог лица.

Противправни напад којим се угрожава живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица у смислу става 1. овог члана сматра се напад ватреним оружјем, имитацијом ватреног оружја, опасним оруђем или напад другим предметом односно напад на неки други начин којим се може угрозити живот овлашћеног службеног лица или живот другог лица.

Нападом ватреним оружјем на овлашћено службено лице у смислу става 2. овог члана сматра се и потезање ватреног оружја или имитације ватреног оружја или покушај да се оно потегне.

Потезањем ватреног оружја у смислу става 3. овог члана сматра се покрет ватреним оружјем или имитацијом ватреног оружја ради његовог доношења или стављања у положај за употребу, а покушајем потезања сматра се покрет учињен према ватреном оружју или имитацији ватреног оружја.

Употреба ватреног оружја није дозвољена кад доводи у опасност живот других лица, осим ако је употреба ватреног оружја једино средство за извршење полицијског задатака из става 1. овог члана.

Наређење и упозорење пре употребе ватреног оружја

Члан 140.

Пре употребе ватреног оружја овлашћено службено лице дужно је да лицу према коме ће употребити ватрено оружје изда наређење и упозорење: „Стој, Полиција, пуцаћу!”.

У случају да лице не поступи по наређењу, овлашћено службено лице ће га упозорити пучњем у ваздух, ако се тиме не угрожава безбедност људи.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, овлашћено службено лице употребиће ватрено оружје без издавања наређења и упозорења, уколико би то довело у питање одбрану од напада или отклањање опасности којом се угрожава његов живот или живот других лица.

Употреба ватреног оружја према возилу у покрету

Члан 141.

Овлашћено службено лице не сме употребити ватрено оружје према возилу у покрету, осим ако се то возило користи са циљем угрожавања живота или безбедности овлашћеног службеног лица или другог лица или ако се из тог возила употребљава ватрено оружје са циљем угрожавања живота или безбедности овлашћеног службеног лица или другог лица.

Употреба ватреног оружја у гоњењу пловила

Члан 142.

Када је неопходно да заустави пловило које гони на унутрашњим водама, полиција може према том пловилу да употреби ватрено оружје да би га зауставила и онемогућила у

бекству, зауставила лица ради спровођења и спровела надлежном органу само ако то није постигла употребом других тренутно расположивих средстава.

Употреба ватреног оружја према животињама

Члан 143.

Ватрено оружје може се употребити према животињама само кад од њих прети непосредна опасност од напада на живот и тело лица или опасност од угрожавања живота или здравља људи.

3.7. Полицијске мере и радње

3.7.1. Полицијске мере

Члан 144.

Полицијске мере су активности Полиције које су прописима одређене као такве и које за циљ имају спровођење закона, остваривање безбедности грађана и подршку владавини права.

Полицијске мере су:

- 1) посебне мере за обезбеђење јавног реда и мира;
- 2) мере трагања за лицима и предметима;
- 3) мере циљане потраге;
- 4) мере за отклањање непосредне опасности;
- 5) полицијска помоћ у извршењима и поступцима вансудског намирења;
- 6) пружање полицијске помоћи здравственим радницима.

Посебне мере за обезбеђивање јавног реда и мира

Члан 145.

Министар може наредбом да наложи Полицији, ради обезбеђивања јавног реда и мира или заштите здравља и живота људи да:

- 1) привремено ограничи или забрани кретање на одређеним објектима, одређеним подручјима или на јавним местима;
- 2) привремено забрани настањивање на одређеном подручју или напуштање одређеног подручја;
- 3) наложи евакуацију – напуштање одређеног подручја или објекта.

Мере из става 1. овог члана морају бити орочене, а могу да трају док трају разлози због којих су одређене.

Мере трагање за лицима и предметима

Члан 146.

Полиција, одмах по сазнању, спроводи мере трагања за лицима и предметима. Трагање се расписује потерницом, полицијском потрагом и објавом.

Потерница се расписује у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законом.

Полицијска потрага се расписује:

- 1) за лицем за које постоји основи сумње да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности;
- 2) за лицем за којим је прекршајни суд издао општу наредбу за довођење;
- 3) за предметима кривичног дела или прекршаја и за предметима за којима је Полиција дужна да трага у складу са посебним прописима;
- 4) за лицем које може дати потребна обавештења о кривичном делу или прекршају, учиниоцу или предметима кривичног дела или прекршаја.

Објава се расписује:

- 1) за несталим лицем;
- 2) ради утврђивања идентитета лица које није у стању да пружи личне податке или ради утврђивања идентитета пронађеног непознатог леша;
- 3) за предметима који су пронађени или нестали;
- 4) у другим случајевима, у складу са посебним законом.

Ако је пријављен нестанак лица овлашћена службена лица дужна су да у сарадњи са другим надлежним органима, удружењима, физичким и правним лицима, без одлагања предузму мере и радње предвиђене овим и другим законом, у циљу његовог проналаска.

Мере циљане потраге

Члан 147.

Ради хапшења и довођења надлежном органу лица за које се основано сумња да је учинило кривично дело за које је по закону прописана казна затвора од четири или више година и за којим је расписана међународна потерница, а у случају кад овлашћена службена лица другим мерама и радњама то лице не могу ухапсити и довести, односно када би то било повезано са несразмерним тешкоћама, могу се према том лицу, као и према другим лицима за које постоје основи сумње да помажу у прикривању тог лица предузети мере циљане потраге применом посебних доказних радњи у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Мере циљане потраге, на предлог директора полиције, одобрава одлуком председник Врховног касационог суда, односно судија тог суда који је одређен да по овим предлозима одлучује у случају одсуства председника тог суда (у даљем тексту: овлашћени судија), у року од 24 часа од подношења предлога.

Предлог и одлука из става 2. овог члана сачињавају се у писаном облику.

Предлог садржи податке и чињенице које су од значаја за одлучивање о примени мера циљане потраге.

Одобрене мере могу се примењивати најдуже шест месеци, а на основу новог предлога могу се продужити још једанпут најдуже шест месеци.

У случају неприхватања предлога, председник Врховног касационог суда, односно овлашћени судија у образложењу одлуке наводи разлоге одбијања.

Кад разлози хитности то захтевају, мере циљане потраге може својим решењем наложити директор полиције, уз претходно прибављену усмену сагласност за почетак примене одговарајућих мера председника Врховног касационог суда, односно овлашћеног судије.

У овом случају писани предлог из става 3. овог члана, доставља се у року од 24 часа од добијања усмене сагласности.

Одлука о наставку примене одговарајућих мера, односно о њиховој обустави доноси се у року од 24 часа од подношења предлога.

Одлука о обустави одговарајућих мера мора бити писано образложена.

Подаци прикупљени мерама циљане потраге не могу се користити као доказ у кривичном поступку.

Подаци се по окончању циљане потраге достављају председнику Врховног касационог суда, односно овлашћеном судији, који је дужан да их уништи и о томе сачини записник.

Начин примене мера циљане потраге прописује министар.

Мере за отклањање непосредне опасности

Члан 148.

Овлашћена службена лица предузимају хитне мере које су неопходне за отклањање непосредне опасности за људе и имовину, кад те мере не могу правовремено да предузму други надлежни органи, о чему одмах обавештавају те органе.

Овлашћена службена лица пружају помоћ органима државне управе, органима покрајинске аутономије и локалне самоуправе, правним и физичким лицима у случају опште опасности изазване природним непогодама, епидемијама или другим облицима угрожавања.

У пословима из ст. 1. и 2. овог члана овлашћена службена лица учествују и у вршењу спасилачке функције и пружању прве помоћи људима и, с тим у вези, користе прописану опрему и спроводе обуку овлашћених службених лица који те послове обављају.

Ради постизања циљева из ст. 1 и 2. овог члана, министар може наложити предузимање мера из ст. 1 - 3. овог члана и другим запосленима у Министарству.

Полицијска помоћ у извршењима и поступцима вансудског намирења

Члан 149.

Ако се при извршењу акта органа јавне власти или правног или физичког лица са јавним овлашћењима, односно овлашћеног правног или физичког лица у поступку извршења или вансудског намирења (у даљем тексту: извршења) основано очекује отпор, Полиција ће тим органима и лицима на њихов писани захтев, пружити помоћ ради омогућавања безбедног спровођења извршења.

Висина таксе за пружање полицијске помоћи правном или физичком лицу из става 1. овог члана одредиће се у складу са прописима који се односе на услуге које пружа Министарство.

Приликом пружања полицијске помоћи овлашћена службена лица могу применити полицијска овлашћења прописана законом искључиво ради заштите живота и имовине, заштите јавног реда и мира, као и спречавања и откривања кривичних дела и прекршаја, односно прикупљања података о тим делима и њиховим учиниоцима.

Члан 150.

Помоћ у спровођењу извршења Полиција пружа на основу писаног захтева овлашћеног субјекта из члана 149. став 1. овог закона који се подноси месно надлежној организационој јединици Дирекције полиције, најмање пет радних дана пре дана одређеног за извршење.

У захтеву за пружање помоћи морају бити наведени разлози због којих је потребна помоћ Полиције, а уз захтев се прилаже копија акта који треба извршити, са потврдом извршности, доказ о покушају извршења без пружања полицијске помоћи и доказ о ангажовању пратећих служби које су неопходне за извршење.

У хитним случајевима, захтев из става 1. овог члана може се поднети и усмено, уз достављање писаног захтева у року од 48 часова.

Начелник полицијске управе, односно начелник полицијске станице одлучује о ангажовању Полиције и о обиму и начину пружања помоћи у спровођењу извршења и о томе благовремено обавештава подносиоца захтева.

Пре почетка спровођења извршења, Полиција је дужна да упозори извршеника или друга присутна лица да ће употребити средства принуде против њих ако буду ометала или спречавала извршење.

Члан 151.

Пре отпочињања пружања полицијске помоћи, овлашћено службено лице има право да изврши безбедносну процену пружања полицијске помоћи.

Безбедносна процена из става 1. овог члана обухвата и проверу лица на које се извршење односи, теренски и кроз базу података и евиденције које води Министарство.

Овлашћено службено лице дужно је привремено одузети оружје и друге предмете погодне за угрожавање безбедности пре извршења, ако утврди да их лице на које се извршење односи или друго лице које је члан домаћинства поседује.

Овлашћено службено лице дужно је да врати предмете из става 3. овог члана најкасније 48 часова по извршењу акта, осим нелегално оружје.

Начин пружања помоћи у извршењима прописује министар.

Пружање полицијске помоћи здравственим радницима

Члан 152.

На позив здравственог радника овлашћена службена лица пружиће помоћ здравственим радницима у савладавању физичког отпора лица са менталним сметњама, које услед менталних сметњи, озбиљно и директно угрожава сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица, а које треба сместити у здравствену установу без његовог пристанка, док лице пружа физички отпор и док се не обезбеди збрињавање и отклањање непосредне опасности од тог лица.

На позив руководиоца здравствене установе или здравственог радника кога је руководилац за то овластио, овлашћена службена лица ће без одлагања пружити одговарајућу помоћ да се отклони непосредна опасност од лица са менталним сметњама које услед менталних сметњи озбиљно и директно угрожава сопствени живот, здравље или безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица или може отуђити, уништити или теже оштетити имовину установе.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, лице код кога су се стекли основи сумње да ће, услед менталних сметњи озбиљно и директно угрозити сопствени живот, здравље или

безбедност, односно живот, здравље или безбедност другог лица, овлашћена службена лица могу у неодложним случајевима довести у здравствену установу надлежну према пребивалишту и боравишту лица, односно према месту на коме је лице тренутно затечено без претходног лекарског прегледа.

Ако је, сагласно ст. 1. и 2. овог члана, пружена полицијска помоћ здравствена установа дужна је да достави писани захтев најкасније у року од 48 часова од подношења усменог захтева.

3.7.2. Полицијске радње

Члан 153.

Полицијске радње су активности овлашћених службених лица прописане овим или другим законом, које се предузимају ради обављања полицијских послова.

Полицијске радње су:

- 1) заштита оштећених кривичним делом и других лица;
- 2) заштита података о идентитету;
- 3) надзор и снимање на јавним местима;
- 4) полиграфско испитивање;
- 5) јавно расписивање награде;
- 6) криминалистичко форензичка регистрација и узимање узорака и криминалистичко форензичка вештачења и анализе;
- 7) криминалистичко-тактичке радње;
- 8) полицијско преговарање.

Заштита оштећених кривичним делом и других лица

Члан 154.

Полиција ће, ако и док за то постоје оправдани разлози, предузимањем одговарајућих мера заштитити оштећеног и друго лице које је дало или може дати податке важне за кривични поступак или лице које је са наведеним лицима у вези, ако им прети опасност од учиниоца кривичног дела или других лица.

Мере из става 1. овог члана, предузимају се на начин да се у потпуности штити поверљивост идентитета оштећеног и других лица.

Начин заштите лица из става 1. овог члана прописује министар.

Заштита података о идентитету

Члан 155.

Полиција штити податке чије би откривање изложило опасности физички интегритет лица.

При подношењу писаног извештаја о садржају обавештења за чије је прикупљање Полиција овлашћена у складу са законом, овлашћено службено лице може ускратити податак о идентитету лица од којег је добило обавештење ако процењује да би откривањем идентитета изложило лице озбиљној опасности по живот, здравље, физички интегритет или би тиме угрозило слободу и имовину лица, као и ако се ради о лицу које даје обавештења и податке у поступку у којима се примењују полицијска овлашћења.

Подаци о идентитету лица које је дало обавештење сматрају се поверљивим и њима се рукује и располаже у складу са законом.

Заштита података о идентитету не односи се на извештаје које Полиција доставља јавном тужиоцу или суду у складу са законом којим се уређује кривични или прекршајни поступак.

Надзор и снимање на јавним местима

Члан 156.

Полиција употребом система аудио и видео-надзора у циљу обављања полицијских и других послова врши надзор и снимање лица, објеката, догађаја и појава на јавном месту.

Систем аудио и видео-надзора може се користити и за снимање поступања овлашћених службених лица приликом примене полицијских овлашћења у циљу контроле законитости поступања овлашћених службених лица.

Када полиција употребљава систем аудио и видео-надзора из става 1. овог члана може обрађивати податке о личности са или без утврђивања идентитета лица.

Полиција је дужна да на јавном месту на коме врши надзор и снимање постави обавештење о употреби система аудио и видео-надзора.

Уколико на јавном месту не постоји обавештење о употреби система аудио и видео-надзора, Полиција је дужна да намеру употребе система аудио и видео-надзора јавно саопшти.

Полиција на јавном месту не поставља обавештење о употреби система аудио и видео надзора нити намеру снимања јавно саопштава у случају примене посебне доказне радње тајно праћење и снимање, у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Члан 157.

За надзор и снимање из члана 156. овог закона, Полиција може приступити систему аудио и видео-надзора државних органа и организација, органа и организација аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, правних лица којима су поверена јавна овлашћења и других правних лица и организација, тако да врши само надзор јавног места или да, у складу са овлашћењима, врши и снимање.

Субјекти из става 1. овог члана могу приступити систему аудио и видео-надзора Министарства, у складу са законом.

Члан 158.

Министар ближе уређује техничке услове изградње и приступа Министарства систему аудио и видео-надзора субјеката из члана 156. овог закона и приступа субјеката из члана 156. овог закона систему аудио и видео-надзора Министарства, као и начин коришћења система аудио и видео-надзора Министарства и начин саопштавања намере снимања јавног места.

Полиграфско испитивање

Члан 159.

НАЦРТ
-радна верзија-

Овлашћено службено лице може уз добровољан пристанак лица од којег тражи обавештења да примени над њим полиграфско испитивање пошто га упозна са радом уређаја и лице за то да писану сагласност.

Малолетник се може подвргнути полиграфском испитивању уз његов пристанак и уз сагласност и присуство родитеља, стараоца или пунолетне особе од поверења, у складу са законом.

Овлашћено службено лице ће прекинути примену полиграфског испитивања ако лице од којег се траже обавештења после давања писане сагласности изјави да ту сагласност повлачи.

Полиграфском испитивању не може да се подвргне:

- 1) лице које је под утицајем алкохола, опојних дрога или других психоактивних супстанци;
- 2) лице које има озбиљна срчана обољења или респираторне сметње;
- 3) лице у изразито стресном стању;
- 4) лице које је под дејством лекова за смирење;
- 5) лице које показује видљиве знаке душевне болести, привремене душевне поремећености или друге болести која онемогућава испитивање;
- 6) лице које осећа интензиван физички бол;
- 7) трудница и породиља;
- 8) лице које није навршило 14 година живота.

Начин и методологију примене полиграфског испитивања прописује министар.

Јавно расписивање награде

Члан 160.

Полиција је овлашћена да јавно распише награду за дато обавештење у циљу:

- 1) откривања и хапшења лица које је учинило кривично дело са тежом последицом;
- 2) проналажења несталога лица;
- 3) разрешавања других случајева када су таква обавештења неопходна у обављању полицијских послова.

Расписивање награде може се објавити у средствима јавног обавештавања или на други погодан начин.

Лице које је дало обавештење којим Полиција већ располаже или ако се тим обавештењем није постигао циљ расписивања награде нема право на награду.

Полицијски службеници, други запослени и радно ангажовани у Министарству, ни чланови њихових породица немају право на награду.

Члановима породице овлашћеног службеног лица, у смислу овог члана, сматра се супружник, ванбрачни партнер, сродник по крви у правој линији без обзира на степен сродства, у побочној линији до четвртог степена сродства, сродник по тазбини до четвртог степена сродства, штићеник, усвојеник, храњеник, друго лице са којим овлашћено службено лице живи у заједничком домаћинству и лице са којим је овлашћено службено лице у духовном сродству.

Начин јавног расписивања награде и начин остваривања права на награду прописује министар.

Криминалистичко форензичка регистрација, узимање узорака и криминалистичко форензичка вештачења и анализе

Члан 161.

Овлашћена службена лица надлежне организационе јединице Дирекције полиције у обављању полицијских послова овлашћени су да врше криминалистичко форензичку регистрацију, узимање узорака за форензичко-генетичку анализу, криминалистичко форензичка вештачења и анализе и друге доказне радње у складу са законом којим се уређује кривични поступак и другим законима и прописима.

Ближи начин поступања у примени мера и радњи из става 1. овог члана прописује министар.

Криминалистичко-тактичке радње

Члан 162.

Криминалистичко-тактичке радње чине потера, заседа, рација и блокада саобраћајних и других површина.

Криминалистичко-тактичке радње организују се и спроводе по правилима криминалистичке тактике ради хапшења учинилаца кривичних дела, као и спречавања извршења кривичних дела и прекршаја.

Начин примене радњи из става 1. овог члана прописује министар.

Полицијско преговарање

Члан 163.

Полиција може користити полицијско преговарање, које обухвата примену посебних вештина, метода и техника комуникације у циљу решавања кризне ситуације на ненасиљан начин.

Ближи начин поступања полиције у примени радње из става 1. овог члана, прописује министар.

3.7.3. Помоћна полиција

Члан 164.

Министарство може образовати помоћну полицију за извршавање полицијских послова у случајевима када треба надокнадити ангажовање великог броја полицијских службеника за извршавање задатака:

- 1) високог безбедносног ризика;
- 2) у природним и другим несрећама;
- 3) обезбеђивања државне границе;
- 4) у другим случајевима када је угрожена унутрашња безбедност.

Изузетно, помоћна полиција може бити ангажована и када постоји обострани интерес Министарства и локалне самоуправе по основу посебних споразума.

На припаднике помоћне полиције када су ангажовани, сходно се примењују одредбе овог закона, које се односе на права и дужности полицијских службеника.

О употреби помоћне полиције за извршавање полицијских послова одлучује министар, на предлог директора полиције.

Ближе услове за избор кандидата, права и обавезе припадника помоћне полиције, обуку, начин ангажовања, као и организацију и рад помоћне полиције уређује Влада.

4. Послови заштите и спасавања

4.1. Појам и врсте послова заштите и спасавања

Члан 165.

Послови заштите и спасавања су унутрашњи послови које обављају полицијски службеници у циљу спровођења превентивних и оперативних мера у заштити и спасавању људи и имовине од последица елементарних непогода и других несрећа, уз могућност примене овлашћења у складу са овим законом и других овлашћења у складу са посебним законом.

Послови заштите и спасавања су:

- 1) управљање ризиком;
- 2) превентивна заштита од пожара и експлозија;
- 3) цивилна заштита;
- 4) реаговање у ванредним ситуацијама и ванредним догађајима.

Управљање ризиком

Члан 166.

Управљање ризиком је скуп мера и активности које се спроводе у циљу смањења ризика од елементарних непогода и других несрећа кроз координацију рада у области заштите и спасавања, прикупљање, обраду података, рану најаву, упозоравање, обавештавање и узбуњивање о елементарним непогодама и другим несрећама ради умањења ризика од потенцијалних опасности од елементарне непогоде, у складу са посебним законом.

Превентивна заштита од пожара и експлозија

Члан 167.

Превентивна заштита од пожара и експлозија је скуп мера и радњи за планирање, финансирање, организовање, спровођење и контролу мера и радњи заштите од пожара и експлозија, за спречавање избијања и ширења пожара, учешће у утврђивању узрока пожара, у складу са посебним законом.

Цивилна заштита

Члан 168.

Цивилна заштита је организовање, припремање и учешће специјализованих јединица цивилне заштите на заштити и спасавању људи и материјалних добара и животне средине од елементарних непогода и других несрећа, процена опасности од експлозивних остатака рата, извиђање, обележавање, проналажење, ископавање, обезбеђење, идентификација, уклањање, транспорт, привремено складиштење и уништавање експлозивних остатака рата, у складу са посебним законом.

Реаговање у ванредним ситуацијама и ванредним догађајима

Члан 169.

Реаговање у ванредним ситуацијама и ванредним догађајима су послови руковођења и деловања ватрогасно-спасилачких јединица у акцијама гашења пожара и реаговања у другим ванредним догађајима у циљу заштите и спасавања на територији Републике Србије.

4.2. Овлашћења у пословима заштите и спасавања

Члан 170.

У обављању одређених послова заштите и спасавања примењују се следећа овлашћења:

- 1) издавање упозорења;
- 2) издавање наређења;
- 3) провера идентитета;
- 4) обрада података;
- 5) улазак у стан и друге просторије;
- 6) преглед објеката, простора и документације;
- 7) контролисање лица и саобраћајних средстава;
- 8) вршење увиђаја.

Упозорење

Члан 171.

Полицијски службеник приликом вршења послова заштите и спасавања упозориће лице које својим понашањем, вршењем или пропуштањем одређене радње може да доведе у опасност своју безбедност или безбедност другог лица или безбедност имовине.

Полицијски службеник упозориће лице и на околности које угрожавају његову безбедност, живот или имовину, као и на постојање опште опасности.

Наређење

Члан 172.

Наређење се може применити само у односу на понашања, вршења односно пропуштања одређене радње од којих непосредно зависи успешно извршавање послова заштите и спасавања.

Провера идентитета лица

Члан 173.

Провера идентитета лица врши се према лицу:

- 1) од којег прети опасност од изазивања пожара и експлозија или се затекне на месту настанка пожара и експлозија;
- 2) које се затекне у возилу у којима се транспортују експлозивни за цивилну употребу и наоружање и војна опрема;
- 3) које се затекне у возилу у којем се превози оружје и муниција;
- 4) које се налази на месту, објекту и простору у којима се држе експлозивне материје, запаљиве и гориве течности и запаљиви гасове;
- 5) које држи и врши продају пиротехничких средстава.

Провера идентитета лица врши се увидом у личну карту или другу јавну исправу са фотографијом.

Обрада података

Члан 174.

Полицијски службеник податке о личности и друге податке обрађује у циљу обављања послова заштите и спасавања.

Податке из става 1. овог члана полицијски службеник прикупља непосредно од лица на које се подаци односе и из службених евиденција.

Лица из става 2. овог члана су лица која су учествовала у ванредном догађају као и лица која се баве прометом и транспортом експлозивних материја, оружја и муниције, као и транспортом наоружања и војне опреме.

Полицијски службеник из става 1. овог члана чува, користи и рукује подацима у складу са законом.

Обрада података о личности у обављању послова заштите и спасавања сматра се обрадом података у посебне сврхе.

Улазак у стан и друге просторије

Члан 175.

Полицијски службеник у циљу заштите и спасавања може и без наредбе суда да уђе у стан и друге просторије, ако је потребно ради отклањања опасности од елементарне непогоде или друге несреће за људе или имовину.

Преглед објекта, простора и документације

Члан 176.

Полицијски службеник овлашћен је да уђе и изврши преглед објекта, простора и документације ради:

- 1) контроле продаје и држања пиротехничких средстава, експлозива за цивилну употребу, запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова;
- 2) спречавања неовлашћене продаје пиротехничких средстава и експлозива за цивилну употребу;
- 3) поступања у случају заштите од експлозивних остатака рата.

Контролисање лица и саобраћајних средстава

Члан 177.

Полицијски службеник овлашћен је да изврши преглед лица и саобраћајног средства у циљу безбедног транспорта оружја, муниције, наоружања и војне опреме и експлозивних материја.

Вршење увиђаја

Члан 178.

Полицијски службеник овлашћен је да учествује у вршењу увиђаја пожара и експлозија ради утврђивања чињеница којим се расветљава узрок пожара непосредним опажањем.

Полицијски службеници овлашћени су да у току и након избијања пожара и експлозија:

- 1) изврше увид у техничку документацију објекта и извештај о периодичном испитивању, исправности и функционалности опреме, уређаја и инсталација;
- 2) изврше преглед оштећених објеката и простора у циљу утврђивања центра и узрока настанка пожара и експлозија.

Полицијски службеник у току вршења увиђаја по потреби примењује и друга овлашћења утврђена овим законом уколико је потребно ради отклањања опасности од поновног ширења пожара или спречавања настанка веће штете.

Сходна примена појединих одредаба закона

Члан 179.

У обављау послова заштите и спасавања, сходно се примењују одредбе чл. 46, 47, 51. и 53. овог закона.

III. КОНТРОЛА РАДА

1. Облици контроле

Члан 180.

Демократска контрола рада Министарства се остварује спољашњом и унутрашњом контролом.

2. Спољашња контрола

Члан 181.

Спољашњу контролу рада Министарства врше:

- 1) Народна скупштина;
- 2) Влада;
- 3) скупштина и извршни орган покрајинске аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине;
- 4) правосудни органи;
- 5) независни државни органи надлежни за послове надзора и други овлашћени државни органи и тела;
- 6) грађани и јавност.

Народна скупштина

Члан 182.

Народна скупштина врши надзор над радом Министарства непосредно и преко надлежног одбора за унутрашње послове (у даљем тексту: Одбор).

Одбор нарочито:

- 1) разматра извештаје о стању јавне безбедности у Републици Србији;
- 2) разматра редовне и ванредне извештаје о раду Министарства;
- 3) разматра годишње извештаје о раду Сектора унутрашње контроле;
- 4) надзире законитост трошења буџетских и других средстава за рад;
- 5) надзире законитост спровођења посебних доказних радњи дефинисаних у закону којим се уређује кривични поступак, мере циљане потраге и теста интегритета;
- 6) надзире поштовање политичке, идеолошке и интересне неутралности у раду Полиције;
- 7) утврђује чињенице о уоченим незаконитостима или неправилностима у раду Министарства и о томе доноси закључке;
- 8) извештава Народну скупштину о својим закључцима и предлозима.

Министар, или лице које он овласти, подноси Одбору полугодишњи извештај о стању безбедности у Републици Србији, извештај о раду Министарства и извештај о раду Сектора унутрашње контроле.

Министарство, по потреби или на захтев Одбора, подноси Одбору и ванредне извештаје.

Влада

Члан 183.

НАЦРТ
-радна верзија-

Влада врши надзор над радом Министарства, разматра редовне извештаје, и по потреби захтева достављање ванредних извештаја о раду Министарства.

Скупштина и извршни орган покрајинске аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине

Члан 184.

Скупштина и извршни орган покрајинске аутономије, јединице локалне самоуправе и градске општине:

- 1) разматрају извештај о стању безбедности на свом подручју;
- 2) заузимају ставове о приоритетима за безбедност људи и имовине и подносе предлоге руководиоцу надлежне организационе јединице Министарства.

Ради поступања у смислу става 1. тачка 2) овог члана, скупштина, односно извршни орган покрајинске аутономије или јединице локалне самоуправе, укључујући и градске општине, могу основати саветодавна тела.

Правосудни органи

Члан 185.

Правосудни органи врше надзор над радом Министарства у складу са законом.

Независни државни органи надлежни за послове надзора и други овлашћени државни органи и тела

Члан 186.

Независни државни органи надлежни за послове надзора и други овлашћени државни органи и тела врше надзор над радом Министарства у складу са законом.

Грађани и јавност

Члан 187.

Грађани и јавност контролишу рад Министарства кроз:

- 1) увид у јавно објављене периодичне извештаје о раду;
- 2) право на приступ информацијама од јавног значаја;
- 3) право на подношење притужби.

Право на подношење притужби

Члан 188.

Свако има право да поднесе притужбу на рад запосленог или радно ангажованог у Министарству, као и на рад организационе јединице Министарства или Министарства.

Притужба се може поднети у року од 30 дана од сазнања за догађај које је основ за подношење притужбе, а најкасније у року од годину дана од наведеног догађаја.

Министарство на притужбу одговара у року од 60 дана од дана подношења притужбе.

Министарство неће поступати по притужби уколико подносилац злоупотребљава право на подношење притужбе, нарочито ако је обраћање неразумно, често или када се понављају захтеви исте или сличне садржине, као ни по анонимној притужби.

У поступању по притужби поред представника Министарства учествују и представници јавности.

Представнике јавности предлаже министарство надлежно за људска и мањинска права.

Начин поступања по притужби прописује министар.

3. Унутрашња контрола

Сектор унутрашње контроле

Члан 189.

Унутрашњу контролу рада запослених и радно ангажованих у Министарству и организационих јединица Министарства врши организациона јединица надлежна за послове унутрашње контроле (у даљем тексту: Сектор унутрашње контроле).

Сектором унутрашње контроле руководи начелник Сектора унутрашње контроле.

Начелник Сектора унутрашње контроле за свој рад одговара министру, који обезбеђује услове за независну унутрашњу контролу.

Приликом предузимања радњи прописаних законом којим се уређује кривични поступак, Сектор унутрашње контроле поступа по налозима надлежног јавног тужиоца и судије за претходни поступак.

Члан 190.

У обављању послова унутрашње контроле полицијски службеници Сектора унутрашње контроле обављају полицијске и друге унутрашње послове и примењују полицијска овлашћења, мере и радње, прикупљају доказе и утврђују чињенично стање и примењују друге мере у складу са законом.

Начини вршења унутрашње контроле

Члан 191.

Сектор унутрашње контроле врши превентивну и оперативну контролу рада запослених и радно ангажованих у Министарству и организационих јединица Министарства.

Превентивну контролу Сектор унутрашње контроле врши у циљу спречавања корупције и других незаконитих радњи запослених и радно ангажованих у Министарству.

У вршењу превентивне контроле, Сектор унутрашње контроле, између осталог, спроводи тест интегритета, контролише имовно стање запослених у Министарству и спроводи анализу ризика од корупције.

Оперативну контролу Сектор унутрашње контроле врши у циљу сузбијања корупције, односно откривања и расветљавања кривичних дела које су учинили запослени и радно ангажовани у Министарству са елементима корупције и других облика коруптивног понашања, као и других кривичних дела извршених на раду или у вези са радом.

Начин вршења унутрашње контроле прописује министар.

Поступање Сектора унутрашње контроле

Члан 192.

Сектор унутрашње контроле поступа по сопственој иницијативи, на захтев надлежног јавног тужиоца, на основу прикупљених обавештења и других сазнања, обраћања запослених и радно ангажованих у Министарству, грађана и правних лица, у случајевима који нису предвиђени одредбама прописа којима је уређен притужбени поступак или одредбама других закона.

Сектор унутрашње контроле неће поступати уколико подносилац злоупотребљава право на обраћање, нарочито ако је обраћање неразумно, често или када се понављају захтеви исте или сличне садржине.

У случају када се радом Сектора унутрашње контроле или на други начин дође до сазнања о извршеном кривичном делу злостављање и мучење од стране запосленог или радно ангажованог у Министарству о томе се поред министра и јавног тужиоца обавештава и Заштитник грађана.

Запослени и радно ангажовани у Министарству који током свог рада дођу до сазнања да је запослени или радно ангажовани у Министарству учинио кривично дело на раду или у вези са радом, дужни су да предузму законом прописане мере и да без одлагања, а најкасније у року од 24 часа, обавесте надлежног јавног тужиоца и Сектор унутрашње контроле, који даље поступа у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

Запослени и радно ангажовани у Министарству не могу бити позвани на одговорност због обраћања Сектору унутрашње контроле, осим у случајевима лажног пријављивања и уколико злоупотребљавају право на обраћање, нарочито ако је обраћање неразумно, често или када се понављају захтеви исте или сличне садржине.

Обавезе и овлашћења у вршењу унутрашње контроле

Члан 193.

Запослени и радно ангажовани у Министарству дужни су да полицијским службеницима Сектора унутрашње контроле омогуће да изврше контролу и да им у томе пруже потребну стручну и техничку помоћ, којом Сектор унутрашње контроле не располаже.

У вршењу контроле, поред полицијских овлашћења, мера и радњи прописаних законом, полицијски службеници Сектора унутрашње контроле имају право и дужност да:

- 1) обаве разговор са запосленима и радно ангажованима у Министарству, оштећеним лицима и сведоцима;
- 2) изврше увид у податке о предмету, списе предмета и другу службену документацију, и да по потреби преузму копије наведених аката;
- 3) изврше увид у евиденције које се воде у Министарству;
- 4) од запослених и радно ангажованих у Министарству захтевају достављање других података и информација који су потребни за вршење унутрашње контроле;
- 5) изврше преглед просторија и средстава;

6) захтевају атесте и техничке и друге податке о техничким средствима која се користе у раду и захтевају доказе о оспособљености запослених и радно ангажованих у Министарству за употребу техничких и других средстава;

7) наложе предузимање хитних и неопходних мера и радњи уколико би њиховим одлагањем дошло до повреде људских и мањинских права и слобода приликом примене полицијских овлашћења или приликом обављања унутрашњих послова;

8) наложе покретање дисциплинског поступка;

9) наложе процену оправданости наставка радног ангажовања;

10) дају препоруку за унапређење рада Министарства.

О примени овлашћења из става 2. овог члана полицијски службеник Сектора унутрашње контроле обавезно сачињава службену белешку или други писани акт.

Члан 194.

У вршењу контроле полицијски службеници Сектора унутрашње контроле не могу утицати на рад Полиције или на други начин ометати рад или угрозити поверљивост полицијске акције.

Оправданост угрожености поверљивости полицијске акције образлаже се надлежном јавном тужиоцу који доноси коначну одлуку.

Запослени и радно ангажовани може до одлуке надлежног јавног тужиоца, привремено да одбије увид у документацију, преглед просторија и средстава и достављање одређених података и информација полицијском службенику Сектора унутрашње контроле ако би то онемогућило или битно отежало примену полицијских овлашћења или угрозило живот и здравље лица.

Запослени и радно ангажовани у случају одбијања налога Сектора унутрашње контроле из разлога наведених у ставу 3. овог члана, дужан је да без одлагања сачини извештај и исти достави министру, као и надлежном јавном тужиоцу.

Превентивна контрола организационих јединица

Члан 195.

Сектор унутрашње контроле врши превентивну контролу организационих јединица у Министарству.

Извештај о резултатима контроле, наложеним мерама и примерима добре праксе начелник Сектора унутрашње контроле доставља министру, руководиоцу стратешког нивоа контролисане организационе јединице Министарства, као и надлежном руководиоцу контролисане организационе јединице, коме налаже отклањање незаконитости и реализацију мера одговорности у складу са законом и другим прописима донетим на основу закона.

Надлежни руководилац у контролисаној организационој јединици Министарства је одговоран за реализацију наложених мера и за повратно информисање Сектора унутрашње контроле.

Тест интегритета

Члан 196.

Тест интегритета представља контролу реакције и поступања запосленог и радно ангажованог у Министарству у симулираној ситуацији, која је идентична његовим радним активностима, без обавезе претходног обавештавања организационе јединице у којој је тестирани запослен или радно ангажован.

Тест интегритета се спроводи у сврху јачања професионалног интегритета запослених и радно ангажованих и превентивног деловања и служи као индикатор за покретање предистражног поступка, процену и анализу ризика од корупције, откривање повреда службене дужности, промену методологије рада и процедура приликом непосредног поступања запослених и радно ангажованих као и утврђивања врсте и потребе за обукама запослених и радно ангажованих.

Поступак спровођења Теста интегритета обухвата иницијативу за покретање, одлуку и план за спровођење Теста интегритета.

Поступци полицијских службеника Сектора унутрашње контроле који спровode тест интегритета, а који имају елементе противправности или повреде службене дужности неће се сматрати као такви, уколико је њихово предузимање неопходно да би се остварила сврха спровођења теста интегритета и уколико су у складу са планом.

Приликом спровођења Теста интегритета поштују се начела законитости, људска и мањинска права и слободе, професионални интегритет и достојанство тестираног.

Забрањено је подстрекавање тестираних на извршење кривичног дела, прекршаја или повреду службене дужности.

Активности предузете приликом спровођења Теста интегритета не спадају у посебне доказне радње прописане Законом о кривичном поступку.

Спровођење Теста интегритета може се видео и аудио документовати, а током његовог спровођења могу се користити легендирана средства и документа, у складу са законом.

Резултат Теста интегритета може бити позитиван или негативан.

Тест интегритета има негативан резултат уколико тестирани није показао свој професионални интегритет.

Негативан резултат теста интегритета представља тежу повреду дужности из радног односа државног службеника.

Негативан резултат теста интегритета основ је за покретање дисциплинског поступка у складу са законом, односно за процену оправданости наставка радног ангажовања.

Контрола пријаве и промене имовног стања запосленог

Члан 197.

Сектор унутрашње контроле води евиденцију имовног стања руководиоца и запослених на високоризичним радним местима у Министарству утврђених анализом ризика од корупције, врши контролу тачности, благовремености и потпуности података пријављених у имовинском картону као и контролу пријаве промене имовног стања, изузев за запослене у Министарству који имају обавезу пријаве имовног стања у складу са законом којим се уређује спречавање корупције и другим законима.

Руководиоци и запослени из става 1. овог члана дужни су да пријаве имовно стање најкасније у року од 30 дана од дана распоређивања или премештаја на руководеће или високоризично радно место, што се евидентира у личном имовинском картону који је депонован у Сектору унутрашње контроле.

Уколико је дошло до битне промене имовног стања, руководиоци и запослени из става 1. овог члана дужна су да то пријаве Сектору унутрашње контроле са стањем на дан 31. децембар претходне године, најкасније до истека рока за подношење годишње пореске пријаве за утврђивање пореза на доходак грађана.

Битна промена имовног стања у смислу овог члана представља увећање или умањење имовине и прихода у односу на претходну пријаву имовног стања, која прелази вредност годишње просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији.

Лични имовински картон садржи личне податке и податке о имовини и приходима запосленог из става 1. овог члана и лица са којима живи у заједничком породичном домаћинству.

Сектор унутрашње контроле врши редовну и ванредну контролу пријаве и промене имовног стања.

Начин контроле пријаве и промене имовног стања и образац имовинског картона прописује министар.

Спровођење анализе ризика од корупције

Члан 198.

Анализа ризика од корупције у Министарству предвиђа идентификацију и процену ризика, израду плана превентивних мера, као и контролу примене превентивних мера у циљу спречавања, ублажавања или отклањања вероватноће појаве корупције или последица корупције у Министарству.

Сектор унутрашње контроле у сарадњи са Агенцијом за спречавање корупције врши анализу ризика од корупције у свим организационим јединицама Министарства.

Сектор унутрашње контроле доставља извештај о спроведеној анализи ризика од корупције са предлогом превентивних мера руководиоцу организационе јединице у којој је спроведена анализа ризика од корупције.

Руководилац из става 3. овог члана, дужан је да Сектору унутрашње контроле достави извештај о примени превентивних мера у року од шест месеци од дана достављања извештаја из става 3. овог члана.

Независност Сектора унутрашње контроле

Члан 199.

Сектор унутрашње контроле је независан у обављању послова унутрашње контроле.

Сектор унутрашње контроле остварује сарадњу са другим државним органима, представницима јавности и грађанима, независно од других организационих јединица Министарства, о чему извештава министра.

Међународна оперативна сарадња Сектора унутрашње контроле је независна од других организационих јединица Министарства, а одобрава је министар.

Извештавање

Члан 200.

Начелник Сектора унутрашње контроле редовно и по захтеву подноси министру извештаје о раду Сектора унутрашње контроле.

О свим активностима Сектора унутрашње контроле у оквиру међународне оперативне сарадње, начелник Сектора унутрашње контроле извештава министра.

О мерама и радњама предузетим на основу закона којим се уређује кривични поступак, Сектор унутрашње контроле извештава надлежног јавног тужиоца и судију за претходни поступак, у складу са законом.

Сектор унутрашње контроле у року од три месеца од истека календарске године, јавно објављује извештај о раду за претходну годину са основним статистичким подацима о спроведеним активностима и постигнутим резултатима.

Контрола рада Сектора унутрашње контроле

Члан 201.

Сектор унутрашње контроле је под спољашњом контролом, коју спроводе тела из члана 181. став 1. тач. 1), 2), 4), 5) и 6) овог закона.

Министар контролише рад свих запослених у Сектору унутрашње контроле, за шта се решењем може образовати посебна комисија.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ

Средства за рад

Члан 202.

Средства за рад Министарства обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Министарство може пружати услуге у вези са својим делокругом, у складу са законом.

Припадност прихода остварених пружањем услуга из става 2. овог члана, одређује се законом којим се уређује буџетски систем Републике Србије.

Врсте услуга из става 2. овог члана и висину таксе за пружање тих услуга прописује Влада.

Члан 203.

Државни органи, органи покрајинске аутономије, органи јединица локалне самоуправе, јавна предузећа, правна и физичка лица, могу својим средствима учествовати у побољшању услова рада организационих јединица Министарства, односно у сарадњи са Министарством могу учествовати у финансирању активности у циљу унапређења безбедности у заједници и у реализацији појединих активности од значаја за безбедност људи и имовине на одређеном подручју.

Средства Министарства

Члан 204.

Министарство у обављању послова из своје надлежности користи средства у јавној својини.

Део средстава која користи Министарство чине непокретне и покретне ствари за посебне намене.

Непокретне и покретне ствари за посебне намене имају поверљиви карактер.

Члан 205.

Непокретним стварима за посебне намене сматрају се непокретности које користе организационе јединице Министарства за потребе послова безбедности и то:

1) објекти (службене зграде и делови службених зграда, објекти за смештај и обуку, службени станови, пословне просторије, помоћни објекти, магацини, складишта, гараже, привремени, монтажни објекти и сл.);

2) земљиште (грађевинско, пољопривредно, шумско, изграђено, неизграђено и сл.).

Члан 206.

Министар, на предлог директора полиције, утврђује објекте и подручје објеката које употребљава Полиција и прописује мере за њихово обезбеђивање.

Подручје објекта из става 1. овог члана је земљиште око објекта Полиције које је као такво потребно за употребу самог објекта или које је од посебног значаја за обављање полицијских послова.

Члан 207.

Покретним стварима за посебне намене сматрају се покретне ствари које користе организационе јединице Министарства за потребе послова безбедности, и то:

1) оружје, убојна средства, муниција, опрема и делови за оружје и сл.;

2) опрема (балистичка, техничка, информатичка и сл.);

3) униформа, одећа, одећна опрема, обућа и сл.;

4) превозна средства (службени аутомобили, патролна возила, теренска возила, борбена возила, теретна возила, аутобуси, ватрогасна возила, ваздухоплови, бродови, чамци и сл.);

5) беспилотне летелице;

6) средства принуде;

7) службене легитимације и сл.;

8) службене животиње.

Службене животиње

Члан 208.

Министарство у обављању послова из своје надлежности користи службене животиње и то:

1) псе;

2) коње;

3) друге животиње.

Начин коришћења службених животиња прописује министар.

Члан 209.

Набавке непокретних и покретних ствари за посебне намене, као и набавке добара, услуга и радова за потребе и у вези са непокретним и покретним стварима за посебне намене имају поверљив карактер у функцији обављања послова из надлежности Министарства и заштите безбедносних интереса, односно заштите података који су законом, другим прописима или одлуком надлежног органа одређени и означени одређеним степеном тајности.

Члан 210.

Влада ближе уређује врсте непокретних и покретних ствари за посебне намене које користи Министарство.

Средства за посебне оперативне потребе

Члан 211.

За надокнаду трошкова оперативног поступања овлашћених службених лица и за исплату трошкова и награда лицима за поступање и учествовање у примени мера које су одобрене на основу овог закона и закона којим се уређује кривични поступак, као и за плаћање корисних информација у вези са кривичним делима и њиховим учиниоцима, као и за трошкове спровођења програма заштите учесника у кривичном поступку, у оквиру буџета, према финансијском плану Министарства, одређују се финансијска средства за посебне оперативне потребе Дирекције полиције и Сектора унутрашње контроле.

Подаци о исплатама средстава из става 1. овог члана воде се у посебној евиденцији, у складу са законом.

Начин коришћења средстава из става 1. овог члана прописује министар.

На средства из става 1. овог члана не плаћају се доприноси, нити друга давања одређена прописима.

Фонд за солидарну помоћ

Члан 212.

Министарство оснива Фонд за солидарну помоћ (у даљем тексту: Фонд) у циљу пружања помоћи запосленима у Министарству и члановима њихових ужих породица.

Средства Фонда обезбеђују се из средстава буџета на разделу Министарства на апропријацијама наменски опредељеним за пружање помоћи корисницима Фонда у текућој години, донација правних и физичких лица, добровољних прилога запослених у Министарству и других бесповратно датих средстава у складу са законом.

Средства Фонда се додељују у виду солидарне помоћи и то као фиксни новчани износ или новчани износ који одговара стварном трошку, у складу са расположивим средствима, опредељених буџетом на годишњем нивоу за текућу годину, увећано за евидентирани износ донација и других средстава.

Актом министра образује се Комисија, коју чине представници Министарства и репрезентативних синдиката, која одлучује о појединачним захтевима корисника Фонда.

НАЦРТ
-радна верзија-

Надлежност и поступак који спроводи Комисија, услови, мерила и висина солидарне помоћи ближе се уређују правилником који доноси министар уз сагласност Владе.

Члан 213.

Средства Фонда додељују се:

- 1) запосленом за рођење односно усвојење детета;
 - 2) запосленом за случај смрти члана уже породице;
 - 3) члану уже породице запосленог за случај смрти запосленог;
 - 4) запосленом за случај дуже или теже болести;
 - 5) за случај лечења од последица повреде или рањавања запосленог коме је радни однос у Министарству престао као последица повреде или рањавања приликом или поводом обављања унутрашњих послова;
 - 6) запосленом за случај дуже или теже болести члана уже породице;
 - 7) запосленом за здравствену рехабилитацију, набавку медицинско-техничких помагала и набавку лекова;
 - 8) запосленом за набавку медицинско-техничких помагала и набавку лекова за члана уже породице;
 - 9) запосленом за случај инвалидитета;
 - 10) запосленом за посебне случајеве угрожености услед елементарних непогода и других несрећа;
 - 11) за стипендирање деце запосленог погинулог приликом или поводом обављања унутрашњих послова, као и деце запосленог коме је радни однос у Министарству престао као последица повреде или рањавања приликом или поводом обављања унутрашњих послова и то за: редовно школовање, а најкасније до навршене 26. године живота, набавку уџбеника и школског прибора у току основног и средњег образовања и за боравак детета у предшколској установи;
 - 12) члану уже породице запосленог погинулог приликом или поводом обављања унутрашњих послова уколико нема других средстава за живот и није способан за рад и то за: закупнину на име станарине, уколико нема решено стамбено питање или за отплату дуга по стамбеном кредиту и за издржавање.
- Члановима уже породице у смислу става 1. тачке 2), 3), 6) и 8) овог члана, сматрају се брачни друг, ванбрачни партнер, деца, родитељ, рођена браћа и сестре, усвојилац, усвојеник и штићеник.
- Члановима уже породице у смислу става 1. тачка 12) овог члана, сматрају се брачни друг, ванбрачни партнер, деца, као и родитељ, усвојилац, усвојеник, штићеник, под условом да су живели у заједничком домаћинству.

V. ЉУДСКИ РЕСУРСИ

1. Планирање кадрова и кадровски план

Члан 214.

Планирање кадрова подразумева усаглашавање кадровске структуре запослених са потребама Министарства, кроз припрему, доношење и реализацију кадровског плана.

Кадровски план садржи:

- 1) број запослених који су у радном односу на неодређено, одређено време и број приправника;
- 2) број лица чији је пријем планиран у радни однос на неодређено време, одређено време због повећаног обима посла и у својству приправника, у години за коју се кадровски план доноси;
- 3) број запослених којима ће престати радни однос у години за коју се кадровски план доноси.

Члан 215.

Кадровски план доноси се у року од 30 дана од дана доношења закона о буџету, у складу са средствима која су обезбеђена у буџету Републике Србије.
Кадровски план доноси министар, у складу са законом.
Начин и методологију доношења кадровског плана прописује министар.

2. Категорије запослених

Члан 216.

Запослени у Министарству су полицијски службеници, државни службеници и намештеници.

Члан 217.

Полицијски службеници су:

- 1) запослени који у статусу овлашћених службених лица обављају полицијске и друге унутрашње послове и примењују полицијска овлашћења и мере и радње (овлашћена службена лица);
 - 2) запослени који у статусу овлашћених службених лица обављају одређене послове заштите и спасавања и примењују поједина полицијска овлашћења (овлашћена службена лица у заштити и спасавању);
 - 3) запослени који у статусу лица на посебним дужностима обављају послове заштите и спасавања, односно друге унутрашње послове (лица на посебним дужностима).
- Полицијски службеници у статусу овлашћених службених лица из става 1. тачка 1) овог члана морају имати најмање завршену полицијску обуку основног нивоа.

Члан 218.

Државни службеници су запослени, који у том својству, обављају остале послове из делокруга Министарства и са њима повезане опште, правне, информатичке, материјално-финансијске, рачуноводствене и административне послове.

Члан 219.

Намештеници су запослени, који, у том својству, обављају пратеће помоћно-техничке послове.

Изјава о дужностима и правима и полагање заклетве

Члан 220.

Полицијски службеник дужан је приликом пријема у радни однос да прихвати и потпише изјаву о дужностима и правима полицијских службеника.

На Дан Министарства, полицијски службеници примљени у радни однос на неодређено време полажу заклетву која гласи:

„Заклињем се да ћу се доследно придржавати Устава и закона у обављању унутрашњих послова и да ћу све своје снаге посветити очувању безбедности, заштити људских и мањинских права и слобода и савесно и одговорно служити грађанима Републике Србије”.

Начин полагања заклетве полицијских службеника прописује министар.

Службена легитимација

Члан 221.

Овлашћеном службеном лицу издаје се службена легитимација са службеном значком, која служи за идентификацију и доказивање својства овлашћеног службеног лица приликом обављања полицијских и других послова и примене полицијских овлашћења, мера и радњи.

Полицијском службенику на посебним дужностима издаје се службена легитимација која служи за идентификацију и доказивање својства полицијског службеника приликом обављања послова заштите и спасавања и других унутрашњих послова.

Службена легитимација из става 1. и 2. овог члана може да се користи и за: приступ и коришћење информационог система Министарства, дигитално потписивање докумената, као шема електронске идентификације високог нивоа поузданости, шифровање службених докумената, физички приступ објектима и областима када је потребан већи ниво заштите и када је потребна идентификација, као и у остале сврхе прописане законом.

Државном службенику, односно намештенику се издаје службена легитимација која служи искључиво за идентификацију и доказивање својства државног службеника, односно намештеника у Министарству.

Изглед и садржај службене легитимације из ст. 1, 2, 4. и 5. овог члана прописује Влада.

Члан 222.

Забрањено је поседовање, односно коришћење службене легитимације са службеном значком, односно службене легитимације од стране лица која нису полицијски службеници, односно државни службеници, односно намештеници Министарства.

Забрањено је захтевање израде, израда, стављање у промет, поседовање, односно коришћење значке или другог обележја, односно ознаке од стране физичког лица, предузетника и правног лица, које садрже елементе визуелног идентитета службене значке или службене легитимације полицијских службеника, односно службене легитимације државних службеника, односно намештеника Министарства.

Униформа и ознаке на униформи

Члан 223.

Униформу са прописаним ознакама и опремом, задужују и носе полицијски службеници код којих обављање унутрашњих послова захтева ношење униформе.

Униформу, по правилу, не задужује овлашћено службено лице које полицијске послове обавља у грађанском оделу, осим свечане униформе.

Министарство може појединим категоријама овлашћених службених лица из става 2. овог члана, обезбедити грађанско одело.

Свечану униформу на прописан начин, могу на државним приредбама и свечаностима, стручним и скуповима ветерана и на сахранама активних и пензионисаних полицијских службеника да носе и пензионисани полицијски службеници.

Униформу из става 1. овог члана задужују и носе полазници основне полицијске обуке и основне ватрогасно-спасилачке обуке, студенти високошколске установе основане за потребе полицијског образовања и приправници за полицијске службенике који унутрашње послове обављају у униформи.

Врсте, делове и изглед униформе, ознаке на униформи и опрему за униформу, као и начин ношења униформе прописује Влада.

Категорије овлашћених службених лица из става 3. утврђује министар.

3. Чиновни и звања

3.1. Чиновни полицијских службеника у статусу овлашћених службених лица и полицијских службеника припадника ватрогасно-спасилачких јединица у статусу лица на посебним дужностима

Члан 224.

Овлашћена службена лица и припадници ватрогасно-спасилачких јединица имају следеће чинове:

1) са средњим образовањем – млађи водник, млађи водник I класе, водник, водник I класе, старији водник и старији водник I класе;

2) са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године – млађи заставник, млађи заставник I класе, заставник, заставник I класе, старији заставник и потпоручник;

3) са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, мастер струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету – поручник, капетан, мајор, потпуковник, пуковник, генерал-мајор, генерал-потпуковник и генерал-пуковник.

3.2. Звања полицијских службеника у статусу лица на посебним дужностима

Члан 225.

Лица на посебним дужностима имају следећа звања:

1) са средњим образовањем – млађи референт, млађи референт I класе, референт, референт I класе, виши референт и самостални референт;

2) са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године – млађи сарадник, млађи сарадник I класе, сарадник, сарадник I класе, виши сарадник и самостални сарадник;

3) са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, мастер струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету – млађи саветник, саветник, виши саветник, самостални саветник и главни саветник.

4. Врсте радних места полицијских службеника

Члан 226.

Радна места полицијских службеника деле се на руководећа и извршилачка радна места.

Руководећа радна места

Члан 227.

Руководећа радна места полицијских службеника подразумевају послове руковођења и командовања, која обухватају: планирање, организовање, координацију, контролу, оцењивање, анализирање, вредновање рада и информисање, као и друге послове од значаја за руковођење и командовање на захтеваном нивоу компетенција.

Радна места из става 1. овог члана разврставају се у четири категорије у зависности од сложености послова, образовања, чина/звања, степена одговорности и овлашћења за доношење одлука, као и самосталности у раду, и то на руководећа радна места:

- 1) стратешког нивоа;
- 2) високог нивоа;
- 3) средњег нивоа;
- 4) оперативног нивоа.

Мерила за разврставање радних места из става 1. овог члана прописује Влада.

Извршилачка радна места

Члан 228.

Извршилачка радна места су радна места која на основу утврђених мерила нису разврстана у руководећа.

5. Услови за заснивање радног односа

Члан 229.

Радни однос у Министарству може да заснује лице које испуњава следеће услове:

- 1) да је пунолетно;
- 2) да је држављанин Републике Србије;
- 3) да најмање годину дана непрекидно пре почетка поступка за заснивање радног односа има пријављено пребивалиште на територији Републике Србије;
- 4) да не постоје безбедносне сметње из члана 109. овог закона;
- 5) да испуњава услове радног места прописане актом из члана 22. став 3. и 31. став 2. овог закона;
- 6) да се против њега не води кривични поступак за кривична дела за која се гоњење предузима по службеној дужности;
- 7) да није осуђивано на казну затвора у трајању од најмање шест месеци;
- 8) да му није изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци без обзира на период проверавања за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова државног службеника;
- 9) да му радни однос у Министарству није престао нечасно;
- 10) да му није престао радни однос због теже повреде дужности из радног односа у органу јавне власти.

Актом из члана 22. став 3. и члана 31. став 2. овог закона може се, за поједина радна места, као услов утврдити искључиво држављанство Републике Србије.

6. Трајање радног односа

Члан 230.

Радни однос у Министарству заснива се, по правилу, на неодређено време.

Радни однос на одређено време може да се заснује:

- 1) због замене одсутног запосленог, до његовог повратка;
- 2) због привременог повећања обима посла, најдуже на шест месеци;
- 3) због обуке приправника, док траје приправнички стаж;
- 4) због специјализације, односно уже специјализације.

Радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време, осим приправнику након положеног стручног испита и запосленом који је засновао радни однос због специјализације, односно уже специјализације.

7. Начин попуњавања радних места

Члан 231.

Радна места у Министарству попуњавају се у складу са кадровским планом, на један од следећих начина:

- 1) без конкурса;
- 2) интерним конкурсом;
- 3) јавним конкурсом;
- 4) распоређивањем;
- 5) премештајем.

Одлуку о начину попуњавања радног места доноси министар, у складу са законом.

Додатно вредновање чињеница приликом пријема у радни однос и пријема на стручно оспособљавање

Члан 232.

Приликом пријема у радни однос, без обзира на начин пријема, као и приликом пријема на стручно оспособљавање, додатно се вреднује чињеница да је кандидат члан породице запосленог у Министарству, члан породице запосленог који је изгубио живот или је повређен, односно рањен приликом или поводом обављања унутрашњих послова, дете палог борца и члан породице пензионисаног запосленог.

Чланом породице, у смислу става 1. овог члана, сматра се супружник, ванбрачни партнер, дете, усвојеник и пасторак.

Дететом палог борца, у смислу става 1. овог члана, сматрају се и усвојеник и пасторак палог борца.

Министар уређује начин додатног вредновања чињеница из става 1. овог члана.

Попуњавање радних места без конкурса

Члан 233.

Радни однос у Министарству заснива се без конкурса у случају:

- 1) преузимања запослених из другог државног органа, органа покрајинске аутономије или органа јединице локалне самоуправе;
- 2) пријема у радни однос супружника и деце запослених који су изгубили живот или су повређени, односно рањени приликом или поводом обављања унутрашњих послова;
- 3) пријема лица која су завршила студије на високошколској установи основаној за потребе полицијског образовања, а чије су студије финансиране из буџета Републике Србије;
- 4) пријема кандидата који су завршили основну полицијску обуку;
- 5) пријема кандидата који су завршили основну ватрогасно-спасилачку обуку;
- 6) пријема кандидата који су завршили селекциону обуку;
- 7) попуње специфичних радних места;
- 8) пријема у радни однос на одређено време.

Члан 234.

Преузимање запосленог из другог државног органа, органа покрајинске аутономије или органа јединице локалне самоуправе врши се на основу споразума руководиоца уз сагласност запосленог.

Члан 235.

Специфична радна места су радна места на којима се врше послови који су такве природе да је за њихово обављање неопходно поседовање посебних знања и вештина или се ради о дефицитарним занимањима.

Министар, на предлог директора полиције, односно руководиоца унутрашње организационе јединице одређује специфична радна места, односно дефицитарна занимања.

Попуњавање радних места путем интерног конкурса

Члан 236.

На интерном конкурс у могу да учествују запослени на неодређено време у органима државне управе и службама Владе.

Начин спровођења интерног конкурса прописује министар.

Попуњавање радних места путем јавног конкурса

Члан 237.

Начин спровођења јавног конкурса прописује министар.

Приправници

Члан 238.

Приправник је лице које први пут заснива радни однос у струци и оспособљава се за самосталан рад.

Приправник који је засновао радни однос на радном месту полицијског службеника, својство полицијског службеника стиче по завршеном приправничком стажу и положеном стручном испиту.

Програм, поступак и начин стручног оспособљавања приправника и полагање стручног испита прописује Влада.

Пробни рад

Члан 239.

Лица која се први пут примају у радни однос у органу јавне власти, ако нису приправници подлежу пробном раду.

Пробни рад за радни однос заснован на неодређено време траје шест месеци.

За радни однос заснован на одређено време, пробни рад је обавезан ако је радни однос заснован на дуже од шест месеци, и траје два месеца, осим у случају из члана 230. став 2. тачка 4) овог закона.

Пробни рад запосленог прати његов непосредни руководиоца, који после окончања пробног рада даје писано мишљење о томе да ли је запослени задовољио на пробном раду.

Запосленом који не задовољи на пробном раду отказује се радни однос без права на новчану накнаду због отказа.

8. Распоређивање запослених

Члан 240.

Распоређивање представља опредељивање радног места запосленог у законом предвиђеним случајевима.

Запослени се распоређује:

- 1) приликом заснивања радног односа;
 - 2) након доношења новог или измене акта из чл. 22. став 3. и 31. став 2. овог закона;
 - 3) након преузимања од другог послодавца у складу са овим законом;
 - 4) по основу правноснажне судске пресуде;
 - 5) након положеног стручног испита;
 - 6) по истеку периода мировања радног односа;
 - 7) по престанку привременог удаљења са рада;
 - 8) приликом враћања на рад уколико надлежни орган не утврди право на пензију у складу са законом;
 - 9) у поступку извршења дисциплинске мере.
- Жалба не одлаже извршење решења о распоређивању.

9. Премештај

Члан 241.

Радно место се попуњава премештајем на лични захтев запосленог или због потребе службе, као и у другим случајевима прописаним овим законом.

Запослени се премешта на одговарајуће радно место, на неодређено време (трајни премештај) или одређено време (привремени премештај).

Премештај због потребе службе заснива се на предлогу руководиоца о потреби да се попуни радно место:

- 1) на којем се послови морају обављати у континуитету;
- 2) на коме постоји потреба за повећањем броја извршилаца услед повећаног обима посла;
- 3) због боље организације рада;
- 4) због потребе за ангажовањем другог запосленог на одређеном радном месту ради благовременог или ефикаснијег обављања одређених послова или задатака.

Начин попуњавања радних места премештајем у јединицама полиције посебне намене прописује министар.

9.1. Трајни премештај

Члан 242.

Запослени може бити трајно премештен на радно место на лични захтев или по потреби службе.

Запослени се трајно премешта на одговарајуће радно место и у следећим случајевима:

- 1) када има трајно ограничење радне способности оцењено на лекарском прегледу у надлежној здравственој установи, а сходно преосталој радној способности;
- 2) кад не испуњава утврђене норме физичких способности.

Трајни премештај се врши на образложени предлог надлежног руководиоца или на захтев запосленог, уз сагласност надлежних руководиоца организационих јединица у оквиру којих се премештај врши.

Члан 243.

Запослени који је трајно премештен због трајног ограничења радне способности услед повреде на раду или професионалне болести, задржава права радног места са ког се премешта, уколико је то за њега повољније.

Члан 244.

За трајни премештај запосленог у случају када је раздаљина места рада од места премештаја, већа од 50 километара, неопходна је писана сагласност запосленог.

Изузетно од става 1. овог члана, запослени се може трајно преместити у случају када је раздаљина места рада од места премештаја већа од 50 километара, без његове писане сагласности, ако се премештај врши на радно место у полицијској управи у којој запослени ради или на радно место у организационој јединици чија територијална надлежност обухвата место пребивалишта запосленог.

Члан 245.

Жалба не одлаже извршење решења о трајном премештају.

9.2. Привремени премештај

Члан 246.

Запослени може бити привремено премештен на образложени предлог руководиоца организационе јединице у коју се привремено премешта и сагласност руководиоца организационе јединице из које се привремено премешта.

Привремени премештај траје најдуже шест месеци.

Изузетно од става 2. овог члана, привремени премештај може трајати и дуже од шест месеци и то:

- 1) до повратка одсутног запосленог;
- 2) до контролног лекарског прегледа, односно до престанка привремено ограничене радне способности, а најдуже годину дана;
- 3) у случају премештаја запосленог са здравственим сметњама, док здравствене сметње трају;
- 4) у случају обављања послова руководећег радног места у својству вршиоца дужности, а најдуже годину дана;
- 5) у случају да је у складу са чланом 51. став 1. тач. 2) и 3) овог закона предао оружје и друга средства или су му оружје и друга средства одузети, до враћања оружја и других средстава, односно до трајног премештаја.

Запослени који се привремено премешта задржава сва права радног места са којег је премештен, ако је то за њега повољније.

Изузетно од става 4. овог члана, запослени који се привремено премешта у складу са ставом 4. тач. 2) и 3) овог закона, задржава сва права радног места са којег је премештен ако је то за њега повољније, само уколико су привремено ограничење радне способности, односно здравствене сметње, последица повреде на раду или професионалне болести.

Изузетно од става 4. овог члана, запослени који се привремено премешта у складу са ставом 4. тачка 5) овог закона, остварује сва права радног места на које је привремено премештен.

После истека времена на које је привремено премештен, запослени се враћа на радно место са којег је премештен или се трајно премешта на одговарајуће радно место.

Жалба не одлаже извршење решења о привременом премештају и решења о утврђивању престанка привременог премештаја.

10. Упућивање

Члан 247.

Полицијски службеник се може упутити у другу организациону јединицу Министарства ради похађања селекционе обуке, односно ради стицања посебних знања и вештина.

За време трајања упућивања из става 1. овог члана полицијски службеник остварује сва права свог радног места.

Упућивање ради похађања селекционе обуке траје најдуже док траје селекциона обука, а упућивање ради стицања посебних знања и вештина траје најдуже годину дана.

Члан 248.

Полицијски службеник може бити упућен на рад у иностранство, у складу са законом.

11. Обука, стручно оспособљавање и усавршавање

Члан 249.

Обука полазника, односно запослених у Министарству подразумева право и обавезу полазника, односно запосленог да стиче и унапређује знања, вештине и ставове неопходне за обављање унутрашњих послова и за повећање ефикасности и ефективности у обављању унутрашњих послова, а реализује се кроз стручно оспособљавање и стручно усавршавање.

Стручно оспособљавање представља процес стицања основних знања, вештина и ставова, неопходних за обављање унутрашњих послова и обухвата:

- 1) основну полицијску обуку;
- 2) основну ватрогасно-спасилачку обуку;
- 3) селекциону обуку;
- 4) специјалистичке обуке;
- 5) обуке за нивое руковођења.

Стручно усавршавање представља континуирано унапређивање и развијање основних као и усвајање нових знања, вештина и ставова, који су проистекли из праксе, научно истраживачког рада или нових нормативних уређења одређених области, с циљем законитог, ефикасног и безбедног обављања унутрашњих послова.

Обука се спроводи на основу исказаних потреба организационих јединица Министарства, као и на основу резултата добијених системом оцењивања.

Запослени у Министарству имају право да буду информисани о могућностима за обуку.

Министарство може спроводити обуку, односно стручно оспособљавање и усавршавање трећих лица, као и практичну наставу, професионалну праксу или практичну

обуку у складу са наставним плановима и програмима образовних институција са којима Министарство има закључен споразум о сарадњи у области образовања или обука.

Члан 250.

Полазници и запослени који заврше неки од облика стручног оспособљавања или усавршавања, осим обуке из члана 249. став 2. тачка 5) овог закона, који се организују у Министарству или на које су упућени од стране Министарства, дужни су да остану најмање пет година на раду у Министарству након завршетка обуке.

Полазници и запослени који напусте обуку, са обуке буду искључени или који након завршетка обуке не проведу на раду у Министарству најмање пет година, дужни су да Министарству надокнаде двоструки износ трошкова обуке реализоване у Републици Србији, односно троструки износ трошкова обуке реализоване у иностранству, осим у случајевима предвиђеним чл. 348. и 349. овог закона.

Члан 251.

Обуку, стручно оспособљавање и усавршавање у Министарству, научно истраживачки рад и издавачку делатност у Министарству ближе уређује Влада.

Члан 252.

Стручно образовање за потребе Министарства спроводи се у складу са прописима у области високог образовања.

Министарство може запосленог упутити на образовање или усавршавање у Републици Србији или у иностранству, у складу са потребама Министарства.

Запослени из става 2. овог члана, дужни су да проведу на раду двоструко дуже од времена проведеног на образовању или усавршавању у Републици Србији или да надокнаде двоструки износ трошкова образовања или усавршавања у Републици Србији, односно дужни су да проведу на раду троструко дуже од времена проведеног на образовању или усавршавању у иностранству или да надокнаде троструки износ трошкова образовања или усавршавања у иностранству, уколико образовање или усавршавање траје најмање 3 године.

Уколико образовање или усавршавање траје краће од 3 године, запослени из става 2. је дужан да проведе на раду у Министарству најмање 5 година или да надокнади двоструки износ трошкова образовања или усавршавања у Републици Србији, односно троструки износ трошкова образовања или усавршавања у иностранству.

Запослени из става 2. овог члана, којима радни однос престане у случајевима предвиђеним чл. 348. и 349. овог закона, ослобођени су накнаде трошкова образовања или усавршавања.

Министар може ослободити накнаде трошкова образовања или усавршавања запосленог из става 2. овог члана, који из оправданих разлога не заврши образовање или усавршавање или из оправданих разлога не проведе на раду период предвиђен у ставу 3. и 4. овог члана.

12. Оцењивање рада полицијских службеника

Члан 253.

Рад полицијских службеника у Министарству оцењује се једном годишње.

Позитивне оцене јесу „довољан – 2”, „добар – 3”, „истиче се – 4” и „нарочито се истиче – 5”, а негативна оцена је „недовољан – 1”.

Полицијски службеник који није задовољан годишњом оценом рада може поднети захтев за преиспитивање оцене Комисији за преиспитивање оцене у року од осам дана од дана достављања обрасца оцене.

Комисију из става 3. овог члана образује решењем министар.

Мерила и начин оцењивања полицијских службеника прописује Влада.

13. Одређивање чина/звања

Члан 254.

Одређивање чина/звања врши се у складу са распоном чина/звања радног места на које се запослени распоређује или премешта.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико се полицијски службеник распоређује или премешта на радно место за које је актом из члана 22. став 3. односно члана 31. став 2. овог закона, утврђен нижи чин/звање од чина/звања који је полицијски службеник стекао у тренутку распоређивања односно премештаја, полицијски службеник наставља да ради у чину/звању који је стекао.

Запосленом који је примљен у радни однос без конкурса у складу са чланом 233. став 1. тач. 1) и 7) овог закона, чин/звање одређује се на основу оствареног стажа осигурања у ефективном трајању у истом степену образовања, а у складу са распоном чина/звања радног места на које се распоређује.

Полицијском службенику који се распоређује или премешта са радног места са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године на радно место са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, мастер струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање 4 године или специјалистичким студијама на факултету, чин/звања одређује се на основу оствареног ефективног радног стажа са високим образовањем, а у складу са распоном чина звања радног места на које се распоређује или премешта.

14. Каријерно напредовање

Члан 255.

Каријерно напредовање подразумева хоризонтално и вертикално напредовање.

Члан 256.

Хоризонтално напредовање подразумева стицање наредног чина/звања у оквиру извршилачких радних места и руководећих радних места истог нивоа руковођења.

За хоризонтално напредовање потребно је да се испуни услов:

- 1) потребних година проведених у претходном чину/звању;
- 2) положеног стручног испита за чин/звање;
- 3) одговарајуће просечне оцене.

Члан 257.

Вертикално напредовање подразумева стицање наредног чина/звања оперативног и непосредно вишег нивоа руковођења, напредовање на оперативни и непосредно виши ниво руковођења у стеченом чину/звању, као и стицање чина/звања распоређивањем или премештајем на извршилачко радно место за које је прописан виши степен образовања, односно друга врста студија првог степена образовања или другог степена образовања.

За вертикално напредовање потребно је да се испуни услов:

- 1) одговарајућег степена образовања;
- 2) потребних година проведених у претходном чину/звању;
- 3) положеног стручног испита за чин/звање;
- 4) одговарајуће просечне оцене;
- 5) положеног стручног испита за одговарајући ниво руковођења.

Услови из става 2. тачке 2) и 5) овог члана, не односе се на вертикално напредовање у поступку стицања чина/звања распоређивањем или премештајем на извршилачко радно место за које је прописан виши степен образовања, односно друга врста студија првог степена образовања или другог степена образовања.

Услови из става 2. тачке 2) и 3) овог члана, не односе се на вертикално напредовање у поступку напредовања на оперативни и непосредно виши ниво руковођења у стеченом чину/звању.

Члан 258.

Време проведено у чину/звању са средњим образовањем не урачунава се у време потребно за напредовање у чин/звање са високим образовањем.

Члан 259.

Под потребним годинама проведеним у претходном чину/звању, у смислу овог закона, сматра се:

- 1) са средњим образовањем:
 - (1) најмање пет година у чину/звању млађи водник/млађи референт;
 - (2) најмање пет година у чину/звању млађи водник I класе/млађи референт I класе;
 - (3) најмање пет година у чину/звању водник/референт;
 - (4) најмање пет година у чину/звању водник I класе/ референт I класе;
 - (5) најмање пет година у чину/звању старији водник/виши референт.
- 2) са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 180 ЕСПБ бодова, основним струковним студијама, односно на студијама у трајању до три године:
 - (1) најмање пет година у чину/звању млађи заставник/млађи сарадник;
 - (2) најмање пет година у чину/звању млађи заставник I класе/млађи сарадник I класе;
 - (3) најмање пет година у чину/звању заставник/сарадник;
 - (4) најмање пет година у чину/звању заставник I класе/сарадник I класе;
 - (5) најмање пет година у чину/звању старији заставник/виши сарадник.
- 3) са високим образовањем на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, мастер струковним, односно на

НАЦРТ
-радна верзија-

основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету:

- (1) најмање три године у чину/звању поручник/млађи саветник;
- (2) најмање четири године у чину/звању капетан/саветник;
- (3) најмање четири године у чину/звању мајор/виши саветник;
- (4) најмање четири године у чину/звању потпуковник/самостални саветник;
- (5) најмање пет година у чину пуковник;
- (6) најмање једна година у чину генерал-мајор;
- (7) најмање једна година у чину генерал-потпуковник.

Члан 260.

Под одговарајућим просечним оценама, у смислу овог закона, сматра се:

- 1) за вертикално напредовање - трогодишња просечна оцена која не може бити нижа од „истиче се – 4”;
- 2) за хоризонтално напредовање - трогодишња просечна оцена која не може бити нижа од „добар – 3”.

Члан 261.

Начин стицања, одређивања и утврђивања чина/звања у Министарству и друга питања у вези са каријерним напредовањем, прописује Влада.

Превремено и ванредно унапређење

Члан 262.

Полицијски службеник чији је рад у последње две године оцењен највишом позитивном оценом - „нарочито се истиче – 5”, а у чину/звању које има је провео најмање половину времена предвиђеног за стицање непосредно вишег чина/звања и испуњава друге услове из члана 256, односно члана 257. овог закона може се превремено унапредити у непосредно виши чин/звање.

Полицијски службеник који је постигао изузетне резултате у раду и тиме дао значајан допринос обављању унутрашњих послова, се може ванредно унапредити у непосредно виши чин/звање, независно од прописаних услова.

Полицијски службеник може бити ванредно унапређен само једном.

Акт о превременом, односно ванредном унапређењу доноси министар.

15. Безбедност и здравље на раду и здравствена заштита

Члан 263.

Запослени у Министарству имају право на безбедност и здравље на раду и на здравствену заштиту, у складу са законом.

Безбедност и здравље на раду

Члан 264.

Безбедност и здравље на раду полицијских службеника при обављању полицијских послова и послова заштите и спасавања обезбеђује се и спроводи у складу са овим законом.

На питања безбедности и здравља на раду при обављању полицијских послова и послова заштите и спасавања која нису уређена овим законом, примењује се закон којим је уређена безбедност и здравље на раду.

Члан 265.

Руководиоци организационих јединица одговорни су за спровођење мера безбедности и здравља на раду.

Руководилац организационе јединице у обавези је да:

- 1) одреди лице за безбедност и здравље на раду;
- 2) донесе акт о процени ризика за сва радна места у организационој јединици;
- 3) упозна полицијске службенике са мерама безбедности и здравља на раду;
- 4) обезбеди рад на радном месту и у радној околини у објектима, просторијама, теренима и полигонима за обуку Министарства на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 5) организује опремање полицијских службеника средствима за рад и средствима и опремом за личну заштиту на раду у складу са задацима које обављају;
- 6) планира набавку потребних средстава за рад, опреме, возила и других материјално техничких средстава у складу са потребама и задацима које организациона јединица обавља;
- 7) организује спровођење мера безбедности и здравља на раду;
- 8) обезбеди стручна оспособљавања и усавршавања о мерама безбедности и здравља на раду;
- 9) обезбеди додатно оспособљавање полицијских службеника приликом увођења нових технологија или нових средстава за рад или промене опреме за рад, промене процеса рада који може проузроковати промену мера безбедности и здравља на раду;
- 10) обезбеди одржавање, чување, складиштење и контролу исправности и функционалности средстава за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду, наоружања, возила и других материјално техничких средстава у организационој јединици;
- 11) организује вођење евиденција из области безбедности и здравља на раду;
- 12) прати примену мера безбедности и здравља на раду.

Члан 266.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности приликом обављања полицијских послова и послова заштите и спасавања, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља полицијског службеника.

Начин и поступак процене ризика приликом обављања полицијских послова и послова заштите и спасавања прописује министар.

Члан 267.

Полицијски службеник је у обавези да:

НАЦРТ
-радна верзија-

1) се упозна и поступа у складу са мерама безбедности и здравља на раду предвиђеним за своје радно место;

2) се стручно оспособљава за предузимање мера безбедности и здравља на раду на свом радном месту;

3) се одазове на лекарске прегледе, у складу са овим законом;

4) током обављања послова радног места користи предвиђена и потребна средства за рад, средства и опрему за личну заштиту на раду и другу опрему у складу са упутством;

5) поверена средства за рад и средства и опрему за личну заштиту на раду и другу опрему чува и одржава у чистом и исправном стању;

6) пре почетка рада обави преглед свог радног места, средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду и друге опреме и да у случају уочених оштећења или недостатака обавести непосредног руководиоца;

7) пре напуштања своје радно место и средства за рад остави у таквом стању да тиме не угрожава безбедност и здравље осталих запослених.

Полицијски службеник је дужан да одмах по сазнању о постојању неправилности или штетности или опасности или других појава које могу да угрозе његову безбедност и здравље на раду других запослених обавести непосредног руководиоца.

Полицијски службеник се може обратити лицу за безбедност и здравље на раду уколико непосредни руководиоца после добијеног обавештења из става 3. овог члана није отконио неправилности или штетности или опасности или друге појаве у року од осам дана или ако полицијски службеник сматра да за отклањање неправилности или штетности или опасности или других појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 268.

Полицијски службеник има право:

1) да руководиоцу организационе јединице даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;

2) да самостално контролише своје здравље у складу са специфичностима свог радног места;

3) да захтева премештај на радно место које одговара његовим здравственим способностима утврђеним од стране надлежне здравствене установе;

4) на накнаду трошкова лечења проузрокованих повредом на раду или професионалном болешћу, у мери у којој лечење није обухваћено обавезним здравственим осигурањем;

5) на средства за рад, заштитну опрему и друга материјално техничка средства потребна за обављање послова свог радног места;

6) да предузме и друге одговарајуће мере у складу са својим знањем, вештинама и расположивим средствима уколико му прети непосредна опасност по живот или здравље на раду.

Члан 269.

Мере безбедности и здравља на раду и друга питања од значаја за безбедност и здравље на раду приликом обављања полицијских послова и послова заштите и спасавања прописује министар.

Здравствена заштита

Члан 270.

Министарство организује и обавља послове здравствене делатности, у складу са законом.

Здравствена заштита у Министарству се пружа у организационим јединицама Министарства за које је решењем министарства надлежног за послове здравља утврђено да испуњавају услове за одређену врсту здравствене установе, односно приватне праксе, у складу са законом.

Специфична здравствена заштита

Члан 271.

Специфична здравствена заштита се обезбеђује у мери у којој она није обезбеђена обавезним здравственим осигурањем, а проистиче из услова рада на пословима на којима су опасност по живот и здравље, одговорност и тежина посла, природа и посебни услови рада од утицаја на смањење радне способности.

Специфичну здравствену заштиту спроводи надлежна здравствена установа.

Специфична здравствена заштита обухвата:

- 1) претходне лекарске прегледе за:
 - (1) кандидате за основну полицијску обуку;
 - (2) кандидате за основну ватрогасно-спасилачку обуку;
 - (3) кандидате за селекциону обуку;
 - (4) кандидате за специјалистичке обуке;
 - (5) кандидате за упис на високошколску установу основану за потребе полицијског образовања;
 - (6) кандидате за заснивање радног односа у Министарству;
 - (7) запослене који се распоређују, односно премештају;
- 2) периодичне лекарске прегледе;
- 3) ванредне лекарске прегледе;
- 4) систематске лекарске прегледе;
- 5) контролне лекарске прегледе.

Начин спровођења и мере специфичне здравствене заштите прописује министар.

Трошкове специфичне здравствене заштите сноси Министарство, осим трошкова претходних лекарских прегледа за полазнике основне полицијске обуке, полазнике основне ватрогасно-спасилачке обуке, полазнике селекционе и специјалистичких обука, кандидате за упис на високошколску установу основану за потребе полицијског образовања, кандидате за заснивање радног односа у Министарству и запослене који се премештају на лични захтев.

Члан 272.

На запослене у Министарству на радним местима за које су обавезни здравствени прегледи у складу са другим прописима, а у надлежности су других здравствених установа, примењују се одредбе тих прописа.

Трошкове здравствених прегледа из става 1. овог члана сноси Министарство.

16. Психолошка превенција, психолошка селекција и развој потенцијала запослених

Члан 273.

Министарство организује и спроводи психолошку превенцију, психолошку селекцију и развој потенцијала запослених.

Члан 274.

Психолошка превенција остварује се кроз психосоцијалну подршку.

Запосленима у Министарству обезбеђена је психосоцијална подршка, која се остварује кроз стручно-саветодавни рад.

Психосоцијална подршка укључује очување, заштиту и унапређење менталног здравља запослених.

Критеријуме и начин поступања у пружању психосоцијалне подршке запосленима прописује министар.

Члан 275.

Психолошка селекција обухвата процес психолошке процене базичних компетенција и психолошких захтева приликом пријема у радни однос, уписа на обуке, каријерног кретања кроз службу, класификацију, евалуацију и унапређење процеса, као и специфичну психолошку процену за потребе попуне радних места/обуке у јединицама полиције посебне намене.

Поступак психолошке селекције у Министарству прописује министар.

Члан 276.

Развој потенцијала запослених се спроводи кроз индивидуално препознавање потенцијала, праћење и усмеравање личног развоја.

Тестирање на присуство алкохола или психоактивних супстанци

Члан 277.

Запослени у Министарству може бити подвргнут тестирању на присуство алкохола и/или психоактивних супстанци у организму, на начин предвиђеним чланом 103. овог закона.

Тестирање се спроводи на захтев руководиоца организационе јединице.

Трошкове тестирања из става 2. овог члана сноси Министарство.

17. Додатни рад

Члан 278.

Запослени у Министарству може ван радног времена да обавља додатни рад, ако додатни рад није забрањен посебним законом или другим прописом, ако не ствара могућност сукоба интереса или не утиче на непристрасност рада запосленог, ако се њиме не онемогућава или отежава рад запосленог или организационе јединице и не штети угледу Министарства, уз писано одобрење министра или лица које он овласти.

Министар или лице које он овласти о давању одобрења из става 1. овог члана одлучује у року од 15 дана од дана достављања захтева.

Одобрење није потребно за додатни научноистраживачки рад, објављивање ауторских дела и активности у културно-уметничким, хуманитарним, спортским и сличним удружењима, али је запослени дужан да о таквом додатном раду обавести непосредног руководиоца пет радних дана пре почетка обављања додатног рада.

Изузетно, министар или лице које он овласти може забранити додатни рад из става 3. овог члана ако се њиме онемогућава или отежава рад запосленог или организационе јединице, штети угледу Министарства, односно ствара могућност сукоба интереса или утиче на непристрасност рада запосленог.

Приликом и у вези са обављањем додатног рада запослени се не могу позивати на статус полицијских службеника или запослених у Министарству, нити се могу користити службеном легитимацијом, оружјем и другим средствима Министарства.

У случају потребе, запослени је дужан да прекине додатни рад и стави се на располагање Министарству.

О свим сазнањима до којих дође приликом вршења додатног рада, а која се односе на извршење кривичних дела, прекршаја или других противправних поступања и понашања, запослени је дужан да одмах обавести непосредног руководиоца и догађај пријави надлежној организационој јединици Министарства.

Министарство води евиденцију о додатном раду, датим одобрењима, односно забранама додатног рада.

18. Пријем и уручење поклона

Члан 279.

Јавни функционери, полицијски службеници и други запослени у Министарству, могу у вези са вршењем јавне функције, односно обављањем полицијских и других послова, да примају и уручују протоколарне и пригодне поклоне, у складу са законом.

Појам и врсте поклона, вредност поклона, евиденције поклона, рок чувања и друга питања у вези са поклонима прописује министар.

Евиденције о поклонима

Члан 280.

Министарство води следеће евиденције:

- 1) Обавештење о примљеном/урученом поклону;
- 2) Каталог примљених поклона;
- 3) Каталог уручених поклона;
- 4) Евиденције примљених поклона јавних функционера;
- 5) Евиденције примљених поклона;
- 6) Евиденције уручених поклона.

У евиденцијама из става 1. овог члана обрађују се следећи подаци о личности: име, презиме, ЈМБГ, јавна функција/радно место.

Подаци из евиденција из става 1. овог члана чувају се трајно.

19. Организација рада

19.1. Радно време

Члан 281.

Полицијски послови и послови заштите и спасавања се обављају 24 часа дневно.

Радни дан, по правилу, траје осам часова. Радна недеља траје пет радних дана, односно 40 часова.

Изузетно од става 2. овог члана, за поједине полицијске службенике, у зависности од потреба службе, и складу са локалним приликама, односно када се рад обавља у сменама, ноћу или кад природа посла и организација рада то захтева, министар може прописати и другачију организацију рада.

Посебан распоред рада

Члан 282.

Полицијски службеник дужан је у обављању полицијских и других послова да ради по посебном распореду рада (дневном или недељном) који одређује непосредни руководиоцац.

Посебан распоред рада у смислу става 1. овог члана подразумева:

- 1) рад у сменама;
- 2) рад у турнусу;
- 3) рад суботама, недељама и празницима који се празнују нерадно;
- 4) рад ноћу;
- 5) учесталу нередовност;
- 6) рад и боравак на терену;
- 7) ангажовање интервентног карактера;
- 8) прековремени рад;
- 9) приправност за рад;

Непосредни руководиоцац из става 1. овог члана дужан је да обавести полицијског службеника о распореду и промени распореда радног времена најмање 24 сата пре промене распореда радног времена, изузев у случају ангажовања интервентног карактера и прековременог рада.

Члан 283.

О распореду рада полицијских службеника води се евиденција.

Начин на који се полицијском службенику одређује рад по посебном распореду прописује министар.

Рад у сменама

Члан 284.

Рад у сменама, односно обављање посла наизменично у периодима преподневног (прва смена), послеподневног (друга смена) и ноћног дела дана (трећа смена), у смислу овог закона, подразумева редован радни циклус где полицијски службеник у току календарског месеца, у оквиру редовног месечног фонда радних сати, свој посао обавља

наизменично у једном од наведених осмочасовних циклуса дана (у првој, другој или трећој осмочасовној смени), а на радном месту за које је одређено да се радна активност врши пуних 24 часа.

Рад у турнусу

Члан 285.

Рад у турнусу, у смислу овог закона, подразумева редован радни циклус где полицијски службеник у току календарског месеца, у оквиру редовног месечног фонда радних сати, свој посао обавља наизменично у периодима дужим или краћим од осам часова, а на радном месту за које је одређено да се радна активност врши пуних 24 часа (12–24 – 12–48 или сл.).

Рад ноћу

Члан 286.

Рад ноћу, у смислу овог закона, подразумева обављање полицијских и других послова у времену од 22 часа до 6 часова наредног дана, у складу са законом.

Учестала нередовност

Члан 287.

Учестала нередовност, односно обављање посла у учесталим нередовностима, у смислу овог закона, подразумева радни циклус где полицијски службеник у току календарског месеца, у оквиру редовног месечног фонда радних сати, свој посао обавља наизменично у периодима где није могуће унапред утврдити време радног ангажовања, а на радном месту за које је одређено да се радна активност врши пуних 24 часа, као и повремено увођења посебног распореда рада у смислу рада у сменама, односно рада у турнусу када организација рада то захтева.

Рад и боравак на терену

Члан 288.

Рад и боравак на терену је обављање полицијских послова, односно послова заштите и спасавања ван сталног места рада и службених просторија послодавца, односно ван места пребивалишта полицијског службеника, у теренским условима, по налогу руководиоца.

Радом и боравком на терену не сматра се обављање полицијских послова, односно послова заштите и спасавања, уколико природа и опис посла подразумевају рад у теренским условима.

Дневни одмор за време боравка на терену не сматра се радним временом, нити приправношћу за рад, нити полицијском службенику припада право на увећање плате по овом основу.

Ангажовање интервентног карактера

Члан 289.

Ангажовање интервентног карактера, у смислу овог закона, подразумева рад и боравак полицијског службеника у одговарајућој формацији на одговарајућој локацији, са одређеним задатком, односно ангажовање у оквиру специјалистичких тимова са одређеним задатком, у складу са одобреним планом таквог ангажовања.

Ограничење напуштања објекта смештаја, односно простора ангажовања

Члан 290.

Када разлози безбедности или природе посла то захтевају, полицијски службеници који раде и бораве на терену, односно који су интервентно ангажовани, не могу напустити објекат смештаја, односно простор ангажовања, у складу са одлуком надлежног руководиоца.

Време у коме полицијски службеник не обавља полицијске, послове заштите и спасавања и друге послове, а у складу са ставом 1. овог члана не може напустити објекат смештаја, односно простора ангажовања не сматра се радним временом, прековременим радом, радом дужим од прековременог рада, нити приправношћу за рад, осим уколико му је одређена приправност у складу са чланом 293. овог закона.

Прековремени рад

Члан 291.

Прековремени рад, у смислу овог закона, подразумева рад дужи од пуног радног времена у случају више силе, изненадног повећања обима посла и у другим случајевима када је неопходно да се у одређеном року заврши посао који није планиран.

Полицијски службеник, по правилу, не може да ради дуже од 12 часова дневно, укључујући и прековремени рад, при чему сам прековремени рад не може да траје дуже од осам сати недељно.

Ако полицијски службеник проведе на раду непрекидних 12 часова дневно, прековремени рад може трајати најдуже до окончања започетог посла, а максимално до додатних четири сата прековременог рада.

У случају сагласности руководиоца и полицијског службеника и у обостраном договору око распореда радног времена, прековремени часови могу се тромесечно обрачунати као слободни часови у односу 1:2, који се могу искористити најкасније у року од шест месеци од протекла тромесечја у коме су утврђени.

Руководилац је дужан да у случају прековременог рада обезбеди полицијском службенику превоз, односно накнади трошкове превоза од места становања до места обављања прековременог рада и обратно.

Рад дужи од прековременог рада

Члан 292.

Изузетно од члана 291. овог закона, полицијски службеник је дужан да по налогу надлежног руководиоца ради и дуже од времена утврђеног за прековремени рад у случају:

- 1) ванредног стања;
- 2) ратног стања;
- 3) стања повећаног ризика;
- 4) обављања послова којима се обезбеђује непосредна заштита живота и здравља људи, имовине веће вредности илиштићеног објекта, чије би прекидање довело до штете великих размера.

Рад из става 1. овог члана може трајати до престанка непосредног угрожавања, односно до обезбеђивања замене полицијском службенику.

За време рада из става 1. овог члана, полицијском службенику припада увећана плата за прековремени рад.

Приправност

Члан 293.

Полицијски службеник у обавези је приправности када околности посла и задатака то захтевају.

Приправност подразумева обавезу полицијског службеника да се, ван радног времена, у складу са посебним распоредом рада или налогом за приправност, налази у стању потребног степена спремности које омогућава да се на позив овлашћеног руководиоца одазове позиву на рад у одређеном временском периоду и на одређеном месту.

Начин одређивања приправности, садржину и изглед налога за приправност прописује министар.

Члан 294.

Рад полицијског службеника који је из приправности позван да обави посао или задатак рачуна се као прековремени рад.

19.2. Прерасподела радног времена

Члан 295.

Непосредни руководиоца може да изврши прерасподелу радног времена када то захтева природа посла, организација рада, боље коришћење средстава рада, рационалније коришћење радног времена и извршење одређеног службеног задатка у утврђеним роковима.

Прерасподела радног времена врши се у складу са општим прописима о раду.

19.3. Одмори

Одмор у току дневног рада

Члан 296.

Полицијски службеник који ради пуно радно време има право на одмор у току дневног рада у трајању од 30 минута.

Полицијски службеник који ради најмање десет часова дневно, има право на одмор у току рада у трајању од 45 минута.

НАЦРТ
-радна верзија-

Одмор из ст. 1. и 2. овог члана не може да се користи на почетку и на крају радног времена.

Време одмора из ст. 1. и 2. овог члана урачунава се у радно време.

Одмор из ст. 1. и 2. овог члана организује се на начин којим се обезбеђује да се рад не прекида, ако природа посла не дозвољава прекид рада, као и ако се ради са странкама.

Дневни одмор

Члан 297.

Непосредни руководиолац дужан је да приликом организације ноћног рада и рада у сменама полицијским службеницима обезбеди дневни одмор од најмање 12 часова непрекидно.

Недељни одмор

Члан 298.

Полицијском службенику који ради по посебном распореду радног времена у смислу овог закона, коришћење недељног одмора може се одредити на други начин и у другом периоду, под условом да му се дневни и недељни одмор обезбеди у обиму утврђеном законом у року који не може да буде дужи од 30 дана.

Годишњи одмор

Члан 299.

Запослени има право на годишњи одмор, у складу са законом.

Руководилац унутрашње организационе јединице Министарства или лице које он овласти може запосленом да одложи или прекине коришћење годишњег одмора уз писано образложење у сваком тренутку до отпочињања годишњег одмора или у току коришћења, а ради обављања послова који не трпе одлагање.

У случају из става 1. овог члана запослени има право на накнаду стварних трошкова проузрокованих одлагањем, односно прекидом годишњег одмора.

20. Право на плату и друга примања

Основне одредбе

Члан 300.

Полицијски службеници имају право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са овим законом.

Плата полицијског службеника се састоји од основне плате и увећане плате.

Плата и накнада плате садржи утврђене порезе и доприносе за полицијског службеника на месечном нивоу.

Члан 301.

Основна плата утврђује се множењем основице за обрачун и исплату плата са коефицијентом плате.

Основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада.

Члан 302.

Државни службеници и намештеници остварују право на плату, увећану плату, накнаду плате, накнаду трошкова и друга примања у складу са прописима којима се наведена права уређују за државне службенике и намештенике.

Почетак и престанак права на плату

Члан 303.

Полицијски службеник остварује право на плату од дана ступања на рад. Право на плату полицијском службенику престаје даном престанка радног односа.

Члан 304.

Полицијски службеник има право на месечну плату.
Плата за текући месец исплаћује се најкасније до краја наредног месеца.

Платне групе и платни разреди

Члан 305.

Радна места полицијских службеника разврставају се по платним групама и платним разредима.

Радна места полицијских службеника разврставају се у 13 платних група у оквиру којих се разврставају у платне разреде.

Разврставање радних места у платне групе и платне разреде врши се полазећи од критеријума за вредновање послова који се обављају на радном месту.

Критеријуми за вредновање послова јесу: сложеност посла, компетенције, степен одговорности, степен самосталности у раду и пословна комуникација.

Коефицијент плате

Члан 306.

Коефицијент плате се састоји из збира основног и додатног коефицијента. Основни коефицијент представља коефицијент платног разреда у оквиру платне групе.

Додатни коефицијент чине коефицијент категоризације и корективни коефицијент.

Коефицијент категоризације чине коефицијент категоризације организационе јединице и коефицијент категоризације радног места.

Коефицијент категоризације организационе јединице, представља нумеричку вредност положаја организационе јединице, са аспекта значаја њихових надлежности.

Коефицијент категоризације радног места је нумеричка вредност која представља захтеве радног места који нису вредновани кроз основни коефицијент.

Коефицијент категоризације радног места има следеће подкоефицијенте:

- 1) чина/звања;
- 2) организације радног времена – који се утврђује у односу на радна места која у свом опису, у организацији радног времена имају приказан:

- (1) рад у смени,
- (2) рад у турнусу,
- (3) рад у смени и турнусу или
- (4) учесталу нередовност у раду,

а који може бити исказан као нумеричку вредност за тај рад;

3) бенефиције – који се утврђује за радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Корективни коефицијент је нумеричка вредност специфичности посла, односно радног места који се остварује по основу сталних или привремених услова за обављање послова или других сталних или привремених околности које се јављају на пословима радног места, а које нису узете у обзир при вредновању послова тог радног места.

Корективни коефицијент може бити:

1) корективни коефицијент специфичности посла који се одређује за поједина радна места, на којима се послови обављају под сталним или привременим отежаним околностима;

2) корективни коефицијент за рад на радним местима чији је опис послова сузбијање организованог криминала, тероризма, корупције и откривање ратних злочина;

3) корективни коефицијент за поједина специфична радна места, односно дефицитарна занимања.

Корективни коефицијент из става 9. тачка 2) овог члана искључује увећање плате по посебним законима којима се уређују организација и надлежност државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма, корупције и откривања ратних злочина и друга увећања плате по истом основу.

Министарство једном годишње преиспитује радна места на којима се остварује корективни коефицијент из става 9. тачка 3) овог члана.

Уколико се стекну услови за увећање коефицијента кроз корективни коефицијент по више основа, запослени оставрује право на корективни коефицијент који је за њега повољнији.

Утврђивање коефицијента

Члан 307.

Приликом распоређивања и трајног премештаја полицијских службеника у складу са одредбама овог закона, полицијском службенику утврђује се коефицијент плате радног места на које се распоређује, односно премешта, ако овим законом није друкчије прописано.

Коефицијент плате утврђује решењем министар, односно лице које он овласти.

Жалба не одлаже извршење решења о утврђивању коефицијента плате.

Члан 308.

Министар или лице које он овласти може за додатно остварени радни допринос, који значајно превазилази стандард редовног нивоа и квалитета радног ангажовања, посебно увећати запосленом основну плату односно минималну зараду, увећану за минули рад, до 20%.

Увећана плата

Члан 309.

Полицијски службеник има право на увећану плату у висини утврђеној овим законом, и то за:

- 1) рад ноћу – за сваки сат рада у висини 28,6% вредности радног сата основне плате, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне плате;
- 2) рад на дан празника који се празнује нерадно – за сваки сат рада у висини 121% вредности радног сата основне плате;
- 3) прековремени рад – за сваки сат рада који по налогу надлежног руководиоца ради дуже од пуног радног времена у висини 28,6% вредности радног сата основне плате;
- 4) приправност – за сваки сат приправности, у складу са посебним распоредом рада или по налогу, у висини 10% вредности радног сата основне плате;
- 5) ангажовање интервентног карактера – увећање коефицијента плате 3% по дану ангажовања, максимално до 20% увећања коефицијента плате за 7 и више ангажовања у току месеца;
- 6) замену руководиоца, ако замена руководиоца није у опису посла:
 - (1) до 10 радних дана – 10% основне плате;
 - (2) дуже од 10 дана – 15 % основне плате;
- 7) минули рад – за сваку пуну годину остварену у радном односу, у висини 0,5% основне плате.

Ако су се истовремено стекли услови за увећање плате по више основа, проценат увећања не може бити нижи од збира процената по сваком од основа за увећање.

Одређивање плате приликом распоређивања

Члан 310.

Полицијски службеник приликом распоређивања по акту из члана 22. став 3. и члана 31. став 2. овог закона, остварује затечену основну плату радног места на које се распоређује, достигнуту применом обрачунске методе за усклађивање.

Затечена основна плата радног места, достигнута применом обрачунске методе за усклађивање представља збир основног и додатног коефицијента еквивалентног радног места, коригован кроз нумерички еквивалент обрачунске методе за усклађивање достигнут у тренутку распоређивања, односно премештаја.

Еквивалентна радна места из става 2. овог члана, су радна места која по свом називу, односно пословима који се на њима обављају и другим критеријумима, одговарају радним местима на која се полицијски службеници распоређују сходно актима наведеним ставом 1. овог члана, и утврђује их министар или лице које он овласти.

Усклађивање затечене основне плате у случају из става 1. овог члана врши се применом обрачунске методе за усклађивање.

Обрачунска метода за усклађивање

Члан 311.

Обрачунска метода за усклађивање је метода обрачуна привременог нумеричког еквивалента, у позитивној или негативној вредности, који се додаје коефицијенту

утврђене основне плате у сврху исказивања разлике између затечене основне плате и утврђене основне плате.

Метода из става 1. овог члана користи се и за накнадно постепено усклађивање затечене основне плате са утврђеном основном платом.

Обрачунска метода за усклађивање није саставни део коефицијента плате и не исказује се кроз исти, већ се њен еквивалент исказује на обрачунском листу плате.

Даље усклађивање затечене основне плате са утврђеном основном платом врши се у складу са буџетским средствима опредељеним за увећање плата у Министарству.

Обрачунска метода за усклађивање примењује се док се износ затечене основне плате не изједначи са износом утврђене основне плате у систему вредновања полицијских послова за то радно место.

Одређивање плате у другим случајевима распоређивања

Члан 312.

Затечену основну плату радног места на које се распоређује, достигнуту применом обрачунске методе за усклађивање, остварује и полицијски службеник који се распоређује у случајевима прописаним чланом 240. став 2. тач. 1), 3) – 9). овог закона.

Приправник остварује плату у висини од 80% затечене основне плате радног места на које се распоређује, достигнуту применом обрачунске методе за усклађивање.

Одређивање плате приликом промене радног места

Члан 313.

Полицијски службеник који се премешта на друго радно место остварује затечену основну плату радног места на које се премешта, достигнуту применом обрачунске методе за усклађивање, у складу са чланом 311. овог закона.

Члан 314.

Ближе дефинисање критеријума за вредновање послова, опште описе платних група и разврставање радних места у платне групе и платне разреде из члана 305. овог закона, висину коефицијената и подкоефицијената, и начин примене обрачунске методе из члана 311. овог закона, прописује Влада.

Накнада плате

Члан 315.

Полицијски службеник има право на накнаду плате, у случају:

- 1) привремене спречености за рад;
- 2) годишњег одмора;
- 3) плаћеног одсуства;
- 4) нераспоређености;
- 5) привремене удаљености са рада;
- 6) одсуствовања с рада на дан државног и верског празника који се празнује нерадно;

7) војне вежбе и одазивања на позив војних и других државних органа, ако посебним прописом није другачије одређено.

Полицијски службеник има право на наканду плате из става 1. тачка 1) овог члана у складу са чланом 316. овог закона.

Накнада плате из става 1. тач. 2), 3), 4), 6) и 7) овог члана полицијском службенику се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио.

Полицијски службеник има право на накнаду плате из става 1. тачка 5) овог члана, у складу са чланом 345. овог закона.

Право на накнаду у случају привремене спречености за рад

Члан 316.

Полицијском службенику, у случају привремене спречености за рад због професионалне болести или повреде на раду, као и у случају теже болести и повреда ван рада које животно угрожавају полицијског службеника, припада накнада плате у висини 100% основне плате, увећане за минули рад.

Листу тежих болести и повреда ван рада из става 1. овог члана, утврђује здравствена установа надлежна за здравствену заштиту запослених у Министарству.

Полицијском службенику у случају привремене спречености за рад због болести или повреде ван рада, припада накнада плате у висини 85% основне плате, увећане за минули рад.

Разлику у накнади плате за време привремене спречености за рад из става 3. овог члана између висине накнаде плате која осигуранику припада по основу општих прописа о здравственом осигурању и висине накнаде плате прописане овим законом, сноси Министарство.

За остале случајеве привремене спречености за рад примењују се општи прописи из области здравственог осигурања.

У случајевима постојања сумње да запослени врши злоупотребу привремене спречености за рад, непосредни руководиоцац може, искључиво ради обезбеђења доказа да изврши теренску контролу.

Накнаде трошкова

Члан 317.

Полицијски службеник има право на накнаду трошкова, и то:

1) за време које је провео на службеном путу у Републици Србији или иностранству;

2) за привремени премештај у друго место рада;

3) за упућивање на рад у иностранство;

4) за сваки дан боравка и рада на терену;

5) за смештај и исхрану за време боравка и рада на терену, уколико за такав рад нису обезбеђени бесплатни смештај и исхрана;

Исхрана у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора уређују се у складу са прописима којима се уређују плате у јавном сектору.

Начин за остваривање права на накнаду из става 1. овог члана, као и њену висину прописује Влада.

Члан 318.

Полицијски службеник има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у висини трошкова превоза на релацији место пребивалишта/боравишта – место рада.

Исплата накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада врши се у текућем месецу за претходни месец.

Полицијски службеник нема право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада у случајевима:

- 1) да има обезбеђено службено моторно возило;
- 2) да Министарство на други начин обезбеди полицијским службеницима превоз за долазак и одлазак са рада;
- 3) да је полицијским службеницима омогућен превоз за долазак и одлазак са рада без накнаде;
- 4) за време коришћења годишњег одмора, плаћеног или неплаћеног одсуства, службеног пута, привремене спречености за рад, теренског рада, као и свим другим случајевима одсуства са рада.

Промена пребивалишта/боравишта полицијског службеника након заснивања радног односа, не може да утиче на увећање трошкова за долазак и одлазак са рада, осим ако је последица премештаја, односно распоређивања због потребе службе.

Начин остваривања права на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, прописује Влада.

Право на накнаду трошкова сахране и једнократну новчану помоћ

Члан 319.

Ако полицијски службеник у обављању унутрашњих послова или поводом обављања унутрашњих послова изгуби живот, трошкове сахране у месту које одреди његова породица сноси Министарство.

Трошком из става 1. овог члана сматрају се:

- 1) трошкови превоза посмртних остатака до места сахране;
- 2) путни трошкови за два пратиоца;
- 3) трошкови гробног места;
- 4) остали погребни трошкови.

Члан 320.

У случају смрти полицијског службеника који је погинуо на дужности, или је смрт последица рањавања на дужности или је смрт наступила као последица повреде на раду или професионалног обољења, породица коју је издржавао полицијски службеник има право на једнократну новчану помоћ у висини од 36 просечних плата запослених у Министарству, без пореза и доприноса, исплаћених у месецу који је претходио месецу када је наступила смрт.

Обезбеђивање услуге исхране и смештаја

Члан 321.

Запосленима у Министарству и другим корисницима Министарство обезбеђује услуге исхране и смештаја у објектима за исхрану, хотелски и самачки смештај.

Начин обезбеђења услуга исхране и смештаја, категорије корисника и друга питања од значаја за услуге исхране и смештаја прописује министар.

Члан 322.

Полицијском службенику коме су исхрана и смештај у функцији стицања и одржавања потребног нивоа физичке спремности и обучености за успешно извршење послова и задатака услуга исхране и смештаја обезбеђује се без наканде.

Министар утврђује категорије полицијских службеника којима су исхрана и смештај у функцији стицања и одржавања потребног нивоа физичке спремности и обучености за успешно извршење послова и задатака.

Право на новчану и другу помоћ

Члан 323.

Министар може, поводом обележавања државних и других празника, у сарадњи са Фондом за солидарну помоћ, доделити новчану и другу помоћ породици полицијског службеника који је погинуо на дужности, или је смрт последица рањавања на дужности, повреде на раду или професионалног обољења, односно породици тешко рањеног полицијског службеника или другог запосленог који је страдао у обављању или поводом обављања унутрашњих послова.

Начин и критеријуме за доделу помоћи из става 1. овог члана прописује министар.

Награде и признања

Члан 324.

За остварене изузетне резултате у обављању унутрашњих послова, односно за други радни допринос, запосленима у Министарству додељују се награде и признања.

Награде и признања могу се додељивати и органима покрајинска аутономије и локалне самоуправе, другим органима и установама, невладиним и другим организацијама и појединцима, као и полицијским службеницима страних држава за остварену полицијску сарадњу или успешно изведене акције на пољу сузбијања криминала.

Врсте награда и признања, начин и поступак доделе, као и критеријуме и мерила прописује министар.

21. Право на синдикално и друго организовање

Члан 325.

Полицијски службеници и други запослени у Министарству имају право на синдикално, професионално и друго организовање и деловање, у складу са законом.

Полицијски службеници не могу бити чланови политичких странака, не могу се страначки организовати, нити политички деловати у Министарству.

Полицијски службеници не могу у униформи присуствовати страначким и другим политичким скуповима, изузев ако обављају унутрашње послове, у складу са законом.

Послодавац не може да откаже радни однос запосленом нити да на други начин стави у неповољнији положај запосленог, а нарочито овлашћеног представника

репрезентативног синдиката због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланства у синдикату или учешћа у синдикалним активностима.

Поступање супротно одредбама из ст. 2. и 3. овог члана основ је за покретање поступка за утврђивање дисциплинске одговорности у смислу одредби овог закона којима се уређује дисциплинска одговорност полицијских службеника у Министарству.

22. Право на штрајк

Члан 326.

Запослени у Министарству имају право на штрајк у складу са законом и колективним уговором и слободно одлучују о свом учешћу у штрајку.

Штрајк се може организовати и као штрајк упозорења.

Полицијски службеници немају право на штрајк у случају:

- 1) ратног стања, ванредног стања, ванредне ситуације или стања повећаног ризика;
- 2) насилног угрожавања уставног поретка Републике Србије;
- 3) елементарних непогода и несрећа које ометају нормално одвијање живота и угрожавају безбедност људи и имовине;
- 4) да су запослени на радним местима на којима штрајк није дозвољен.

Радна места на којима штрајк није дозвољен су радна места на којима нема услова за обезбеђивање минимума процеса рада.

Министар утврђује радна места на којима штрајк није дозвољен.

Члан 327.

Запослени у Министарству могу почети штрајк ако се обезбеди минимум процеса рада који обезбеђује безбедност људи и имовине или је незаменљив услов живота и рада грађана.

Руководилац организационе јединице, најкасније десет дана пре почетка штрајка одређује запослене који су дужни да раде за време штрајка ради обезбеђивања минимума процеса рада, који не може бити мањи од 60% запослених.

Члан 328.

Штрајк упозорења најављује се најкасније пет дана пре почетка штрајка, а штрајк се најављује, најкасније 15 дана пре почетка штрајка, достављањем одлуке о ступању у штрајк.

Одлуком о ступању у штрајк утврђују се: захтеви запослених, време почетка штрајка, место окупљања учесника у штрајку (ако се штрајк испољава окупљањем запослених) и штрајкачки одбор, који заступа интересе запослених.

Уз одлуку о ступању у штрајк доставља се изјава организатора штрајка о начину обезбеђивања минимума процеса рада.

Представници Министарства и штрајкачког одбора дужни су да од дана најаве штрајка, па све до самог окончања штрајка, преговарају ради споразумног и мирног решавања колективног спора, у складу са прописима о мирном решавању радних спорова и начелима узајамног поверења и заштите економских и социјалних интереса.

Ако се штрајк испољава окупљањем запослених, штрајк се организује и место окупљања одређује у складу са законом којим се уређује јавно окупљање.

Полицијски службеници који учествују у штрајку, не могу за време штрајка да носе оружје и друга средства принуде.

Члан 329.

Представници синдиката не могу да трпе штетне последице због учествовања у штрајку, не могу да буду трајно или привремено премештени због учествовања у штрајку, односно послодавац не може да откаже радни однос нити на други начин стави у неповољан положај члана штрајкачког одбора због његовог статуса или активности у својству представника запослених, у складу са законом.

Члан 330.

На питања у вези са штрајком која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим је уређен штрајк.

23. Дисциплинска одговорност

Одговорност за повреде службене дужности

Члан 331.

Полицијски службеник одговара за кривична дела и прекршаје у складу са општим прописима.

Полицијски службеник одговара дисциплински за повреде службене дужности у складу са овим законом.

Одговорност за кривично дело и прекршај не искључује дисциплинску одговорност ако дело које је предмет кривичног или прекршајног поступка представља и повреду службене дужности.

Члан 332.

Повреде службене дужности могу бити лаке и тешке.

Лаке повреде службене дужности

Члан 333.

Лаке повреде службене дужности су:

- 1) непоштовање радног времена, односно кашњење, неоправдано одсуствовање у току радног времена или ранији одлазак с рада, до три пута у року од 30 дана;
- 2) непрофесионалан однос према грађанима или запосленима;
- 3) несавесно и неуредно чување службених списа и података;
- 4) неоправдано изостајање са посла до три радна дана у току календарске године;
- 5) неуредан изглед, односно неношење или непрописно ношење униформе, опреме, оружја и других средстава принуде;
- 6) поступање противно налогу или упутству за обављање послова које је изазвало или могло да изазове штетне последице мањег значаја;
- 7) необавештавање или неблаговремено обавештавање руководиоца о примљеном поклону.

Тешке повреде службене дужности

Члан 334.

Тешке повреде службене дужности су:

- 1) одбијање извршења или неизвршавање законитог наређења руководиоца издатог током вршења или поводом вршења задатка;
- 2) неоправдано напуштање места вршења службеног задатка;
- 3) противправна примена полицијских овлашћења или злоупотреба статуса полицијског службеника;
- 4) злоупотреба или коришћење информационо-комуникационих система Министарства, односно система за обраду података без основа за службено поступање;
- 5) издавање или извршавање незаконитог наређења;
- 6) непредузимање или недовољно предузимање мера за безбедност лица, имовине и поверених ствари;
- 7) онемогућавање, ометање или отежавање извршавања службених задатака;
- 8) поступање супротно члану 54. став 1. овог закона;
- 9) поступање супротно члану 54. став 2. овог закона;
- 10) понашање које штети угледу Министарства;
- 11) понашање које нарушава односе међу запосленима, односно које је у супротности са одредбама Кодекса полицијске етике;
- 12) спавање у току радног времена, односно заузимање таквог положаја којим се онемогућава обављање послова;
- 13) долазак на посао под утицајем алкохола, опојних дрога и других психоактивних супстанци, односно конзумирање алкохола, опојних дрога и других психоактивних супстанци у току радног времена;
- 14) избегавање лечења од болести зависности након коначне оцене и мишљења референтне здравствене установе;
- 15) одавање података до којих је полицијски службеник дошао у току рада другом лицу изван Министарства;
- 16) непрописно, неправилно или ненаменско коришћење, губљење или оштећење техничке или друге опреме, односно средстава којима је запослени задужен или их користи у обављању службених задатака, услед намере или грубе непажње;
- 17) обављање додатног рада супротно члану 278. овог закона;
- 18) поступање супротно одредбама члана 325. овог закона;
- 19) одбијање, неоправдано неодрживање или избегавање здравственог прегледа;
- 20) злоупотреба привремене спречености за рад;
- 21) одбијање, неоправдано неодрживање или избегавање стручног оспособљавања, усавршавања или друге обуке на коју се запослени упућује;
- 22) неоправдано неодрживање на провере стручне оспособљености за радно место на коме запослени обавља послове;
- 23) незаконит, несавестан, немаран рад или пропуштање радње за коју је запослени овлашћен, а које су проузроковале или су могле да проузрокују штету;
- 24) ускраћивање прописаних права из радног односа запосленом;
- 25) неоправдано изостајање са посла преко три радна дана у току календарске године;

- 26) самоиницијативно иступање полицајских службеника у јавности и средствима јавног информисања у вези с радом;
- 27) истицање и ношење знака и других обележја Министарства, односно организационих јединица на начин којим се нарушава углед Министарства;
- 28) објављивање текстова, видео или аудио снимака, фотографија или коментара непримереног садржаја које штети угледу Министарства;
- 29) спречавање или ометање спровођења кривичног или другог поступка пред надлежним судом;
- 30) непријављивање кривичног дела, прекршаја или повреде службене дужности;
- 31) онемогућавање или ометање обављања послова унутрашње контроле;
- 22) лажно пријављивање Сектору унутрашње контроле;
- 33) злоупотреба права на обраћање Сектору унутрашње контроле;
- 34) непоступање по наложеним мерама Сектора унутрашње контроле за отклањање утврђених незаконитости;
- 35) негативан резултат Теста интегритета;
- 36) непријављивање имовине и промене имовног стања супротно одредбама члана 198. овог закона;
- 37) чланство у политичким странкама и организацијама, страначко организовање или политичко деловање;
- 38) неосновано и злономерно пријављивање повреда службене дужности односно иницирање дисциплинског поступка;
- 39) злоупотреба права из радног односа;
- 40) ношење оружја и других средстава принуде за време штрајка;
- 41) неоправдано неодазивање позиву дисциплинског органа најмање два пута.

Покретање дисциплинског поступка

Члан 335.

Дисциплински поступак се спроводи као првостепени и другостепени поступак.

Дисциплински поступак покреће:

- 1) руководилац унутрашње организационе јединице или лице које он овласти;
- 2) начелник полицајске управе или лице које он овласти.

Лица из става 2. овог члана овластиће полицајског службеника – дисциплинског старешину да води дисциплински поступак и одлучује о дисциплинској одговорности полицајског службеника, који мора бити дипломирани правник – мастер, односно дипломирани правник са најмање две године рада у Министарству или други полицајски службеник који има стечено високо образовање са најмање пет година радног искуства у Министарству.

У дисциплинском поступку о одговорности полицајског службеника одлучује се решењем, а о питањима у току поступка закључком, ако прописима којима се уређује општи управни поступак није другачије прописано.

Против првостепених дисциплинских решења лице против којег се води поступак и лице које је покренуло поступак имају право приговора Дисциплинској комисији у року од осам дана од дана уручења решења.

Дисциплинска комисија је колегијални орган који одлучује по приговорима на првостепене одлуке дисциплинских старешина.

НАЦРТ
-радна верзија-

Дисциплинска комисија одлучује у већу од три члана, од којих су председник и један члан из Министарства, а један члан је представник јавности.

Председника, заменика, чланове и секретаре Дисциплинске комисије именује министар посебним актом.

Члан 336.

За ангажовање у вези вођења и одлучивања у првостепеном и другостепеном поступку плаћа се накнада утврђена актом министра.

Члан 337.

Дисциплински поступак спроводи се у складу са одредбама овог закона, а у оним питањима која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којима се уређује општи управни поступак.

Начин спровођења дисциплинског поступка и друга питања која су од значаја за рад дисциплинских органа прописује Влада.

Члан 338.

Полицијски службеник има право да благовремено буде обавештен о покренутом дисциплинском поступку, уручењем закључка о покретању дисциплинског поступка од ког тренутка се сматра да је наведени поступак и покренут, као и о доказима који су приложени уз иницијативу за покретање дисциплинског поступка.

Лице које води дисциплински поступак дужно је, на захтев полицијског службеника против којег се води поступак, омогућити учествовање представника синдиката чији је члан, који у том поступку има положај изједначен с положајем пуномоћника.

Члан 339.

Првостепени и другостепени дисциплински органи нису обавезани правном квалификацијом повреде службене дужности која је утврђена закључком о покретању дисциплинског поступка, већ су приликом доношења одлуке о дисциплинској одговорности везани за чињенично стање утврђено у току дисциплинског поступка.

Застарелост

Члан 340.

Покретање дисциплинског поступка за лаке повреде службене дужности застарева протеком једне године од дана извршења, а за тешке повреде службене дужности протеком две године од дана извршења.

Вођење дисциплинског поступка за лаке повреде службене дужности застарева протеком једне године од покретања дисциплинског поступка, а за тешке повреде службене дужности, протеком две године од покретања дисциплинског поступка.

О прекиду поступка, када није могуће његово вођење из оправданих разлога, доноси се посебан закључак, по дискреционој оцени дисциплинског старешине.

Застарелост не тече за време трајања прекида из става 3. овог члана, као и за време трајања управног спора покренутог против коначне одлуке другостепеног органа.

У сваком случају, апсолутна застарелост вођења поступка наступа протеком двоструког времена које прописано за застарелост вођења дисциплинског поступка.

Критеријуми за изрицање дисциплинске мере

Члан 341.

При одређивању врсте и одмеравању дисциплинске мере узимају се у обзир тежина и последице извршене повреде, околности под којима је повреда извршена, степен одговорности као и субјективне и објективне околности на страни полицијског службеника.

Дисциплинске мере за лаке повреде службене дужности

Члан 342.

За лаке повреде службене дужности може се изрећи једна од следећих дисциплинских мера:

- 1) писана опомена;
- 2) јавна опомена;
- 3) умањење плате у износу од 10% до 20% од месечне основне плате увећане за минули рад остварене у месецу који претходи месецу у ком је решење о утврђеној дисциплинској одговорности постало коначно.

Дисциплинске мере за тешке повреде службене дужности

Члан 343.

За тешке повреде службене дужности могу се изрећи следеће дисциплинске мере и то:

- 1) умањење плате у износу од 20% до 40% од основне плате увећане за минули рад у времену од два до шест месеци, остварене у месецу који претходи месецу у ком је решење о утврђеној дисциплинској одговорности постало коначно.
- 2) распоређивање на друго радно место на којем се обављају послови за које је као услов прописана непосредно нижа степен образовања, односно нижа платна група, односно нижи платни разред у трајању од шест месеци до две године;
- 3) заустављање у стицању непосредно вишег чина/звања од две до четири године;
- 4) одређивање непосредно нижег чина/звања у том степену образовања;
- 5) престанак радног односа.

Начин извршења дисциплинских мера

Члан 344.

Начин извршења дисциплинске мере писана опомена и јавна опомена утврђује министар.

Дисциплинска мера умањење плате извршава се административним путем.

Удаљење са рада

Члан 345.

Полицијски службеник се привремено удаљава са рада кад је против њега одређен притвор, почев од првог дана притвора.

Удаљење из става 1. овог члана траје док траје притвор .

Полицијски службеник се привремено удаљава са рада кад је против њега у току кривичног поступка, од стране надлежног суда, изречена мера обезбеђења присуства окривљеног и за несметано вођење кривичног поступка, због које исти није у објективној могућности да обавља своје послове и задатке, односно не може ступити на рад.

Удаљење из става 2. овог члана траје док траје изречена мера.

За време удаљења из ст. 1. и 3. овог члана полицијском службенику припада накнада основне плате у висини од 1/4, односно 1/3 ако једини издржава породицу.

Полицијски службеник може бити привремено удаљен с рада, на образложени предлог руководиоца, када је покренут кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, или покренут дисциплински поступак због тешке повреде службене дужности, уколико би његово присуство на раду штетило интересима службе, ометало поступак прикупљања доказа или ометало ток кривичног или дисциплинског поступка.

Удаљење из става 6. овог члана може трајати док постоје разлози за удаљење, а најдуже до правноснажног окончања кривичног поступка, односно до окончања дисциплинског поступка и за то време полицијски службеник има право на накнаду у висини 1/2 основне плате, односно 2/3 основне плате ако једини издржава породицу.

О привременом удаљењу са рада одлучује министар или лице које он овласти.

Против решења о удаљењу може се поднети жалба Жалбеној комисији Владе, у року од осам дана од дана уручења решења о удаљењу.

Жалба не одлаже извршење решења о удаљењу.

Полицијском службенику који је удаљен са рада одузима се службена легитимација, оружје и друга средства која су му поверена за обављање послова, док траје привремено удаљење.

23. Одговорност за штету

Члан 346.

Република Србија одговара за штету коју запослени у Министарству проузрокују трећим лицима, ако се докаже да је штета настала поступањем запослених у Министарству током обављања послова и задатака и ако су поступали у складу са законом.

Запослени у Министарству одговарају за штету коју проузрокују Министарству или трећим лицима, ако се докаже да су штету проузроковали намерно или из крајње непажње током обављања послова и задатака или су поступали супротно закону.

Запослени су у обавези да, одмах по сазнању за насталу штету поднесу извештај о проузрокованој штети непосредном руководиоцу.

Запослени се могу у целости или делимично ослободити одговорности за насталу штету ако је до ње дошло поступањем по налогу надређеног руководиоца, под условом да су га полицијски службеник и остали запослени претходно писано или усмено, у

зависности од околности, упозорили да ће извршењем налога настати или да би могла настати штета.

Запослени који су одговорни за штету проузроковану крајњом непажњом могу се делимично или у целости ослободити обавезе накнаде штете ако је штета настала обављањем полицијских и других послова, због знатних напора у обављању истих, под околностима када штета није могла бити избегнута.

Начин утврђивања одговорности, висине и накнаде штете прописује министар.

24. Престанак радног односа

Посебни случајеви престанка радног односа

Члан 347.

Поред случајева престанка радног односа утврђених другим прописима, полицијском службенику, по сили закона радни однос у Министарству престаје:

1) када се утврди да је полицијски службеник дао неистините податке о испуњавању услова за заснивање радног односа из члана 229. овог закона – даном утврђења ове чињенице;

2) када се утврди да је правноснажном пресудом осуђен на казну затвора од најмање шест месеци - даном достављања правноснажне пресуде Министарству, односно даном утврђења ове чињенице;

3) када се утврди да је правноснажном пресудом кажњен казном затвора за прекршај са елементима насиља;

4) када се утврди да је правноснажном пресудом изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци без обзира на период проверавања за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова државног службеника - даном достављања правноснажне пресуде Министарству односно даном утврђења ове чињенице;

5) када се утврди да је правноснажном пресудом осуђен на казну затвора испод шест месеци за кривична дела која га чине недостојним за обављање послова полицијског службеника.

Кривична дела из става 1. тачка 5) овог члана утврђује министар.

Надлежни орган који доноси одлуку из става 1. тачке 2) – 5) овог члана, дужан је да без одлагања податке о одлукама донетим у поступку против полицијског службеника доставља Министарству.

Полицијском службенику радни однос у Министарству престаје и:

1) ако му је изречена дисциплинска мера престанка радног односа;

2) ако је два пута узастопно оцењен годишњом негативном оценом – „недовољан – 1”;

3) уколико својом кривицом у прописаном року не испуни посебни услов за обављање послова радног места.

Против решења о престанку радног односа жалба није допуштена.

Престанак радног односа са правом на старосну пензију

Члан 348.

Полицијском службенику престаје радни однос са правом на старосну пензију у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Полицијском службенику може престати радни однос и пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, на лични захтев или на основу одлуке министра.

Престанак радног односа са правом на инвалидску пензију

Члан 349.

Полицијском службенику код кога настану промене у здравственом стању проузроковане повредом на раду, професионалном болешћу, повредом ван рада или болешћу које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом и које га чине неспособним за професионално вршење полицијских послова и послова заштите и спасавања престаје радни однос у Министарству, са правом на инвалидску пензију.

Постојање неспособности у смислу става 1. овог члана, утврђује комисија чије чланове именује министар, у сарадњи са органом вештачења надлежне организације за пензијско и инвалидско осигурање запослених и здравствене установе надлежне за здравствену заштиту запослених у Министарству.

За поступање по жалби надлежан је орган вештачења у другостепеном поступку Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

Начин и поступак рада комисија из ст. 2. и 3. овог члана уредиће се актом који заједнички доносе министар и министар надлежан за пензијско и инвалидско осигурање.

Право на отпремнину приликом одласка у пензију

Члан 350.

Полицијском службенику коме престане радни однос са правом на пензију припада отпремнина у висини шест месечних плата односно накнада плате, без пореза и доприноса, примљених за последњих шест месеци.

Частан и нечастан престанак радног односа

Члан 351.

Полицијском службенику се у акту о престанку радног односа назначава да му радни однос престаје "часно" или "нечасно".

Полицијском службенику радни однос престаје нечасно у случају из члана 343. ст. 1. и 4. овог закона.

Полицијском службенику радни однос престаје часно из свих других разлога за престанак радног односа.

Последице часног и нечасног престанка радног односа

Члан 352.

Полицијски службеник коме је радни однос престао часно задржава право на назив чина/звана и на ношење униформе у свечаним приликама.

Полицијски службеник коме је радни однос престао нечасно нема право на:

- 1) поновни пријему радни однос у Министарству;
- 2) ношење униформе у свечаним приликама;
- 3) ословљавање чином/званем;
- 4) почести након смрти.

25. Супсидијарна примена других прописа

Члан 353.

Ако овим законом, прописима донетим на основу овог закона и посебним колективним уговором за полицијске службенике није другачије прописано, на права и дужности, рад и радне односе полицијских службеника, примењују се прописи о државним службеницима и посебан колективни уговор закључен у складу са тим прописима, општи прописи о раду и закон којим се уређује општи управни поступак.

VI. НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА

Члан 354.

Надзор над применом овог закона врши Министарство.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 355.

Новчаном казном од 150.000 до 1.500.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

1) употребљава појам „полиција“ без одобрења министра (члан 25. став 3. овог закона);

2) објави податке о идентитету овлашћеног службеног лица које примењује полицијска овлашћења (члан 59. став 7. овог закона).

Новчаном казном од 30.000 до 150.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу.

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник.

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице.

Члан 356.

Новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које поседује, односно користи службену значку, односно службену

НАЦРТ
-радна верзија-

легитимацију полицијских службеника, односно службену легитимацију државних службеника Министарства, односно намештеника Министарства, а није полицијски службеник, односно државни службеник Министарства, односно намештеник Министарства (члан 222. став 1)

Предмети извршења прекршаја из става 1. овог члана се одузимају.

Члан 357.

Новчаном казном у износу од 1.500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако захтева израду, изради, ставља у промет, поседује или користи значку, друго обележје, односно ознаку, који садрже елементе визуелног идентитета службене значке или службене легитимације полицијских службеника, односно службене легитимације државних службеника, односно намештеника Министарства (члан 222. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 400.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара.

Предмети извршења прекршаја из ст. 1 – 4. овог члана се одузимају.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 358.

Одређивање чинов/звања прописаних овим законом извршиће се решењима о распоређивању запослених на радна места утврђена актима из члана 22. став 3. и члана 31. став 2. овог закона, на следећи начин:

1) полицијским службеницима који имају чин/звање млађи водник полиције/млађи полицијски референт/млађи водник ватрогасац, водник полиције/полицијски референт/водник ватрогасац и водник I класе полиције/виши полицијски референт/водник I класе ватрогасац, у зависности од оствареног ефективног радног стажа, одређује се следећи чин/звање:

- (1) млађи водник/млађи референт (6 месеци-5 година и 6 месеци);
- (2) млађи водник I класе/млађи референт I класе (5 година и 6 месеци-10 година и 6 месеци);
- (3) водник/референт (10 година и 6 месеци-15 година и 6 месеци);
- (4) водник I класе/референт I класе (15 година и 6 месеци-20 година и 6 месеци);
- (5) старији водник/виши референт (20 година и 6 месеци-25 година и 6 месеци);
- (6) старији водник I класе/самостални референт (више од 25 година и 6 месеци).

2) полицијским службеницима који имају чин/звање заставник полиције/млађи полицијски сарадник/млађи заставник ватрогасац, заставник I класе полиције/полицијски сарадник/заставник ватрогасац и потпоручник полиције/самостални полицијски сарадник/заставник I класе ватрогасац, у зависности од оствареног ефективног радног

НАЦРТ
-радна верзија-

стажа са високим образовањем у обиму од најмање 180 ЕСПБ и утврђеног распона чина/звања за појединачно радно место, одређује се следећи чин/звање:

- (1) млађи заставник/млађи сарадник (9 месеци-5 година и 9 месеци);
- (2) млађи заставник I класе/млађи сарадник I класе (5 година и 9 месеци-10 година и 9 месеци);
- (3) заставник/сарадник (10 година и 9 месеци-15 година и 9 месеци);
- (4) заставник I класе/сарадник I класе (15 година и 9 месеци-20 година и 9 месеци);
- (5) старији заставник/виши сарадник (20 година и 9 месеци-25 година и 9 месеци);
- (6) потпоручник/самостални сарадник (више од 25 година и 9 месеци).

3) полицијским службеницима који имају чин/звање поручник полиције/виши полицијски сарадник/потпоручник ватрогасац, одређује се чин/звање поручник/млађи саветник;

4) полицијским службеницима који имају чин/звање капетан полиције/млађи полицијски саветник/поручник ватрогасац, одређује се чин/звање капетан/саветник;

5) полицијским службеницима који имају чин/звање мајор полиције/полицијски саветник/капетан ватрогасац, одређује се чин/звање мајор/виши саветник;

6) полицијским службеницима који имају чин/звање потпуковник полиције/самостални полицијски саветник/мајор ватрогасац, одређује се чин/звање потпуковник/самостални саветник;

7) полицијским службеницима који имају чин/звање пуковник полиције/виши полицијски саветник/потпуковник ватрогасац, одређује се чин/звање пуковник/главни саветник;

8) полицијским службеницима који имају чин генерал полиције, у зависности од утврђеног распона чина радног места, одређује се следећи чин:

- (1) генерал-мајор;
- (2) генерал-потпуковник;
- (3) генерал-пуковник.

Члан 359.

Полицијском службенику коме је у складу са прописима донетим на основу Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18) одређена обавеза да у року од осам година од дана распоређивања испуни услов у погледу чина/звања утврђеног за радно место на које је распоређен, може бити распоређен у оквиру извршилачких радних места односно радних места истог нивоа руковођења, а обавеза одређена решењем о распоређивању остаје на снази до истека прописаног рока.

Полицијски службеник који се у моменту измене акта из члана 22. став 3. и члана 31. став 2. овог закона затекне на радном месту на којем је промењен услов у погледу чина/звања, може да остане на том радном месту, уз услов да у року од осам година стекне чин/звање утврђен за радно место на које је распоређен.

Полицијском службенику коме је у складу са прописима донетим на основу Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18) одређена обавеза да у року од три школске године од дана распоређивања испуни услов у погледу образовања, може бити распоређен на исто радно место, а обавеза одређена решењем о распоређивању остаје на снази до истека прописаног рока.

НАЦРТ
-радна верзија-

Полицијским службеницима којима је применом одредаба члана 358. овог закона одређен чин/звање, признаће се да имају положене стручне испите за чин/звање.

Члан 360.

За запослене који нису испунили посебне услове који се односе на поседовање возачке дозволе, а на дан ступања на снагу овог закона имају више од 10 година ефективног рада у Министарству, не примењује се члан 347. став 4. тачка 3) овог закона.

Полицијски службеник који у прописаном року није испунио обавезу одређену решењем о распоређивању у погледу стицања чина/звања утврђеног за радно место на које је распоређен, у складу са прописима донетим на основу Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18), распоређује се на радно место за које испуњава услове у погледу чина/звања.

Полицијски службеник који у прописаном року није испунио обавезу одређену решењем о распоређивању у погледу стицања прописаног образовања утврђеног за радно место на које је распоређен, у складу са прописима донетим на основу Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18), распоређује се на радно место за које испуњава услове у погледу образовања.

Рок за доношење подзаконских аката

Члан 361.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије одређено.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи који су важили до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Усклађивање организације и рада са одредбама закона

Члан 362.

Правна лица и други субјекти ускладиће своју организацију и рад са одредбама овог закона у року од 3 месеца од ступања на снагу овог закона.

Окончање започетих поступака

Члан 363.

Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани, окончаће се по одредбама закона који је био на снази до ступања на снагу овог закона.

Престанак важења ранијег закона

Члан 364.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/18).

НАЦРТ
-радна верзија-

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 365.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.